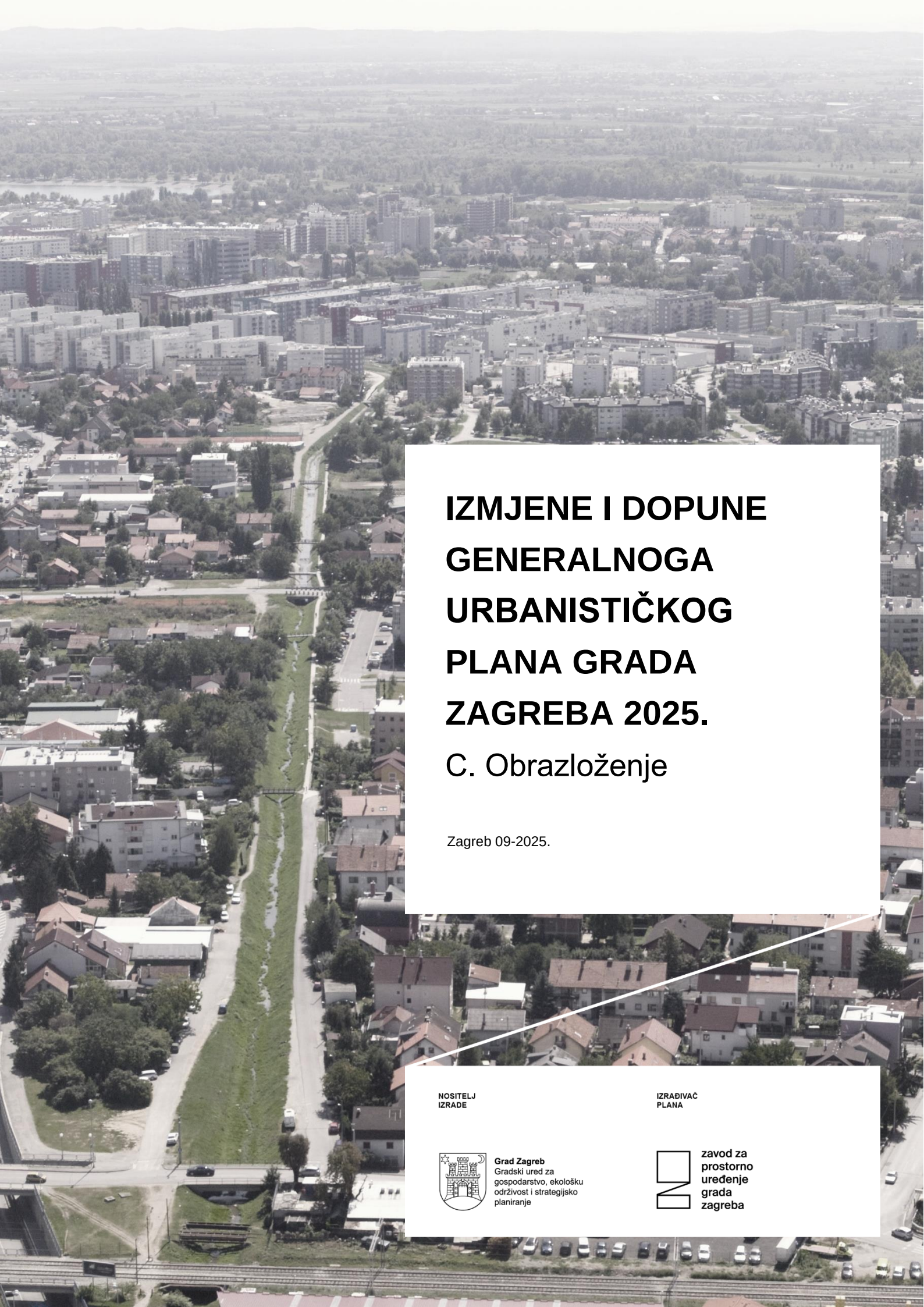

IZMJENE I DOPUNE GENERALNOGA URBANISTIČKOG PLANA GRADA ZAGREBA 2025.

C. Obrazloženje

Zagreb 09-2025.

NOSITELJ IZRADE

Grad Zagreb
Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje

IZRAĐIVAČ PLANA

zavod za prostorno uređenje grada zagreba

NAZIV ELABORATA:	**IZMJENE I DOPUNE GENERALNOGA URBANISTIČKOG PLANA GRADA ZAGREBA 2025.**
NOSITELJ IZRADE PLANA:	GRAD ZAGREB **GRADSKI URED ZA GOSPODARSTVO, EKOLOŠKU ODRŽIVOST I STRATEGIJSKO PLANIRANJE**
ODGOVORNA OSOBA ZA PROVOĐENJE JAVNE RASPRAVE:	Pročelnica Ana Pavičić-Kaselj, univ.mag.oec.
IZRAĐIVAČ PLANA:	**ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE GRADA ZAGREBA**
RAVNATELJ:	Nikša Božić, dipl.ing.arh.
ODGOVORNA VODITELJICA IZRADE PLANA:	Nives Mornar, dipl.ing.arh. ovlaštena arhitektica urbanistica

STRUČNI TIM:

Nataša Aralica, dipl.ing.arh.
Mirna Barac, dipl.ing.arh.
Dragica Barešić, dipl.ing.arh.
Dino Bečić, mag.geogr.
Mirela Bokulić Zubac, dipl.ing.arh.
Nikša Božić, dipl.ing.arh.
Maja Bubrić, arh.tehn.
Jelena Bule, mag.ing.arch.
Jasmina Doko, dipl.ing.agr.
Boris Gregurić, dipl.ing.arh.
Ivan Lončarić, prof.pov. i geogr.
Dubravka Petra Lubin, dipl.ing.arh.
Martina Margetić, dipl.iur.
mr.sc. Mirna Meštrović, dipl.ing.arh.
Katica Mihanović, dipl.ing.šum.
Domagoj Mlinarić, mag.ing.arch.
Ivan Nemet, mag.ing.traff.
Vladimir Ninić, dipl.ing.građ.
Sabina Pavlić, dipl.ing.arh.
Sanja Pavlović, dipl.iur., univ.spec.admin.urb.
Alen Pažur, mag.geogr.
Ana-Marija Rajčić, dipl.ing.arh.
Jasmina Sirovec Vanić, dipl.ing.arh.
Sanja Šerbetić Tunjić, dipl.ing.arh.
Ivan Šulentić, dipl.ing.arh.
Ana Topić, mag.ing.arch.
Tea Truta, mag.ing.arch.
Marta Turk, mag.ing.arch.
dr.sc. Jadranka Veselić Bruvo, dipl.ing.arh.
Danijel Zdolc, dipl.ing.prom.

Suradnja: VITA PROJEKT d.o.o., Zagreb:
dr. sc. Neven Tandarić, mag. geogr.,
Tin Lukačević, univ. mag. oecol.,
Mihaela Meštrović, mag. ing. prosp. arch.,
Domagoj Vranješ, mag. ing. prosp. arch., univ. spec. oecoing., MBA

GRAD ZAGREB	
Naziv prostornog plana: **IZMJENE I DOPUNE GENERALNOGA URBANISTIČKOG PLANA GRADA ZAGREBA 2025.**	
Odluka o izradi izmjena i dopuna Generalnoga urbanističkog plana grada Zagreba („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 15/23).	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Generalnoga urbanističkog plana grada Zagreba („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 28/25):
Javna rasprava objavljena je 27. lipnja 2024.	Javni uvid održan je od 28. lipnja do 12. srpnja 2024.
Ponovna javna rasprava objavljena je 21. rujna 2024.	Ponovni javni uvid održan je od 23. rujna do 7. listopada 2024.
Druga ponovna javna rasprava objavljena je 12. veljače 2025.	Drugi ponovni javni uvid održan je od 13. veljače do 20. veljače 2025.
Nositelj izrade: **GRADSKI URED ZA GOSPODARSTVO, EKOLOŠKU ODRŽIVOST I STRATEGIJSKO PLANIRANJE** Trg S. Radića 1, Zagreb	
Pečat tijela odgovornog za provođenje javne rasprave: M.P.	Odgovorna osoba za provođenje javne rasprave: _____ Pročelnica Ana Pavičić Kaselj, univ.mag.oec.
Suglasnost na Plan: Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-1-25-30, DATUM: 1. kolovoza 2025.	
Stručni izrađivač: zavod za prostorno uređenje grada zagreba	Sjedište: Ulica Republike Austrije 18, Zagreb Privremeno sjedište: Martićeva ulica 14, Zagreb
Pečat pravne osobe koja je izradila Plan: M.P.	Odgovorna osoba izrađivača Plana: _____ Ravnatelj Nikša Božić, dipl.ing.arh.
Pečat odgovornog voditelja izrade Plana: M.P.	Odgovorni voditelj izrade Plana: _____ Nives Mornar, dipl.ing.arh. ovlaštena arhitektica urbanistica
Stručni tim u izradi Plana: Nataša Aralica, dipl.ing.arh. Mirna Barac, dipl.ing.arh. Dragica Barešić, dipl.ing.arh. Dino Bečić, mag.geogr. Mirela Bokulić Zubac, dipl.ing.arh. Nikša Božić, dipl.ing.arh. Maja Bubrić, arh.tehn. Jelena Bule, mag.ing.arch. Jasmina Doko, dipl.ing.agr. Boris Gregurić, dipl.ing.arh. Ivan Lončarić, prof.pov. i geogr. Dubravka Petra Lubin, dipl.ing.arh. Martina Margetić, dipl.iur. mr.sc. Mirna Meštrović, dipl.ing.arh. Katica Mihanović, dipl.ing.šum. Domagoj Mlinarić, mag.ing.arch. Ivan Nemet, mag.ing.traff. Vladimir Ninić, dipl.ing.građ. Sabina Pavlić, dipl.ing.arh. Sanja Pavlović, dipl.iur., univ.spec.admin.urb. Alen Pažur, mag.geogr. Ana-Marija Rajčić, dipl.ing.arh. Jasmina Sirovec Vanić, dipl.ing.arh. Sanja Šerbetić Tunjić, dipl.ing.arh. Ivan Šulentić, dipl.ing.arh. Ana Topić, mag.ing.arch. Tea Truta, mag.ing.arch. Marta Turk, mag.ing.arch. dr.sc. Jadranka Veselić Bruvo, dipl.ing.arh. Danijel Zdolc, dipl.ing.prom. Suradnja: VITA PROJEKT d.o.o. Zagreb	
Pečat Gradske skupštine Grada Zagreba: M.P.	Predsjednik Gradske skupštine Grada Zagreba: _____ Matej Mišić, mag.iur.
Istovjetnost ovog Plana s Izvornikom ovjerava: _____ (ime, prezime, potpis)	Pečat nadležnog tijela: M.P.

OBRAZLOŽENJE IZMJENA I DOPUNA 2025. GODINE

KORIŠTENE KRATICE 6
UVOD 7
1. POLAZIŠTA 13
1.1. Strategije, programi i akcijski planovi 13
1.2. Izvješće o stanju u prostoru 20
1.3. Program cjelovite obnove Povijesne urbane cjeline grada Zagreba (2023.) ... 23
1.4. Inicijative i prijedlozi od vijeća gradskih četvrti 24
1.5. Prijedlozi Društva arhitekata Zagreba 25
2. CILJEVI 27
3. PLAN 30
3.1. [CILJ 1] JAVNE POTREBE I JAVNI INTERES 31
3.1.1. Sustavno planiranje površina za škole i vrtiće 31
3.1.2. Planiranje drugih javnih i društvenih namjena (D, D2, D3, D8) 34
3.1.3. Revizija smjernica za izradu urbanističkih planova uređenja u odnosu na planiranje javne i društvene namjene 37
3.1.4. Integracija zahtjeva javnopravnih tijela 38
3.1.5. Ukidanje i ažuriranje iznimaka 40
3.1.6. Prometni i infrastrukturni sustavi 40
3.2. [CILJ 2.] ZAGREB ZELENIJI GRAD 43
3.2.1. Zelena infrastruktura i zakonodavni okvir njenog planiranja 43
3.2.2. Potrebe planiranja zelene infrastrukture u GUP-u 45
3.2.3. Osvrt na dosadašnje stanje planiranja zelene infrastrukture 48
3.2.4. Obrazloženje izmjena i dopuna vezanih za zelenu infrastrukturu 48
3.3. [CILJ 3.] REVALORIZACIJA I UNAPREĐIVANJE PROSTORNIH KVALITETA 62
3.3.1. Mješovita namjena gradskog središta (M0) 62
3.3.2. Standardi gradnje i građevni red 63
3.3.3. Urbana pravila 64
3.3.4. Standardi stanogradnje 66
3.3.5. Gradski projekti 67
3.3.6. Urbanistički planovi uređenja (UPU) 68
3.3.7. Postupanje s otpadom 71
3.3.8. Obnovljivi izvori energije 72
3.3.9. Transformacija i homogenizacija dijela plana 73
3.4. PREGLED IZMJENA U TEKSTUALNOM DIJELU PLANA (ODREDBE ZA PROVEDBU) PREMA ČLANCIMA PRIKAZA ODLUKE 74
3.5. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA 83
3.6. KARTOGRAMI 85

KORIŠTENE KRATICE

DGU	Državna geodetska uprava
DV	dječji vrtić
EU	Europska unija
GČ	gradska četvrt
GUKCD	Gradski ured za kulturno i civilno društvo
GEOS	Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje
GUOSM	Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade
GUP	Generalni urbanistički plan
GZ	Grad Zagreb
ID	Izmjene i dopune
JPT	javno pravno tijelo
JR	javna rasprava
JU	Javna ustanova
k.č.	katastarska čestica
k.o.	katastarska općina
MPGI	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine
NbS	Nature Based Solution / rješenja temeljena na prirodi
NN	Narodne novine
NPOO	Nacionalni plan oporavka i otpornosti
OŠ	osnovna škola
PJR	ponovna javna rasprava
PPGZ	Prostorni plan Grada Zagreba
P+R	Park & ride parkirališta
REGEA	Regionalna energetsko-klimatska agencija Sjeverozapadne Hrvatske
SG	službeni glasnik
SZUOGZ	Strategija zelene urbane obnove Grada Zagreba
UN	Ujedinjeni narodi
UPU	urbanistički plan uređenja
VGČ	vijeće gradske četvrti
VIO	Vodoopskrba i odvodnja
ZI	zelena infrastruktura
ZPU	Zakon o prostornom uređenju
2PJR	druga ponovna javna rasprava

UVOD

Generalni urbanistički plan Grada Zagreba od osnovnog plana iz 2007. godine („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 16/07) do danas doživio je još četiri usvojene izmjene i dopune one 2009., 2013., 2016. i 2024. godine („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 8/09, 7/13, 9/16, 12/16- pročišćeni tekst, 17/24). Osim tih izmjena bilo je i drugih započetih procesa izmjena i dopuna od kojih se odustajalo ili nisu usvojeni, kao što je onaj sveobuhvatni započet Odlukom o izradi izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba („Službeni glasnik Grada Zagreb“ br. 15/15 i 12/16) iz 2015. godine od kojeg se konačno odustalo 2020. godine.

U razdoblju od donošenja zadnjih sveobuhvatnih izmjena i dopuna GUP-a (2016.) na snagu je stupio velik broj strategija i akcijskih planova usmjerenih prema ambicioznim klimatskim ciljevima i dostizanju klimatske neutralnosti do 2050. godine. Imajući u vidu povezanost i međuodnos sektora koji utječu na klimatske promjene i prostora, odnosno prostornih planova, **nužno je bilo ugraditi smjernice i odrednice zelenih politika u Generalni urbanistički plan grada Zagreba**, posebno u smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja koji su njime definirani, s obzirom na to da se radi o glavnom regulatornom prostornom dokumentu Grada Zagreba koji objedinjuje usmjeravajuću i provedbenu planersku razinu.

Strategije i akcijski planovi koji su stupili na snagu od donošenja zadnjih Izmjena i dopuna Plana, a čija implementacija je provedena kroz ovaj postupak, su:

1. Pariški sporazum (UN)
2. Globalni ciljevi održivog razvoja (UN)
3. Urbana agenda za Europsku uniju
4. Europski zeleni plan
5. Nova povelja iz Leipziga
6. Teritorijalna agenda 2030
7. Strategija Europske unije za prilagodbu klimatskim promjenama
8. Novi okvir Europske unije za urbanu mobilnost
9. Ljubljanski sporazum
10. Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske
11. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske
12. Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske
13. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske
14. Strategija zelene urbane obnove Grada Zagreba

svi navedeni dokumenti kratko su opisani u poglavlju **1. Polazišta**.

Razlog za izmjene i dopune Plana je i **Izvješće o stanju u prostoru Grada Zagreba za razdoblje od 2017.-2020.** („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 20/22).

U pripremi postupka ovih sveobuhvatnih izmjena i dopuna najvažnijeg gradskog planskog dokumenata, točnije pripremi nacrta Odluke o izradi izmjena i dopuna Plana, Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje (u daljnjem tekstu: Nositelj izrade Plana) i Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: Izrađivač Plana) prvi puta su proveli i **proces rane participacije**. Provođenje metode rane participacije već u fazi utvrđivanja ocjene stanja u obuhvatu Plana, razloga, polazišta i ciljeva izrade prostornog plana najučinkovitiji je postupak uključivanja zainteresirane javnosti. S obzirom na veliki prostorni

obuhvat predmetnog Plana stručna javnost sudjelovala je posredstvom Društva arhitekata Zagreba (u daljnjem tekstu. DAZ), dok su prijedlozi od općeg javnog interesa prikupljani od vijeća gradskih četvrti (u daljnjem tekst: VGČ).

U sklopu rane participacije u travnju i svibnju 2022. održan je niz radnih sastanaka u svim vijećima gradskih četvrti kao uvod u pokretanje izmjena i dopuna Plana. Na tim sastancima prezentiran je zakonom određeni postupak izmjena i dopuna Plana i način na koji VGČ mogu predati svoje **inicijative od javnog interesa** što je kasnije poslužilo kao podloga za izradu Odluke o izradi izmjena i dopuna. Sve zaprimljene inicijative sukladno članku 85. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23) stručno su valorizirane i obrađene u lipnju 2022.

Od 9. do 23. rujna 2022. godine Nositelj izrade i Stručni izrađivač u suradnji s DAZ-om prikupljali su **pisane prijedloge stručne javnosti** za izmjene i dopune Plana odnosno konkretne prijedloge za poboljšanje i uklanjanje nedostataka, a 21. rujna 2022. održana je i javna tribina u prostorijama DAZ-a. Sažetak zaprimljenih prijedloga DAZ-a dana je u poglavlju *1. Polazišta- 1.5. Prijedlozi zaprimljeni od Društva arhitekata Zagreb.*

U postupku pripreme odluke o izradi provedeno i **savjetovanje sa zainteresiranom javnosti** u razdoblju od 6. prosinca 2022. do 5. siječnja 2023. Prijedlozi odluka i obrasci za sudjelovanje u javnom savjetovanju bili su dostupni na internet stranicama Grada Zagreba.

Nakon detaljne analize i valorizacije zaprimljenih prijedloga dopunjen je nacrt Odluke o izradi koji je upućen u proceduru sukladno Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“ br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“ br. 3/17). U siječnju 2023. *„Zaključkom o započinjanju postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš za izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana uređenja grada Zagreba“* (KLASA: 350-02/23-04/1, URBROJ: 251-01-12-23-2, Zagreb, 18. 1. 2023.) započela je procedura ishođenja prethodnog mišljenja sukladno članku 86. Zakona o prostornom uređenju. U ožujku 2023. završena je procedura i gradonačelnik je donio „***Zaključak kojim se utvrđuje da nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš za izmjene i dopune Generalnoga urbanističkog plana grada Zagreba“*** (KLASA: 350-02/23-04/1, URBROJ: 251-01-12-23-2, Zagreb, 16. ožujka 2023.), zaključak je objavljen u „Službenom glasniku Grada Zagreba“ br. 11/23. Nakon toga nacrt Odluke o izradi upućen je na dnevni red Gradske skupštine Grada Zagreba.

Odluka o izradi Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: Odluka o izradi) donesena je u travnju 2023. godine na 22. sjednici Gradske skupštine Grada Zagreba i objavljena je u „Službenom glasniku Grada Zagreba“ broj 15/23. (svibanj, 2023.).

Stručni izrađivač Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana Grada Zagreba (u daljnjem tekstu: izmjena i dopuna Plana) je Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba.

Obuhvat izmjena i dopuna Plana istovjetan je obuhvatu Plana koji je utvrđen Prostornim planom Grada Zagreba („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 8/01, 16/02, 11/03, 02/06, 01/09, 08/09, 21/14, 23/14-pročišćeni tekst, 26/15, 3/16-pročišćeni tekst, 22/17 i 3/18-pročišćeni tekst), a obuhvaća uže gradsko područje između medvedničke šume i zagrebačke obilaznice površine oko **218 km²**.

Za potrebe izrade Plana, a u skladu s člankom 90. Zakona o prostornom uređenju, Nositelj izrade Plana dostavio je svim nadležnim javnopravnim tijelima Odluku o izradi s pozivom za

dostavu **zahtjeva za izradu prostornog plana** koji nisu sadržani u informacijskom sustavu te su se očitovala sljedeća javnopravna tijela:

1. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, Uprava za materijalne resurse, Sektor za vojnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, Služba zavojne nekretnine i zaštitu okoliša Trg kralja Petra Krešimira IV 1, 10000 Zagreb
2. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za zaštitu prirode, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb
3. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Prisavlje 14, 10000 Zagreb
4. Ministarstvo turizma i sporta, Prisavlje 14, 10000 Zagreb
5. Javna ustanova Maksimir, Maksimirski perivoj 1, 10000 Zagreb
6. Hrvatske šume – uprava šuma, Podružnica Zagreb, Savska cesta 41/6 , 10000 Zagreb
7. HŽ infrastruktura d.o.o. za upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture, Ulica Antuna Mihanovića 12, 10000 Zagreb
8. Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za Gornju Savu, Ulica grada Vukovara 271, 10000 Zagreb
9. HOPS – Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Kupska 4, 10000 Zagreb
10. HEP TOPLINARSTVO d.o.o., Miševečka 15 a, 10000 Zagreb
11. HEP ELEKTRA d.o.o., Gundulićeva 32, 10000 Zagreb
12. Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9, 10000 Zagreb
13. Hrvatski olimpijski odbor, Trg Krešimira Ćosića 11, 10000 Zagreb
14. Gradski ured za upravljanje imovinom i stanovanje, Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb
15. Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Sektor za prostorno uređenje i graditeljstvo Odjel za prostorno uređenje Središnji odsjek za prostorno uređenje, Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb
16. Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Sektor za promet, Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb
17. Gradski ured za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Odjel za komunalne poslove i zelenilo Odsjek za zelene površine, Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb
18. Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode, Kuševićeva 2, 10 000 Zagreb
19. Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, Sektor za gospodarstvo, poduzetništvo, turizam i investicije Odjel za turizam, Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb
20. Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, Sektor za poljoprivredu, šumarstvo i lovstvo, Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb
21. Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje, Sektor za ekološku održivost, Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb
22. Gradski ured za obrazovanje, sport i mlade, Trg Marka Marulića 18, 10000 Zagreb
23. Gradski ured za kulturu, međugradsku i međunarodnu suradnju i civilno društvo, Draškovićeva 25, 10000 Zagreb
24. Gradski ured za socijalnu zaštitu, zdravstvo, branitelje i osobe s invaliditetom, Trg Stjepana Radića 1, 10000 Zagreb

25. Gradski ured za katastar i geodetske poslove, Ulica grada Vukovara 58, 10000 Zagreb
26. Vodoopskrba i odvodnja d.o.o., Sektor razvoja i investicija, Odjel razvoja odvodnje, projektiranja, suglasnosti i istraživanja, Folnegovićeva 1, 10000 Zagreb
27. Gradska plinara Zagreb d.o.o., Radnička cesta 1, 10000 Zagreb
28. Zagrebački holding d.o.o., Ulica grada Vukovara 41,10000 Zagreb
29. Gradski ured za mjesnu samoupravu, civilnu zaštitu i sigurnost, Ulica g. Vukovara 56 a, 10000 Zagreb
30. Vijeće gradske četvrti Donji grad, Ilica 25, 10000 Zagreb
31. Vijeće gradske četvrti Gornji grad –Medveščak, Draškovićeva 15, 10000 Zagreb
32. Vijeće gradske četvrti Trnje, Ulica g. Vukovara 56 a, 10000 Zagreb
33. Vijeće gradske četvrti Maksimir, Petrova 116, 10000 Zagreb
34. Vijeće gradske četvrti Peščenica – Žitnjak, Zapoljska 1, 10000 Zagreb
35. Vijeće gradske četvrti Novi Zagreb –istok, Avenija Dubrovnik 12, 10000 Zagreb
36. Vijeće gradske četvrti Novi Zagreb –zapad, Avenija Dubrovnik 12, 10000 Zagreb
37. Vijeće gradske četvrti Trešnjevka –sjever, Park Stara Trešnjevka 2, 10000 Zagreb
38. Vijeće gradske četvrti Trešnjevka –jug, Park Stara Trešnjevka 2, 10000 Zagreb
39. Vijeće gradske četvrti Črnomerec, Trg Francuske Rep. 15, 10000 Zagreb
40. Vijeće gradske četvrti Gornja Dubrava, Dubrava 49, 10000 Zagreb
41. Vijeće gradske četvrti Donja Dubrava, Dubrava 49, 10000 Zagreb
42. Vijeće gradske četvrti Stenjevec, Sigetje 2, 10000 Zagreb
43. Vijeće gradske četvrti Podsused– Vrapče, Sigetje 2, 10000 Zagreb
44. Vijeće gradske četvrti Podsljeme, Ilica 25, 10000 Zagreb
45. Razvojna agencija Zagreb (RAZA), Prilaz I. Visine 1-3, 10000 Zagreb
46. Agencija za ugljikovodike, Miramarska 24, 10000 Zagreb
47. Odašiljači i veze d.o.o., Ulica g. Vukovara 269 d,10000 Zagreb

Svi pristigli zahtjevi su obrađeni i sastavni su dio ovog Elaborata. Ostala javnopravna tijela (koja nisu dostavila svoje zahtjeve) navedena su u Odluci o izradi u članku 10. Sukladno Zakonu o prostornom uređenju ukoliko zahtjev nije dostavljen u za to predviđenom roku smatra se da zahtjeva nema.

Tijekom izrade nacrta prijedloga Plana odrađen je cijeli niz **tematskih radnih sastanaka sa sljedećim javnopravnim tijelima**: REGEA (28. rujna i 8. studenog 2023.), Hrvatske vode i VIO (19. listopada 2023.), Hrvatske šume (23. listopada 2023., 21. studenog 2023.), Gradska plinara (8. prosinca 2023. i 12. veljača 2024.), Zagrebački holding (14. prosinca 2023.), JU Maksimir (9. siječnja 2024.), HEP toplinarstvo (10. siječnja 2024., 12. veljače 2024.), HEP ODS - Elektra Zagreb (30. kolovoza 2023., 31. siječnja 2024.), ZET (14. veljače 2024.), Hrvatske vode (oborinska odvodnja) (23. veljače 2024.), Gradski ured za kulturu i civilno društvo (15. veljače 2024.), Gradski ured a obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove (6. veljače 2024.) i cijeli niz sastanaka s Gradskim uredom za obrazovanje, sport i mlade.

U fazi izrade nacrta prijedloga Plana u periodu od 16. do 26. travnja 2024. održane su **koordinacije s predstavnicima vijeća gradskih četvrti** koje su u obuhvatu GUP-a grada Zagreba. Cilj koordinacija bila je prezentacija obrađenih zahtjeva VGČ te stvaranja prostora za dijalog između vijećnika, Nositelja izrade i Izrađivača Plana. U svibnju 2024. nacrt prijedloga Plana **predstavljen je i krovnim stručnim institucijama i udruženjima** –

Hrvatskoj komori arhitekata, Udruženju hrvatskih arhitekata i Društvu arhitekata Zagreb i Gradskom uredu za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove.

Od 28. lipnja do 12. srpnja 2024. godine provedena je **javna rasprava** o Prijedlogu izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba, a od 23. rujna do 7. listopada 2024. godine provedena je **ponovna javna rasprava**.

Nakon što je utvrđeno Izvješće o ponovnoj javnoj raspravi izrađen je Nacrt konačnog prijedloga Plana te je Zaključkom gradonačelnika utvrđen Konačni prijedlog Plana i zajedno sa zahtjevom za izdavanje suglasnosti predan u Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine 31. listopada 2024. Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) Plan je korigiran i provedena je **druga ponovna javna rasprava**.

Nakon što je utvrđeno Izvješće o drugoj ponovnoj javnoj raspravi izrađen je Nacrt konačnog prijedloga Plana te je Zaključkom gradonačelnika utvrđen Konačni prijedlog Plana koji je zajedno sa zahtjevom za izdavanje suglasnosti predan Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine.

Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-10 od 27. ožujka 2025.), a nakon donošenja Zaključka gradonačelnika Grada Zagreba sukladno članku 103. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 15/23.) napravljeni su manji ispravci u tekstualnom dijelu Konačnog prijedloga izmjena i dopuna GUP-a 2025.

Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-27, 10. srpnja 2025.) u kojem se traži 2. ponovna dopuna napravljeni su manji ispravci u tekstualnom dijelu Konačnog prijedloga izmjena i dopuna GUP-a 2025.

Elaborat Izmjena i dopuna Plana sastavljen je od:

I. Tekstualnog dijela – Odredbi za provedbu – izmjene i dopune 2025.

II. Grafičkog dijela (u mjerilu 1:5.000) koji sadrži:

1. Korištenje i namjena prostora - izmjene i dopune 2025.
2. Mreža gospodarskih i društvenih djelatnosti - izmjene i dopune 2025.
3. Prometna i komunalna infrastrukturna mreža - izmjene i dopune 2025.
   3a. Promet - izmjene i dopune 2025.
   3b. Energetski sustav, pošta i sustav elektroničkih komunikacija- izmjene i dopune 2025.
   3c. Vodnogospodarski sustav i postupanje s otpadom - izmjene i dopune 2025.
4. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora - izmjene i dopune 2025.
   4a. Urbana pravila - izmjene i dopune 2025.
   4b. Procedure urbano-prostornog uređenja - izmjene i dopune 2025.
   4c. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode - izmjene i dopune 2025.
   4d. Nepokretna kulturna dobra - izmjene i dopune 2025.

III. Obrazloženja izmjena i dopuna 2025.

Kartograma (u mjerilu 1:75.000):

Kartogram 1. Granice gradskih četvrti
Kartogram 2. Zone javne i društvene namjene
Kartogram 3. Urbana pravila

3.a. Granice urbanih pravila
3.b. Zone individualne gradnje i planiranih naselja 20. stoljeća
3.c. Iznimke urbanog pravila
Kartogram 4. Gradski projekti
Kartogram 5. Urbanistički planovi uređenja 5.a. Obuhvati UPU-ova
Kartogram 6. Zelena infrastruktura
Kartogram 7. Sport i rekreacija, zelene, voda i vodna dobra
Kartogram 8. Vode i vodna dobra
Kartogram 9. Toplinski otoci
Kartogram 10. Drvoredi uz prometnice i vodne površine
Kartogram 11. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode i urbano pravilo 1.6.
Kartogram 12. Minimalni udio prirodnog terena prema urbanim pravilima.

1. POLAZIŠTA

Polazišta odnosno razlozi za izradu Izmjena i dopuna Plana utvrđeni su Odlukom o izradi izmjena i dopuna Generalnoga urbanističkog plana grada Zagreba („Službeni glasnik Grada Zagreba“ broj 15/23.) u članku 5. kako slijedi:

„U razdoblju od donošenja Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Generalnoga urbanističkog plana grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 9/16) na snagu je stupio velik broj strategija i akcijskih planova usmjerenih prema ambicioznim klimatskim ciljevima i dostizanju klimatske neutralnosti do 2050. godine. Imajući u vidu povezanost i međuodnos sektora koji utječu na klimatske promjene i prostora, odnosno prostornih planova, nužno je ugraditi smjernice i odrednice zelenih politika u Generalni urbanistički plan grada Zagreba i smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja, koji su njime definirani, s obzirom na to da se radi o glavnom regulatornom prostornom dokumentu Grada Zagreba koji objedinjuje usmjeravajuću i provedbenu planersku razinu.

U proteklom razdoblju zaprimani su i prijedlozi za izmjene i dopune Plana koji su obrađeni, obrazloženi i stručno vrednovani te čine dio razloga za pokretanje postupka izmjena i dopuna Plana, a tematska područja evidentirana u sadržaju pristiglih prijedloga uključena su u ciljeve i programska polazišta izmjena i dopuna Plana.

Razlog za izmjene i dopune Plana je i Izvješće o stanju u prostoru Grada Zagreba za razdoblje 2017. - 2020. (Službeni glasnik Grada Zagreba 20/22).

U odredbama za provedbu Plana potrebno je redefinirati uvjete gradnje i mjere provedbe plana, uvažavajući lokalne uvjete te je iste potrebno preispitati, dopuniti i izmijeniti u svrhu postizanja održivih prostornih rješenja i unapređenja provedivosti Plana.

Razlog za izmjene i dopune Plana je i provjera usklađenosti Plana sa zakonima i propisima u svim dijelovima Elaborata Plana.“

1.1. Strategije, programi i akcijski planovi

Strategije i akcijski planovi koji su stupili na snagu od donošenja zadnjih Izmjena i dopuna, a koji služe kao polazište za izradu ovih Izmjena i dopuna Plana su:

UN: Pariški sporazum (engl. Paris Agreement), 2015.

Pariški sporazum potpisalo je 196 država članica na konferenciji Ujedinjenih naroda 2015. godine. Sporazum predstavlja globalni plan djelovanja za ograničavanje globalnog zagrijavanja te predviđa ekonomsku i socijalnu transformaciju kroz povećanje sposobnosti adaptacije utjecajima klimatskih promjena i razvoj klimatske otpornosti uz smanjenje stakleničkih plinova. Glavni elementi sporazuma su:

- dugoročan cilj – vlade su postigle dogovor da će porast prosječne svjetske temperature zadržati na razini znatno manjoj od 2°C u usporedbi s predindustrijskim razinama te ulagati napore da se taj porast ograniči na 1,5°C,
- doprinosi – prije pariške konferencije i za njezina trajanja zemlje su podnijele sveobuhvatne nacionalne akcijske planove za borbu protiv klimatskih promjena (takozvani nacionalno utvrđeni doprinosi) za smanjenje emisija,
- ambicija – vlade su se složile da će svakih pet godina izvješćivati o svojim akcijskim planovima i da će svakim novim planom postavljati ambicioznije ciljeve,

- transparentnost – zemlje su se dogovorile da će izvješćivati jedne druge i javnost o tome kako napreduju u postizanju svojih ciljeva kako bi se osigurali transparentnost i nadzor,
- solidarnost – nastavak financiranja borbe protiv klimatskih promjena kako bi se ranjivim zemljama pomoglo da smanje emisije i izgrade otpornost u cilju odgovora na posljedice klimatskih promjena.

UN: Globalni ciljevi održivog razvoja (engl. Sustainable Development Goals), 2015.

Globalni ciljevi održivog razvoja 2015. godine usvojeni su od strane svih članica Ujedinjenih naroda i predstavljaju okvir za zajedničko djelovanje za mir i prosperitet ljudi i planete razvijenih zemalja i onih u razvoju kroz globalno partnerstvo. Sedamnaest ciljeva odgovara na temu suzbijanja siromaštva u kontekstu zdravlja, edukacije, nejednakosti, ekonomskog rasta te suzbijanja klimatskih promjena i očuvanja šuma i oceana: svijet bez siromaštva, svijet bez gladi, zdravlje i blagostanje, kvalitetno obrazovanje, rodna ravnopravnost, čista voda i sanitarni uvjeti, pristupačna energija iz čistih izvora, dostojanstven rad i ekonomski rast, industrija, inovacije i infrastruktura, smanjenje nejednakosti, održivi gradovi i zajednice, održiva potrošnja i proizvodnja, zaštita klime, očuvanje vodenog svijeta, očuvanje života na Zemlji, mir, pravda i snažne institucije te partnerstvom do ciljeva.

Ciljevi fokusirani na održivi razvoj gradova predviđaju dostupnost priuštivog stanovanja, održive urbane mobilnosti, javnih i zelenih prostora uz prioritizaciju inkluzivnosti, jednakosti, održivosti, zaštite okoliša i zdravlja te participaciju pri planiranju.

Urbana agenda za Europsku uniju (engl. The Urban Agenda for the EU), 2016.

Urbana agenda za Europsku uniju ili Amsterdamski pakt 2016. ratificirana je od strane ministara urbanih politika tadašnjih država članica EU. Agenda predstavlja integrirani i koordinirani plan EU usmjeren na rješavanje problema u gradovima. Uspostavlja se partnerstvo između Komisije, organizacija EU-a, nacionalnih vlada, lokalnih vlasti i dionika poput nevladinih organizacija koji zajedno izrađuju akcije planove za bolje zakonodavstvo, bolje programe financiranja i razmjenu znanja (podaci, studije, dobre prakse). Prioritetne teme pakta za gradove su: kvaliteta zraka, kružno gospodarstvo, prilagodba klimatskim promjenama, digitalna tranzicija, energetska tranzicija, stanovanje, uključivanje migranata i izbjeglica, inovativna i odgovorna javna nabava, radna mjesta i vještine u lokalnom gospodarstvu, održiva uporaba zemljišta i prirodna rješenja, gradska mobilnost i siromaštvo u gradovima.

Europski zeleni plan (engl. European Green Deal), 2020.

Europski zeleni plan iz 2020. godine jedan je od šest glavnih prioriteta Europske komisije za razdoblje od 2019. do 2024. s krajnjim ciljem postizanja klimatske neutralnost do 2050. Njime se podupire preobrazba EU u pravedno i prosperitetno društvo s modernim i konkurentnim gospodarstvom kroz sveobuhvatan i međusektorski pristup u kojem sva relevantna područja politike doprinose krajnjem klimatskom cilju. Paket obuhvaća inicijative iz područja klime, okoliša, energetike, prometa, industrije, poljoprivrede i održivog financiranja. Preobrazba gospodarstva EU za održivu budućnost predviđa se kroz niz politika:

- veće klimatske ambicije EU-a za 2030. i 2050.
- opskrba čistom, cjenovno pristupačnom i sigurnom energijom
- mobilizacija industrije za čisto i kružno gospodarstvo
- izgradnja i obnova uz učinkovitu upotrebu energije i resursa

- brži prelazak na održivu i pametnu mobilnost
- od „polja do stola”: osmišljavanje pravednog i zdravog prehrambenog sustava koji je prihvatljiv za okoliš
- očuvanje i obnova ekosustava i biološke raznolikosti
- cilj nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš
- zeleno financiranje i ulaganja te pravedna tranzicija
- ekologizacija nacionalnih proračuna i slanje odgovarajućih cjenovnih signala
- mobiliziranje istraživanja i poticanje inovacija
- aktiviranje obrazovanja i osposobljavanja
- zelena prisega: „ne činiti štetu”.

Nova povelja iz Leipziga (engl. New Leipzig Charter - NLC), 2020.

Nova povelja iz Leipziga usvojena je 2020. godine. Nastavno na izvornu Povelju iz Leipziga (iz 2007. godine) određuje strateški okvir za održivi prostorni razvoj europskih gradova, a ističe se važnost razvoja integriranih i održivih razvojnih strategija urbanog razvoja koje promatraju grad kao jedinstvenu funkcionalnu cjelinu s ciljem postizanja pravednog, zelenog i produktivnog grada. Provedba ključnih načela dobrog upravljanja definirana je kroz sljedećih pet principa: urbane politike za opće dobro, integrirani pristup, participacija i su-stvaranje, višerazinsko upravljanje i pristup temeljen na identitetu mjesta. Glavna tri cilja povelje su:

- pravedni grad – koji pruža jednake mogućnosti i okolišnu jednakost svima, bez obzira na spol, socioekonomski status, dob i podrijetlo,
- zeleni grad – koji doprinosi borbi protiv globalnog zatopljenja i visokoj kvaliteti okoliša u pogledu zraka, vode, tla i korištenja zemljišta, kao i pristup uređenim zelenim i rekreacijskim površinama,
- proizvodni grad – kroz osiguravanje radnih mjesta uz istovremeno osiguravanje zdrave financijske osnove za održivi urbani razvoj kroz raznolika lokalna gospodarstva i poticajno okruženje za inovacije.

Teritorijalna agenda 2030 (engl. Territorial Agenda 2030), 2021.

Teritorijalna agenda 2030 iz 2021. je strateški dokument kojemu je cilj osnažiti teritorijalnu koheziju, načelo EU kojim se želi osigurati uravnotežen razvoj EU te smanjiti razlike između europskih regija. Teritorijalnom agendom 2020 utvrđeni su teritorijalni izazovi te su predloženi teritorijalni prioriteti za razvoj EU i provedbeni mehanizmi. Naglašava se važnost i pruža smjer strateškog prostornog planiranja te se poziva na jačanje teritorijalne dimenzije sektorskih politika na svim razinama upravljanja. Usmjerena je na promicanje uključive i održive budućnosti za sva mjesta te postizanje ciljeva održivog razvoja u Europi.

U prioritetima za Pravednu Europu naglašeni su teritorijalna dimenzija i doprinosi prostornog planiranja sveobuhvatnim prioritetima politika. Ti prioriteti uključuju ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, Europski stup socijalnih prava, Europu bližu građanima, uključiviji, održiviji i integriraniji razvoj mjesta, pravednu tranziciju i teritorijalnu integraciju u Europi.

U prioritetima za Zelenu Europu naglašeni su teritorijalna dimenzija i doprinosi prostornog planiranja sveobuhvatnim prioritetima politika kao što su ciljevi održivog razvoja Ujedinjenih naroda, Konvencija o biološkoj raznolikosti, Europski zeleni plan, Pariški sporazum, Strategija EU-a za bioraznolikost do 2030., Konvencija o europskim krajobrazima i Strategija EU-a za šume. Drugi mjerodavni prioriteti odnose se na Europu prilagođenu digitalnom dobu, održivu mobilnost i u potpunosti integriranu europsku prometnu mrežu, tranziciju prema kružnom gospodarstvu u Europi i primjenu pristupa koji je utemeljen na ekosustavu.

Strategija Europske unije za prilagodbu klimatskim promjenama (engl. EU Strategy on Adaptation to Climate Change), 2021.

Strategija Europske unije za prilagodbu klimatskim promjenama iz 2021. uvodi sustavan smjer prilagodbe Europske unije neizbježnim utjecajima klimatskih promjena i načina da EU postane otporna na nadolazeće promjene do 2050.

Strategija prepoznaje tri cilja uz koje predlaže niz aktivnosti kojima bi se postigli:

- pametnija prilagodba: poboljšanje znanja i upravljanje nesigurnošću, uključujući:
  - pomicanje granica znanja o prilagodbi
  - poboljšanje kvalitete podataka o klimatskim gubicima
  - poboljšanje i širenje Climate-ADAPT-a kao europske platforme znanja o prilagodbi.
- sustavnija prilagodba: Podržati razvoj politike na svim razinama i svim relevantnim poljima, uključujući tri prioriteta za integriranje prilagodbe u:
  - makro-fiskalnim politikama
  - rješenjima temeljenima na prirodi i
  - lokalnim aktivnostima prilagodbe.
- brža prilagodba: Ubrzati provedbu aktivnosti na svim područjima.

Strategija integrira međunarodne aktivnosti za prilagodbu klimatskim promjenama. Direktno je povezana sa aktualnim globalnim dogovorima kao što su Pariški sporazum (Paris Agreement), Sendai okvir za smanjenje rizika od katastrofa (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction) i Agenda održivog razvoja UN-a (Sustainable Development Agenda). Također, direktno povezuje ključne EU inicijative poput Misije za klimatski otpornu Europu (Mission for a Climate resilient Europe) i europsku agendu za održivo financiranje (sustainable finance agenda).

Novi okvir Europske unije za urbanu mobilnost (engl. New EU Urban Mobility Framework), 2021.

Novi okvir Europske unije za urbanu mobilnost iz 2021. godine izrađen je s ciljem smanjenja stakleničkih plinova sukladno Europskom zakonu o klimi i unapređenju mobilnosti i transporta dobara u gradovima i okolici zadaje niz mjera za razvoj održive, sigurne i inkluzivne urbane mobilnosti kao što su:

- pridavanje veće pažnje gradskim čvorovima mreže TEN-T,
- šira primjena planova održive gradske mobilnosti i planova upravljanja mobilnošću,
- praćenje napretka – pokazatelji održive gradske mobilnosti,
- atraktivne usluge javnog prijevoza potpomognute multimodalnim pristupom i digitalizacijom,
- zdravija i sigurnija mobilnost: veći naglasak na hodanju, korištenju bicikla i mikromobilnosti,
- nulta stopa emisija iz logistike prijevoza tereta i isporuka na posljednjem kilometru u gradovima,
- digitalizacija, inovacije i nove usluge mobilnosti,
- prema klimatski neutralnim gradovima: otporan, ekološki prihvatljiv i energetski učinkovit gradski prijevoz i
- informiranje i izgradnja kapaciteta.

Ljubljanski sporazum (engl. Ljubljana agreement), 2021.

Ljubljanski sporazum iz 2021. godine obnovio je obvezu država članica EU i drugih partnera za provedbu Urbane agende za EU te održava suradnju u okviru tematskih partnerstava, kao i fokus na postizanje boljeg zakonodavstva, boljeg financiranja i boljeg znanja. Dokument također cilja na jačanje suradnje u području teritorijalnog i urbanog razvoja između različitih struktura - članica, Europske komisije i drugih partnera. Sporazum naglašava važnost malih i srednjih gradove te uvodi nove prioritete Urbane agende:

- gradovi jednakosti - kroz sve teme potrebno je raditi na smanjenju nejednakosti na temelju karakteristika kao što su spol, dob, invaliditet, seksualna orijentacija i identitet, etnička pripadnost, migracijski status
- hrana - gradovi kao središta distribucije i potrošnje hrane moraju staviti fokus na otpornost i održivost hrane, pravednu i održivu proizvodnu, veze između gradova i sela, lokalne lance opskrbe te inovativne nabave za zdravu i kvalitetnu hranu
- ozelenjavanje gradova - gradovi kao poprišta klimatskih promjena i krize bioraznolikosti trebaju razvijati zelene prostore i urbane šume koje će osigurati skladištenje ugljika, redukciju zagađenja zraka, pročišćavanje vode, zaustaviti gubitak biološke raznolikosti te unaprijediti tjelesno i mentalno zdravlje građana
- održivi turizam - gradovi moraju reagirati na posljedice nereguliranog i prekomjerenog turizma koji negativno utječe na kvalitetu života lokalnih zajednica.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske, 2017.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske iz 2017. godine temeljni je državni dokument za usmjeravanje razvoja u prostoru. Njime je, na temelju utvrđenih uporišnih vrijednosti hrvatskog prostora i sustava upravljanja prostornim razvojem te utvrđenog stanja i procesa u prostoru, utvrđen opći cilj (vizija) prostornog razvoja do 2030. godine s razvojnim polazištima te s prioritetima, usmjerenjima i okvirom za provedbu. Strategija određuje dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru na temelju ciljeva prostornog razvoja utvrđenih Zakonom o prostornom uređenju i gradnji i u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem, te u vezi s drugim temeljnim državnim razvojnim i strateškim dokumentima. Strategija je strukturirana kao usmjeravajući dokument koji se planski operacionalizira uz pomoć sustava prostornog planiranja na tri razine: državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj.

U cilju uravnoteženog i održivog razvoja, podizanja kvalitete života i ublažavanja negativnih demografskih procesa, postavke koncepcije prostornog razvoja jesu:

- afirmacija policentričnosti,
- ublažavanje tempa depopulacije najugroženijih područja,
- očuvanje identiteta hrvatskog prostora planskim promišljanjem - cjelokupnog teritorija i cjelovito osmišljenim uključivanjem prirodne i kulturne baštine temeljenim na cjelovito sagledanom i vrednovanom krajobrazu u sustav prostornog uređenja te ravnopravnim planerskim tretmanom kopna i mora na postavkama održivog razvoja
- korištenje prednosti geoprometnog položaja,
- održivi razvoj gospodarstva i infrastrukturnih sustava,
- povezivanje s europskim prostorom,
- integrirani pristup prostornom uređenju,
- integrirani pristup prostornom uređenju.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske, 2020.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske iz 2020. godine je prvi strateški dokument koji daje procjenu promjene klime za Hrvatsku do kraja 2040. i 2070. godine, moguće utjecaje i procjene ranjivosti. Cilj Strategije je osvijestiti važnost i prijetnje klimatskih promjena za društvo te nužnost integracije koncepta prilagodbe klimatskim promjenama u postojeće i nove politike, kako bi se smanjila ranjivost okoliša, gospodarstva i društva uzrokovana klimatskim promjenama. Uz to, cilj je potaknuti, odnosno usmjeriti znanstvena istraživanja kako bi se bolje shvatila kompleksnost utjecaja klimatskih promjena i smanjio stupanj neizvjesnosti vezan uz učinke klimatskih promjena.

Strategija navodi da će se ostvariti kroz postizanje sljedećih ciljeva:

a) smanjenje ranjivosti prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena, kao i
b) jačanje otpornosti i sposobnosti oporavka od tih utjecaja.

Iako je priroda sama po sebi ugrožena ona predstavlja okosnicu prilagodbe klimatskim promjenama. Usluge ekosustava očuvane prirode podržavaju socioekonomski razvoj i jačaju otpornost društva i gospodarstva na klimatske promjene. Treba, također, iskoristiti potencijalne pozitivne učinke klimatskih promjena.

Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske, 2021.

Strategija niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske iz 2021. godine usmjerena je na definiranje prioriteta za smanjenje emisije stakleničkih plinova koje će ujedno omogućiti razdvajanje gospodarskog rasta od emisije stakleničkih plinova. Niskougljične sektorske vizije određuju smjer i cilj razvoja pojedinih sektora do 2050. godine, politika i mjera te smjernice za provođenje ove strategije.

Opći ciljevi strategije su:

- postizanje održivog razvoja temeljenog na znanju i konkurentnom niskougljičnom gospodarstvu i učinkovitom korištenju resursa,
- povećanje sigurnosti opskrbe energijom, održivost energetske opskrbe, povećanje dostupnosti energije i smanjenje energetske ovisnosti,
- solidarnost izvršavanjem obveza Republike Hrvatske prema međunarodnim sporazumima, u okviru politike EU-a, kao dio naše povijesne odgovornosti i doprinos globalnim ciljevima,
- smanjenje onečišćenja zraka i utjecaja na zdravlje te kvalitetu života građana.

U smislu niskougljičnog razvoja na lokalnoj razini ova Strategija ukazuje da je potrebno provesti niz mjera pri planiranju i izgradnji integralnih sustava u gradovima. To uključuje javni i ostali promet, zgradarstvo, komunalne sustave, autonomne sustave, obrazovne sustave, informacijsko komunikacijske tehnologije (ICT), urbanizam, inovativna rješenja u raznim područjima i podizanje javne svijesti.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske, 2021.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. iz 2021. godine je sveobuhvatni akt strateškog planiranja kojim se dugoročno usmjerava razvoj društva i gospodarstva u svim važnim pitanjima za Hrvatsku. Ciljevi su postavljeni u okviru Europskog zelenog plana i Europskog teritorijalnog programa 2030.

U okviru četiri razvojna smjera definirani su strateški ciljevi koji će pridonijeti ostvarenju vizije Hrvatske do 2030. godine:

1. održivo gospodarstvo i društvo pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva:
   - konkurentno i inovativno gospodarstvo,
   - obrazovani i zaposleni ljudi,
   - učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom te
   - globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske;
2. jačanje otpornosti na krize pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva:
   - zdrav, aktivan i kvalitetan život,
   - demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji te
   - sigurnost za stabilan razvoj;
3. zelena i digitalna tranzicija pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva:
   - ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost,
   - samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva,
   - održiva mobilnost i
   - digitalna tranzicija društva i gospodarstva;
4. ravnomjeran regionalni razvoj pridonosit će politike usmjerene prema ostvarivanju sljedećih strateških ciljeva:
   - razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima i
   - jačanje regionalne konkurentnosti.

Strategija zelene urbane obnove Grada Zagreba (SZUOGZ, 2023.)

Strategija zelene urbane obnove Grada Zagreba je strateška podloga od značaja za Grad Zagreb koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju rješenja temeljenih na prirodi, unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike. SZUOGZ se odnosi na razdoblje od 2023. do 2034. g., a njen prostorni obuhvat je cijelo područje Grada Zagreba.

Ova strategija predstavlja podlogu za pripremu i provedbu projekata i programa koji integriraju prostorno i strateško planiranje, izbjegavaju barijere koje prijete održivijem korištenju zemljišta te usmjeravaju cjelokupan proces urbane obnove prema održivijem i prostorno prilagođenom razvoju. SZUOGZ definira sljedeće strateške ciljeve:

- sustavno i održivo upravljanje zelenim i vodenim površinama,
- razvoj mreže zelene infrastrukture Grada Zagreba,
- uspostavu kružnog gospodarenja prostorom i zgradama i
- inkluzivno upravljanje razvojem zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Pored već opisanih načela planiranja ZI, strategija razvoja zelene infrastrukture grada vodila se i pravilom 3–30–300 koje nalaže da svaki prozor ili balkon ima pogled na barem tri stabla, da zelene površine čine najmanje 30 % površine stambenog naselja i da svakom domu u stambenom naselju najbliža parkovno uređena javna zelena površina nije udaljenija od 300 m. Ovaj pristup osigurava stalan kontakt ljudi s urbanom prirodom, koristi po mentalno zdravlje

i kreativnost, ali i poticaj na tjelesnu aktivnost koja je važan aspekt fizičkog zdravlja. (Konijnendijk van den Bosch, 2022).

Drugi važan pristup u strategiji razvoja zelene infrastrukture grada je koncept petnaestominutnog grada koji podrazumijeva pješačenje ili kretanje sredstvima održive mobilnosti poput bicikla, romobila i njihovih električnih pandana radi obavljanja svakodnevnih radnih, opskrbnih, društveno-rekreativnih i drugih funkcija. Osim dostupnosti sadržaja, osobito je važno osigurati ugodne prostore dnevne mobilnosti u kojima će građani željeti kretati i boraviti umjesto da koriste prijevozna sredstva poput automobila. To podrazumijeva ozelenjivanje ulica, trgova i drugih javnoprometnih površina radi stvaranja prijeko potrebne sjene i ublažavanja temperature zraka ljeti, filtriranja buke, prašine i ispušnih plinova iz motornog prometa te povećanja vizualno estetskih kvaliteta prostora.

1.2. Izvješće o stanju u prostoru

Među razlozima izrade Izmjena i dopuna Plana posebno je navedeno Izvješće o stanju u prostoru Grada Zagreba za razdoblje 2017. - 2020. (Službeni glasnik Grada Zagreba 20/22).

U Izvješću je dana detaljna analiza stanja u prostoru i ocjena razvojnih trendova, uz pregled prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor s analizom njihove provedbe, i predočen je strateški okvir razvoja na nadnacionalnoj, nacionalnoj i na razini Grada Zagreba. Na osnovu tih podataka i prepoznatih specifičnih potreba definirana su polazišta za određivanje (daljnjih) ciljeva, potreba i mogućnosti budućeg prostornog razvoja Grada i dane preporuke mjera i aktivnosti za njegovo unapređenje, usmjerene na:

- postizanje održivog prostornog razvoja racionalnim korištenjem prostornih resursa,
- omogućavanje i poticanje održivog gospodarskog razvoja,
- unapređivanje i ujednačavanje komunalnog i društvenog standarda,
- zaštitu okoliša i jačanje otpornosti na klimatske promjene, te osiguranje zdravog životnog okružja.

U pogledu prostornog razvoja i uređenja urbanog područja obuhvaćenoga GUP-om grada Zagreba, u Izvješću su apostrofirane dvije temeljne potrebe: razvojna održivost i kvaliteta stanovanja. Prva od njih pretpostavlja pažljivo gospodarenje prostorom grada kao ograničenim dobrom, na osnovu planske regulacije u koju su ugrađene postavke održivog razvoja; druga podrazumijeva osiguranje standarda životnog okruženja i javnih prostora te zadovoljavanje potreba stanovništva sukladno postavkama urednog, dostupnog i ugodnog grada, uz zadovoljavajuću razinu komunalne infrastrukture i djelatnosti i dostupnost javnih i društvenih sadržaja i usluga.

U analizi razvojnih mogućnosti i izazova istaknuta je potreba rješavanja sljedećih pitanja:

- **transformacija / sanacija substandardnih i neuređenih prostora**

U pitanju su primarno područja nekontrolirane, odnosno bespravne gradnje. Bespravna gradnja predstavlja veliki pritisak na prostor i zauzima vrijedne prostorne i okolišne resurse. U rubnim dijelovima grada njome su devastirani veliki dijelovi zelenih površina (u prvom redu zona planiranih za sport i rekreaciju te javnih parkova, ali i šumskih površina, koje predstavljaju posebno vrijedan resurs za budući održivi razvoj), a u pretežito izgrađenim cjelinama povećala gustoću izgrađenosti nauštrb urbanog standarda, zauzimajući mjestimično i dijelove prometnih i infrastrukturnih koridora. Uzurpacija prostora otežava planirani razvoj Grada i

uspostavu traženog urbanog standarda, derogira prostor i okoliš te, u cjelini, smanjuje kvalitetu stanovanja.

Uz zone bespravne gradnje, u gradu su prisutne i druge zone substandardne prostorne strukture i/ili izgradnje i komunalne opremljenosti. One obuhvaćaju kako starije prostorne cjeline (nekadašnja predgrađa i prigradska naselja ruralne strukture) tako i velike izgrađene cjeline u gradskom tkivu, koje su izgubile prvobitnu namjenu, a svojom potkapacitiranošću ili nefunkcionalnošću u predstavljaju opterećenje za kontaktno ili šire područje.

› **uređenje javnih prostora u zonama većih urbanih gustoća**

Uređenje javnih prostora pretpostavlja progušćivanje mreže sadržaja javne i društvene namjene, kao i uređenje prometa i unapređenje zelene infrastrukture.

› **javna i društvena namjena**

Društvene djelatnosti podrazumijevaju javne djelatnosti odgoja, obrazovanja i prosvjete, socijalne skrbi, zdravstvene zaštite, te kulture, tehničke kulture i sporta. Drugim oblicima javnih djelatnosti omogućava se ispunjavanje drugih potreba građana, te osigurava funkcioniranje jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave. Osnovnu mrežu društvene i javne infrastrukture Grada Zagreba čine ustanove Grada i Republike Hrvatske. U nju su uklopljene i dopunjavaju je ustanove u vlasništvu pravnih i fizičkih osoba, dio kojih određene usluge iz domene društvenih i javnih djelatnosti pruža na komercijalnoj osnovi. Struktura, razmještaj u prostoru, kao i dimenzioniranje javnih i društvenih sadržaja u pojedinim područjima grada ne odgovaraju realnim potrebama.

› **uređenje prometa**

Promjena modaliteta kretanja tijekom protuepidemijskog „zatvaranja“ u proljeće 2020. dodatno je naglasila pitanje neadekvatnih pješačkih i biciklističkih površina, ne samo u širem središtu, već i u drugim urbanim dijelovima Grada. Uređenje prometa i dalje preferira individualni automobilski promet nauštrb drugih načina kretanja. Parkirališta na javnim površinama zauzimaju prostore za pješake i bicikliste, odnosno za razvoj zelene urbane infrastrukture, izgradnja biciklističke infrastrukture daleko je od potrebne, pa i zakonom određene razine, a koridori za sustav javnog prijevoza tek su dijelom funkcionalni. Trenutno stanje, naročito u središtu grada, karakterizira loša prometna protočnost, negativan utjecaj na kvalitetu života, loša infrastruktura za nemotorizirane oblike prometa i sukobljenost prometnih modaliteta.

Uređenje nemotoriziranog prometa po suvremenim standardima i u skladu sa stvarnim potrebama ostaje jedno od ključnih neriješenih pitanja uređenja grada Zagreba.

› **zelena infrastruktura**

Javne zelene površine u stvarnosti zauzimaju manje od 2 % površine urbane cjeline Zagreba, uz izrazito neravnomjeran raspored u prostoru grada. Zelena infrastruktura najzastupljenija je u dijelovima grada koji su planski oblikovani u razdoblju od 1950-ih do ranih 1990-ih godina (naselja Novog Zagreba, Studentski grad, Poljanice …), s udjelom javnog zelenila od čak oko 50 % površine. Osim postotnim udjelom, ti dijelovi grada odlikuju se i cjelovitošću te, najčešće, povezanošću zelenih površina, uz odgovarajuću zastupljenost stablašica čije krošnje dodatno sprečavaju zagrijavanje površine tla. Pozitivnim se može ocijeniti i stanje na sjevernom dijelu grada, gdje se zone izgradnje miješaju se sa zelenim zonama te se realna zastupljenost zelenih površina uvjetno može ocijeniti zadovoljavajućom, naročito s obzirom na tipologiju

izgradnje koja pretpostavlja postojanje prirodnog terena (dvorišta, vrta) na parceli kuće. Ipak, širenjem zone izgradnje i u tom se dijelu grada počinje osjećati nedostatak kvalitetnih javnih zelenih površina. U zonama velikih urbanih gustoća, zelene površine u pravilu su nedovoljne veličine.

Nedostatak javnih zelenih površina najizrazitiji je u središnjem dijelu Zagreba, ugrubo u pojasu između poteza Ilica / Maksimirska i Slavonska / Zagrebačka avenija. Analiza Gradska zelena infrastruktura u Zagrebu: model dostupnosti iz 2021. godine, koju je za Greenpeace izradila radna skupina Tehničkog sveučilišta u Beču, pokazala je da gradsko središte, naizgled zeleno, u stvarnosti sadrži uglavnom zelene površine reprezentativnog karaktera, dok su površine za korištenje (boravak i rekreaciju) premalene i okružene gusto naseljenim stambenim područjima. Većina modernih naselja višestambene gradnje posvećuje pažnju javnim površinama, no primarno prometnim, a nauštrb zelenih, dok je u zonama obiteljskih kuća, koje se zbog okućnica doživljavaju „zelenima“, vidljiv izrazit nedostatak javne, nekomercijalne i svima dostupne zelene infrastrukture, jer privatni vrtovi ne mogu zamijeniti parkove i igrališta za djecu i tinejdžere, odnosno javne prostore za druženje u prirodnom okružju.

- **potreba jačanja otpornosti na klimatske promjene**

S razvojem i unapređenjem urbane zelene infrastrukture neposredno je povezana potreba jačanja otpornosti na klimatske promjene i redukcije toplinskih otoka.

U razdoblju od 2000. godine, trend srednje temperature zraka na području Zagreba prati trend globalnog zatopljenja, uz redovitu pojavu toplinskih valova.

Sve izrazitiji porast temperature zraka negativno utječe na zdravlje i život stanovništva, naročito starijih i osjetljivijih skupina. Posebnu ugrozu predstavlja sve češća pojava toplinskih otoka, koji se manifestiraju u središtu Zagreba i drugim gusto izgrađenim dijelovima grada s manjim udjelom zelenih površina. Analize su pokazale da se u njima temperatura zraka ljeti penje na 10 do 11 stupnjeva više nego u dijelovima grada s većim udjelom prirodnih zelenih površina.

Novi strateški razvojni okvir stavlja poseban naglasak na jačanje otpornosti na promjene i prilagodbu klimatskim promjenama, pri čemu prostorno planiranje ostaje jedan od najvažnijih instrumenata za provođenje klimatskih politika. Stoga je navedenim pitanjima posvećena posebna pažnja i u ocjeni izrade novih i / ili izmjena i dopuna postojećih prostornih planova u zaključnom dijelu Izvješća o stanju u prostoru.

Za izradu izmjena i dopuna GUP-a grada Zagreba određene su sljedeće smjernice:

- urbana sanacija, u skladu sa smjernicama Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske (za dijelove naselja u kojima su evidentirani negativni prostorni i društveni procesi: inicijalna neplanska i nezakonita gradnja, degradacija izgrađene strukture, zagušenost prometom, starenje stanovništva, gubitak gospodarskih aktivnosti, kao i za izgrađene prostore koji su pri širenju gradova ostali zanemareni u smislu razvoja javnih sadržaja i infrastrukture te nerijetko sadrže visok udjel nezakonite gradnje),
- ugradnja mjera prilagodbe klimatskim promjenama u funkciji zaštite zdravlja stanovnika i povećanja kvalitete života, s naglaskom na potrebu renaturalizacije i regeneracije urbanog tkiva upotrebom rješenja temeljenih na prirodi,
- jačanje i razvoj javne infrastrukture, s posebnim naglaskom na:
- razvoj prometne i komunalne infrastrukture, uz očuvanje i širenje koridora osnovne prometne mreže;

- razvoj svih modaliteta urbane mobilnosti, s fokusom na javni prijevoz i nemotorizirani promet;
- širenje i jačanje mreže, odnosno povećavanje udjela urbane zelene infrastrukture.

Navedene smjernice podrobnije su razrađene u preporukama mjera i aktivnosti za unapređenje prostornog razvoja, naročito kroz skup mjera za unapređenje komunalnog i društvenog standarda i kroz mjere zaštite okoliša, osiguranje zdravog životnog okružja i jačanja otpornosti.

Smjernice iz Izvješća o stanju u prostoru i preporučene mjere neposredno su ugrađene u ciljeve izmjena i dopuna Plana (čl. 6 Odluke o izradi …).

1.3. Program cjelovite obnove Povijesne urbane cjeline grada Zagreba (2023.)

Program cjelovite obnove Povijesne urbane cjeline grada Zagreba, što ga je izradio Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba u veljači 2023. u skladu sa Zakonom o obnovi zgrada oštećenih u potresu na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije, dao je planersku sintezu pojedinačnih preporuka, smjernica i preduvjeta kao polazišta za detaljniju prostorno-plansku elaboraciju što je ugrađeno u ove izmjene i dopune plana. Radi se o sljedećim tematskim područjima:

1. Izgrađena struktura
   - važnost sadržaja u prizemlju / interakcija s javnim prostorom;
   - uklanjanje zapuštene supstandardne gradnje unutrašnjosti blokova;
   - funkcionalna pri/do/nado-gradnja u cilju podizanja kvalitete života (dizala, javni i društveni sadržaji, kvartovska garaža…);
   - strukturne promjene u unutrašnjosti blokova;
   - osuvremenjivanje postojeće izgradnje sukladno posebnim propisima;
   - povezivanje otvorenih javnih prostora u cilju postizanja prepoznatljivih sustava neizgrađenog javnog prostora (postojećih i novorealiziranih).
2. Sadržaji
   - unaprjeđenje kvalitete, broja i raspodjele sadržaja važnih za svakodnevni život stanovnika (dječji vrtići, trgovine dnevne potrošnje, rekreacija i sport, kultura) s ciljem zadržavanja postojećih i privlačenja novih stanovnika;
   - usklađen odnos stambene i poslovne namjene;
3. Stanovanje
   - unaprjeđivanje postojećih i planiranje novih sadržaja važnih za svakodnevni život;
   - poticanje modernizacije/ transformacije blokova - cjelovita obnova uz funkcionalnu i strukturnu preobrazbu;
   - uklanjanje supstandardne gradnje u unutrašnjosti blokova;
   - uređivanje unutrašnjosti blokova;
4. Zelena infrastruktura
   - povećanje udjela i kvalitete zelenih površina na razini bloka;
   - poticanje cjelovitih koncepata uređenja, afirmacije i funkcionalne preobrazbe zelenih dvorišta na razini više blokova;
   - implementacijom elemenata zelene infrastrukture povećati atraktivnost uličnog sklopa te potaknuti građane na aktivno korištenjejavnih prostora;
   - za novu gradnju osigurati min. 20% prirodnog tla.

5. Održiva mobilnost
   - poticanje razvoja središta prema prometnom modelu „15-minutnog grada“;
   - unaprjeđenje i prilagodba koncepta parkiranja/garažiranja u središtu grada;
   - istraživanje prostorno-financijskih mogućnosti gradnje blokovskih garaža u funkciji eliminiranja parkirališnih mjesta uz uličnu mrežu.
6. Rješenja temeljena na prirodi
   - korištenje rješenja temeljenih na prirodi za ublažavanje toplinskih otoka i odvodnju pluvijalnih voda (rješenje oborinske odvodnje „in situ“, retencioniranje i postepeno ispuštanje vode u podzemlje, povećanje prirodnog terena, zeleni krovovi)
7. Modernizacija / Transformacija
   - omogućavanje prilagodbe suvremenim potrebama života, u skladu s novim zahtjevima, standardima i tehnološkim dostignućima (uz uvažavanje graditeljskog i kulturno-povijesnog nasljeđa te unaprjeđenje naslijeđenih identitetskih vrijednosti);
   - osiguravanje i poticanje primjene novih tehničkih i tehnoloških rješenja uz zadržavanje ambijenata;
   - poticanje i implementacija energetske obnove, smanjenje potrošnje energije, zelene gradnje, mobilnosti i dekarbonizacije (pametan, otporan i kreativan grad).

1.4. Inicijative i prijedlozi od vijeća gradskih četvrti

U obuhvata Grada Zagreba nalazi se sedamnaest gradskih četvrti, a od njih sedamnaest čak 15 nalazi se u obuhvatu GUP-a (neke u cijelosti, a neke djelomično). Vijeća gradskih četvrti sudjeluju u postupku izrade Plana kao javnopravna tijela (sukladno članku 10. Odluke o izradi Plana). U ovom postupku VGČ su bila uključena i u proces rane participacije kako je objašnjeno u uvodnom dijelu te su u ranoj fazi upućeni u postupak i mogli su dostaviti svoje incijative i prijedloge.

Nakon donošenja Odluke o izradi Nositelj izrade ponovo je svim VGČ uputio poziv za dostavu zahtjeva sukladno članku 90. Zakona o prostornom uređenju. Zaprimljeno je 506 zahtjeva od svih VGČ, a najviše od VGČ Trnje njih čak 119 (23,5%).

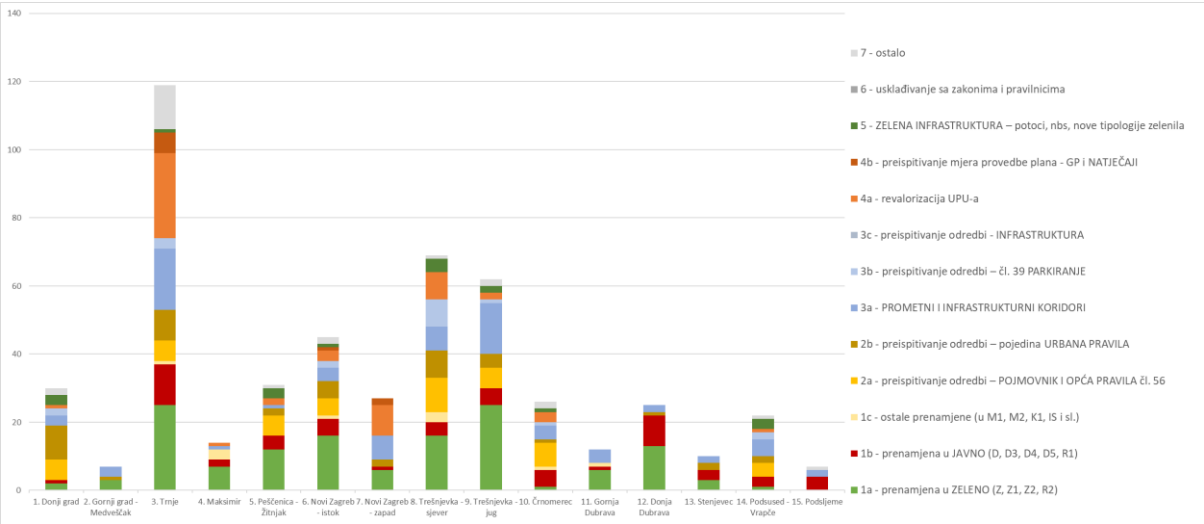

Slika 1. Zahtjevi vijeća gradskih četvrti prema četvrtima i temama

Zahtjevi su preraspodijeljeni u 13 tema. Najviše pristiglih zahtjeva od svih VGČ pristiglo je na temu „prenamjena u zeleno (Z, Z1, Z2, R2)“ sukladno cilju „Zagreb zeleniji grad“, njih čak 27%.

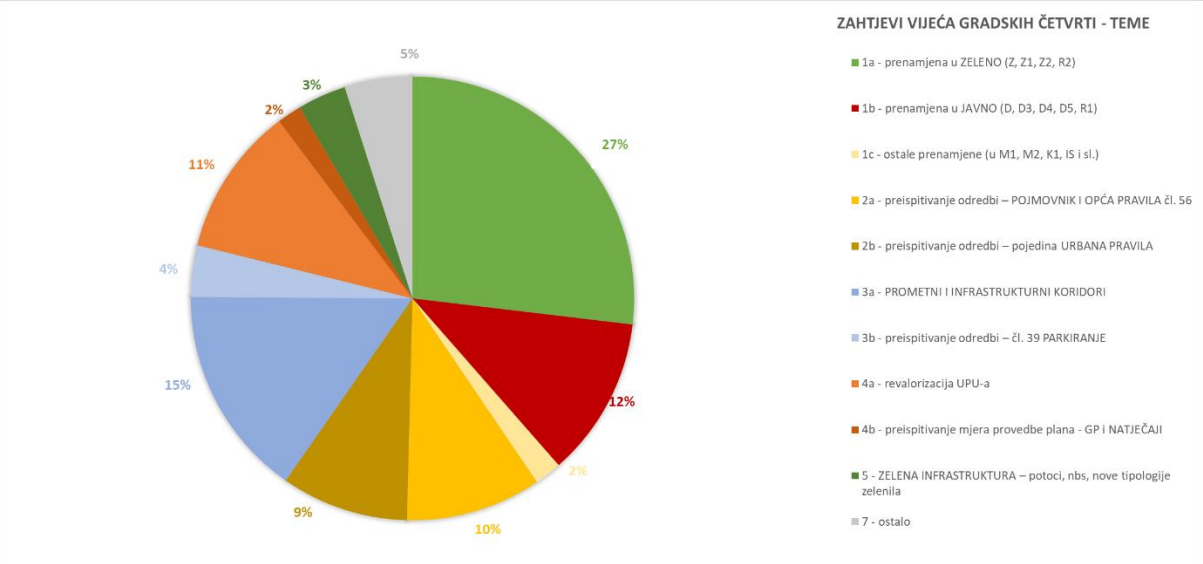

Slika 2. Zahtjevi vijeća gradskih četvrti prema temama

Svi zahtjevi VGČ mogu se pronaći u Tablici zahtjeva i stručnih stavova koja je prilog Obrazloženju.

1.5. Prijedlozi Društva arhitekata Zagreba

U fazi pripreme Odluke o izradi u suradnji s Društvom arhitekata Zagreba provedena je široka stručna rasprava te su prikupljeni prijedlozi za izmjene postojećeg plana. Društvo arhitekata Zagreba s ciljem unapređenja GUP-a i njegove usklađenosti s načelima modernog urbanizma, predložio je niz izmjena i dopuna u pripremnoj fazi izrade Odluke o izradi. Ove izmjene tiču se različitih aspekata plana, a fokusiraju se na stvaranje funkcionalnijeg, održivijeg i kvalitetno oblikovanog gradskog prostora. Od niza prijedloga za unapređenje Plana, neki su uvršteni u konačnu verziju plana, dok oni koji se ne tiču njegove nadležnosti nisu implementirani.

Ključne točke predloženih izmjena:

- izmjene u pojmovniku: prijedlog da pojmovnici budu precizniji, jasniji i dosljedniji, što će olakšati razumijevanje i primjenu GUP-a,
- brisanje ili redefiniranje zone mješovite - pretežito poslovne namjene (M2): prijedlog je oslobađanje prostora za izgradnju novih stambenih objekata, s obzirom na veliku potražnju za stanovima u Zagrebu,
- planiranje zelene infrastrukture: prijedlog da se poveća broj zelenih površina u gradu, (uključujući parkove, šetnice, zelene krovove i sl.), a u svrhu poboljšanja mikroklime i općeg izgleda grada,
- zauzimanje jasnog stava prema potocima,
- unaprjeđenje prometne infrastrukture: stavljanje fokusa na javni i biciklistički prijevoz, uzimajući u obzir održivost i efikasnost kretanja građana, mogućnost izgradnje garaža za stambeno susjedstvo, te obavezno ozelenjivanje parkirališnih površina kako bi se smanjili toplinski otoci,

- poboljšanje jasnoće i primjene urbanih pravila u cilju učinkovitijeg procesa razvoja grada,
- revizija postojećih urbanističkih planova uređenja te predlaganje novih u skladu sa suvremenim potrebama grada,
- poticanje javnih urbanističko-arhitektonskih natječaja,
- planiranje javnih i društvenih sadržaja u svim gradskim četvrtima,
- zaštita povijesne urbane cjeline grada Zagreba,
- određivanje jasnijih smjernica za gradnju ili postavljanje alternativnih izvora energije i
- propisivanje uvjeta za rekonstrukciju ili zamjensku gradnju za građevine ozakonjene posebnim zakonom.

2. CILJEVI

Odlukom o izradi Izmjena i dopuna Plana („Službeni glasnik Grada Zagreba“ broj 15/23.) u članku 6. određeni su osnovni ciljevi Izmjena i dopuna kako slijedi:

1. Javne potrebe i javni interes - *razmatranje i integracija prijedloga;*

2. Zagreb zeleniji grad *- usklađivanje s EU zelenim politikama (povećanje otpornosti na klimatske promjene, zelena infrastruktura, primjena rješenja temeljenih na prirodi, kružno gospodarenje prostorom i zgradama, korištenje alternativnih goriva i obnovljivih izvora energije);*

3. Revalorizacija i unapređivanje prostornih kvaliteta - *zaštita vrijednosti i identiteta prostora (granica namjena i urbanih pravila te općih i detaljnih smjernica temeljem praćenja stanja u prostoru s obzirom na vremenski odmak i stupanj realizacije prostornog uređenja te stabilnosti urbane matrice).*

Odlukom se navodi cijeli niz detaljnijih ciljeva i programskih polazišta koji su u nastavku raščlanjeni u odnosu na tri glavna cilja:

1. JAVNE POTREBE I JAVNI INTERES	
1.1.	preispitivanje i osiguranje potrebnih kapaciteta sadržaja javne i društvene namjene te sportsko-rekreacijske namjene;
1.2.	zaštita kulturnih dobara i drugih vrijednosti;
1.3.	izmjene i dopune Plana radi osiguranja prostorno-planskih preduvjeta za realizaciju projekata utvrđenih strateškim razvojnim dokumentima Grada Zagreba kao i drugih projekata kojima se ostvaruju strateški ciljevi razvoja Grada;
1.4.	izmjene i dopune Plana radi osiguranja prostorno-planskih preduvjeta za realizaciju javnih potreba i interesa Grada Zagreba i Republike Hrvatske
2. ZAGREB ZELENIJI GRAD	
2.1.	povećanje otpornosti na klimatske promjene povećanjem zelenih površina i prirodnog terena, očuvanjem i revitalizacijom vodnih površina te očuvanjem kontinuiteta i integriteta javnih zelenih površina (javni park, gradske park-šume, tematski park i tematske zone) i zaštitnih zelenih površina u svrhu formiranja mreže zelene infrastrukture grada kao jedne od sastavnica prilagodbe klimatskim promjenama;
2.2.	omogućavanje primjene rješenja temeljenih na prirodi i kružnoga gospodarenja prostorom i zgradama;
2.3.	zaštita i očuvanje šume i šumskog zemljišta;
2.4.	očuvanje zaštićenih prirodnih vrijednosti (već zaštićenih, predloženih za zaštitu na temelju Zakona o zaštiti prirode i zaštićenih i evidentiranih dijelova prirode koji se štite mjerama Plana);
2.5.	očuvanje mreže javnih parkova i dopunu iste u skladu s analizom postojećega zelenog fonda i zelenih površina;
2.6.	zaštita nestabilnih padina (IV. kategorija stabilnosti prema PPGZ-u);
2.7.	preispitivanje odrednica vezanih na korištenje alternativnih goriva i obnovljivih izvora energije

2.8.	izmjene i dopune Plana zbog očuvanja zaštićenih prirodnih vrijednosti (već zaštićenih, predloženih za zaštitu na temelju Zakona o zaštiti prirode i zaštićenih i evidentiranih dijelova prirode koji se štite mjerama Plana te usklađenje evidentiranih dijelova prirode koji se štite mjerama Plana prikazanim na kartografskom prikazu 4c) Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode);
2.9.	preispitivanje odredbi o režimima potoka u funkciji zelene infrastrukture te zaštite od poplava;
3. REVALORIZACIJA I UNAPREĐIVANJE PROSTORNIH KVALITETA	
3.1.	preispitivanje mogućnosti promjena uvjeta za korištenje, uređenje i zaštitu prostora, posebice u dijelu koji se odnosi na preispitivanje koeficijenta iskoristivosti i izgrađenosti, propisane udaljenosti između građevina, postotka i cjelovitosti udjela prirodnog terena u svrhu postizanja optimalnih prostornih rješenja
3.2.	očuvanje i unapređenje mreže prometnih, infrastrukturnih i energetskih koridora u svrhu osiguranja kvalitetnog i sigurnog odvijanja kako postojećeg, tako i planiranog prometa, razvoja sustava održive urbane mobilnosti kroz rješenja koja nisu temeljena na dominaciji kolnog prometa, razvoja cjelovite mreže biciklističke infrastrukture te održivog opremanja građevinskog zemljišta potrebnom infrastrukturom;
3.3.	preispitivanje normativa za određivanje potrebnog broja parkirališno-garažnih mjesta ovisno o dostupnosti javnog gradskog prijevoza te definiranje kriterija za određivanje parkirališno-garažnih mjesta za bicikle;
3.4.	preispitivanje urbanističkih parametara i uvjeta koji su određeni "iznimno" za pojedinačnu česticu i/ili zadržavanje građevine/a u tlocrtnim i visinskim gabaritima u pojedinim zonama i uličnim potezima i dr.;
3.5.	zaštitu urbanističkih cjelina dovršenih naselja i/ili dijelova naselja i vrijednih dijelova niske i individualne gradnje;
3.6.	preispitivanje korištenja i namjene prostora/površina u zaštićenoj Povijesnoj urbanoj cjelini grad Zagreb u svrhu zaštite stanovanja, zaštite identiteta prostora te omogućavanja provedbe cjelovite urbane obnove;
3.7.	izmjene i dopune Plana radi osiguranja prostorno-planskih preduvjeta za urbanu i postpotresnu obnovu Gornjeg grada i Donjeg grada, s adekvatnim rješenjem prometa u mirovanju, omogućavanje zahvata na postojećoj izgrađenoj strukturi u svrhu revitalizacije i uređenja tih prostora, rekonstrukcije i gradnje definiranjem nedostajućih i dodatnih smjernica i urbanih pravila;
3.8.	preispitivanje opravdanosti promjene uvjeta za korištenje, uređenje i zaštitu prostora na temelju prijedloga koji su ocijenjeni kao opravdani i stručno prihvatljivi;
3.9.	izmjene i dopune Plana radi preispitivanja uvjeta izgradnje u zonama u kojima je namjena definirana samo pretežitošću u odnosu na sadržaje stambene, odnosno poslovne namjene
3.10.	preispitivanje obveze donošenja urbanističkih planova uređenja i njihovih obuhvata, uključujući uvjete i način gradnje utvrđene kroz smjernice za izradu istih te uvjeta koji su donesenim dokumentima utvrđeni, kao i ispitivanje opravdanosti zadržavanja obveze donošenja za one koji su pretežito realizirani ili ih nije moguće realizirati;
3.11.	preispitivanje mjera provedbe plana, posebno u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje lokacija odnosno statusa i proceduru gradskog projekta te provedbu javnih natječaja;

3.12. preispitivanje mogućnosti promjene namjene površina, uz uvjet da se prenamjena javnih i zaštitnih zelenih površina omogućuje samo iznimno radi javnih potreba i interesa Grada Zagreba ili Republike Hrvatske

3.13. preispitivanje prostorno-planskih rješenja na temelju prijedloga stručnog izrađivača za unaprjeđenje Plana, osobito u pogledu omogućavanja lakše i nedvosmislene provedbe Plana i drugih prijedloga za unaprjeđenje planskih rješenja na temelju valorizacije prostora;

3.14. potrebne korekcije za provedbu Plana u odnosu na usklađenje prikaza i kartografskih (katastarskih) podloga na kojima su izrađeni grafički dijelovi plana;

3.15. izmjene i dopune Plana po osnovi provjere usklađenosti Plana sa Zakonom, drugim zakonima i propisima, planom više razine i usklađenja s njima

3. PLAN

Obuhvat Izmjena i dopuna Plana istovjetan je obuhvatu Plana koji je utvrđen Prostornim planom Grada Zagreba („Službeni glasnik Grada Zagreba“ br. 8/01, 16/02, 11/03, 02/06, 01/09, 08/09, 21/14, 23/14-pročišćeni tekst, 26/15, 3/16-pročišćeni tekst, 22/17 i 3/18-pročišćeni tekst), a obuhvaća uže gradsko područje između medvedničke šume i zagrebačke obilaznice površine oko 218 km^2.

Iako se ove Izmjene i dopune Plana odnose na cijeli obuhvat GUP-a, njima se ne mijenja osnovna prostorna koncepcija razvoja grada Zagreba, kao ni osnovna struktura plana. Ovo su izmjene i dopune postojećeg plana čija je izrada započela prije 1. siječnja 2024. godine te on ostaje u sustavu tzv. „starih planova“ odnosno izrađuje se sukladno Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“ broj 106/98, 39/04, 45/04, 163/04, 9/11). Novi Plan odnosno plan „nove generacije“ izrađivat će se sukladno Pravilniku o prostornim planovima (NN br. 152/23) u narednom razdoblju.

Sve unesene izmjene i dopune sukladne su ciljevima iz članka 6. Odluke o izradi koji su navedeni u **poglavlju 2. Ciljevi.**

Sve prihvaćene izmjene i dopune unesene su u Plan i objašnjene su u nastavku na način da su tematski podijeljene na tri glavna cilja iz članka 6. Odluke o izradi:

1. Javne potrebe i javni interes
2. Zagreb zeleniji grad
3. Revalorizacija i unapređivanje prostornih kvaliteta.

S obzirom da se radi o velikom broju izmjenu i/ili dopuna iste nisu pojedinačno navođene već je u Obrazloženju dan njihov opisni i načelni pregled. Kroz sve faze postupka izrade Plana izmijene su bile vidljive u različitim bojama u tekstualnom dijelu - Odredbama za provedbu ili poligonom označene u grafičkom dijelu Plana odnosno kartografskim prikazima u mjerilu 1:5000.

Kartogrami su sastavni dio ovog Obrazloženja, a predstavljaju pregledni prikaz svih usvojenih izmjena i dopuna i temelje se na grafičkom dijelu Plana. S obzirom na to u njih su uneseni manji tehnički ispravci nakon ponovne javne rasprave.

3.1. [CILJ 1] JAVNE POTREBE I JAVNI INTERES

Ovo poglavlje odnosi se na obrazloženje svih izmjena i dopuna vezanih za javne i potrebe i javni interes (detaljniji ciljevi od 1.1. do 1.4.).

3.1.1. Sustavno planiranje površina za škole i vrtiće

Sukladno osnovnom cilju iz članka 6. Odluke o izradi koji glasi „javne potrebe i javni interes“, a koji se posebno odnosi na detaljnije ciljeve „1.1. preispitivanje i osiguranje potrebnih kapaciteta sadržaja javne i društvene namjene“ i „1.4. osiguranje prostorno-planskih preduvjeta za realizaciju javnih potreba i interesa Grada Zagreba i Republike Hrvatske“, u ovom poglavlju dan je pregled izmjena i dopuna vezanih za zgrade javne i društvene namjene (predškolske i školske) prema zaprimljenim inicijativama, prijedlozima i zahtjevima Gradskog ureda za obrazovanje, sport i mlade i svih vijeća gradskih četvrti, kao i prihvaćenim primjedbama koje su pristigle u javnoj raspravi.

Općenito, na razini Grada Zagreba, a onda i obuhvata GUP-a utvrđeno je da je mreža postojećih predškolskih i osnovnoškolskih ustanova nedostatna. Glavni razlozi za to su:

1) nužno osiguranje jednosmjenskog rada i provođenje cjelodnevne škole kao jednog od ključnih ciljeva u okviru NPOO-a, što danas uglavnom nije moguće zbog ograničenih prostornih kapaciteta postojećih ustanova,
2) intenzivna stambena izgradnja i doseljavanje mladih obitelji koji znatno povećavaju pritisak na postojeće ustanove i
3) nerealizirane zone javne i društvene namjene na neadekvatnim lokacijama.

Na gore navedene probleme reagiralo se **sustavnim planiranjem novih lokacija dječjih vrtića i škola i afirmacijom postojećih**. Sukladno pristiglim zahtjevima i/ili primjedbama i prijedlozima izvršena je stručna evaluacija te su unesene prihvaćene izmjene i dopune vezane za zone javne i društvene namjene – predškolske (D4) i školske (D5) koje su podijeljene u sljedeće glavne kategorije:

1. planiranje novih zona javne i društvene namjene (D4, D5);
2. izmjene obuhvata postojećih zona javne i društvene namjene (D4, D5) na način da su:
   a. proširene na mjestima gdje je za to postojala potreba i mogućnost i
   b. smanjene zbog proširenja neke druge javne namjene (uglavnom zbog širenja druge vrste javne i društvene namjene ili sportsko-rekreacijske namjene);
3. usklađenje s postojećim stanjem na način da je:
   a. izdvojena postojeća ustanova javne i društvene namjene iz stambene ili mješovite namjene (S, M, M1, M2) u zonu javne i društvene namjene (D4, D5) ili
   b. izdvojena postojeća ustanova iz jedne javne i društvene namjene u drugu (D, D4, D5);
4. prenamjena iz jedne javne i društvene namjene u drugu (npr. iz D5 u D4) odnosno promjena oznake D.

Sve navedene izmjene i dopune vidljive su na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora u mjerilu 1:5000, a u svrhu lakše preglednosti svih izmjena i dopuna po temi javne i društvene namjene izrađen je i ***kartogram 2. Zone i javne društvene namjene*** koji se nalazi u poglavlju 3.6. Kartogrami.

Gradnja škola i vrtića te uređenje parkova u zonama stambene i mješovite namjene do sada je bilo ograničeno na parcele veličine do 1 hektar (članak 10.b. Odredbi za provedbu).

Navedeno ograničenje ovim je izmjenama brisano. I drugim izmjenama Odredbi za provedbu omogućena je lakša realizacija sadržaja javne i društvene namjene.

3.1.2.1. Predškolske ustanove (D4)

Ovim izmjenama i dopunama Plana planirane su četiri (4) nove lokacije za predškolske ustanove- dječje vrtiće i to u gradskim četvrtima Novi Zagreb – istok (1), Novi Zagreb – zapad (2) i Črnomerec (1). Na više lokacija došlo je do proširenja obuhvata postojećih zona (4) i/ili se uskladilo stvarno stanje s kartografskim prikazom 1. Korištenje i namjena prostora na način da su postojeći vrtići izdvojeni uglavnom iz mješovite namjene i stavljeni u javnu-društvenu namjenu (D4) (9). Sve te izmjene dovele su do povećanja površine javne-društvene namjene – predškolske (D4) za cca 9,2 ha tj. 12 % u odnosu na 2016. godinu.

U tablici 1. navedene su sve izmjene i dopune vezane za predškolske ustanove po gradskim četvrtima, a pregledno su prikazane na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora.

Tablica 1. Izmjene i dopune obuhvata zona javne i društvene namjene – predškolske (D4)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA (D4) NAMJENE	POSTOJEĆE PREDŠKOLSKE USTANOVE ILI ZONE (D4) NAMJENE
[1] Donji grad	-	-
[2] Gornji grad - Medveščak	-	-
[3] Trnje	-	› DV Iskrica – područni objekt (prenamjena iz Z4 od važnosti za Grad)
[4] Maksimir	-	› DV Maksimir (usklađenje) › DV Mali princ (proširenje namjene D5 OŠ Vladimir Nazor) › k.č. 2518/3, 2519 i dr., k.o. Maksimir (proširenje namjene D5)
[5] Peščenica - Žitnjak	-	› DV Zrno – područni objekt Petruševec i OŠ Žitnjak (zona D4, D5) (proširenje) › Donje Svetice, k.č.br. 3938/1 (dio) i dr., k.o. Peščenica (usklađenje)
[6] Novi Zagreb - istok	› POS Zaprođe: dijelovi k.č. 22/3 i 9/2, sve k.o. Jakuševec	› DV Travno (usklađenje) › DV Sloboština (usklađenje)
[7] Novi Zagreb - zapad	› Sveta Klara: k.č. 2209/1, 2209/2, 2209/3 i dio 2209/18, sve k.o. Klara › Blato: k.č. 3407, 3406 i dio k.č. 3404, sve k.o. Blato	› DV Remetinec (usklađenje) › područni objekt DV Hrvatski Leskovac (usklađenje) › Sveta Klara: k.č. 2886/12 i dijelovi k.č. 3476/1 i 3476/2, sve k.o. Klara (usklađenje)
[8] Trešnjevka – sjever	-	› DV Trešnjevka (proširenje)
[9] Trešnjevka – jug	-	› D4 (k.č. 3735/5 k.o. Rudeš smanjenje za javni put)
[10] Črnomerec	› k.č. 3184/2, 3189/16 i druge, sve k.o. Črnomerec	› DV Petar Pan (smanjenje) › D4 3183 k.o. Črnomerec (smanjenje zbog tehničke greške)
[11] Gornja Dubrava	-	-
[12] Donja Dubrava	-	› DV Jabuka, k.č.br. 580/95 i 580/96 k.o. Resnik (usklađenje) › DV Pčelica, k.č.br. 8603 i 8604 k.o. Dubrava (usklađenje)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA (D4) NAMJENE	POSTOJEĆE PREDŠKOLSKE USTANOVE ILI ZONE (D4) NAMJENE
[13] Stenjevec	-	-
[14] Podsused Vrapče	-	› Dubravica Karažnik: k.č.br. 277/2 te dijelovi 271, 268/1, 277/5, 275/1, 274/2, 273/1, 272/1 i dr. k.o. Podsused (proširenje) › zona dvojne namjene D4, D5 – k.č. 1100, 1101, 1099, 1096 i druge, sve k.o. Vrapče (djelomična prenamjena iz D2) › k.č. 2376 i 2377 k.o. Gornji Stenjevec (smanjenje)
[15] Podsljeme	-	-

3.1.2.2. Školske ustanove (D5)

Ovim izmjenama i dopunama Plana planirane su četiri (4) nove lokacije za školske ustanove- osnovne škole i to u gradskim četvrtima: Trnje (1), Novi Zagreb – zapad (2) i Podsused- Vrapče (1). Na više lokacija došlo je do proširenja obuhvata postojećih zona (9) i/ili se uskladilo stvarno stanje s kartografskim prikazom 1. Korištenje i namjena prostora na način da su postojeći vrtići stavljeni u javnu-društvenu namjenu (D5) (2). Na tri lokacije u GČ Donji grad (1), Trešnjevka- jug (1) i Podsljeme (1) došlo je do smanjenja postojećih obuhvata javne društvene namjene (D5) zbog proširenja sportsko-rekreacijske namjene- sport s gradnjom (R1) i sport bez gradnje (R2) ili druge zatečene izgradnje.

U tablici 2. navedene su sve izmjene i dopune vezane za školske ustanove po gradskim četvrtima, a pregledno su prikazane na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora.

Tablica 2. Izmjene i dopune obuhvata zona javne i društvene namjene –školske (D5)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA (D5) NAMJENE	POSTOJEĆE ŠKOLSKE USTANOVE ILI ZONE (D5) NAMJENE
[1] Donji grad	-	› OŠ Matka Laginje (proširenje) › k.č. 6059 k.o. Centar (smanjenje)
[2] Gornji grad - Medveščak	-	-
[3] Trnje	› Ul. F. Folnegovića, k.č. 2710/24, k.o. Trnje	-
[4] Maksimir	-	› OŠ Vladimir Nazor (proširenje)
[5] Peščenica - Žitnjak	-	› OŠ Žitnjak, Petruševec, k.č.br. 3138/1, k.o. Žitnjak (zona D4, D5) (proširenje)
[6] Novi Zagreb - istok	-	› Jakuševec: k.č. 998/4, 998/2 i dijelovi k.č. 998/1 i 2001/1, sve k.o. Jakuševec (usklađenje) › DV Zaprođe / OŠ Središće (proširenje zone D4/D5)
[7] Novi Zagreb - zapad	› Lanište: k.č. 1014/2 i dijelovi k.č. 1014/1 i 1015/1, sve k.o. Blato › Blato: k.č. 1238, 1239, 1236, 1235 i 1234, sve k.o. Blato	› OŠ Sveta Klara (proširenje) › OŠ Blato (usklađenje)
[8] Trešnjevka – sjever	-	› OŠ Kralja Tomislava (proširenje)
[9] Trešnjevka – jug	-	› OŠ Prečko (smanjenje, prenamjena u R1)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA (D5) NAMJENE	POSTOJEĆE ŠKOLSKE USTANOVE ILI ZONE (D5) NAMJENE
[10] Črnomerec	-	› OŠ Ivana Cankara (proširenje) › OŠ Kustošija (proširenje i korekcija zone D8) › Tekstilno-tehnološki fakultet, Prilaz baruna Filipovića (proširenje namjene D6)
[11] Gornja Dubrava	-	-
[12] Donja Dubrava	-	-
[13] Stenjevec	-	-
[14] Podsused Vrapče	› Dubravica Karažnik: dijelovi k.č.br.266/1, 265/1, 264/1, 263/1, 262/1, 262/1, 261/1, 260/1 i 259/1, k.o. Podsused	-
[15] Podsljeme	-	› dio OŠ Markuševec (D5) prenamjenjuje se u R2 (smanjenje)

3.1.2. Planiranje drugih javnih i društvenih namjena (D, D2, D3, D8)

3.1.2.1. Javne i društvene namjene (D, D2, D3)

Ovim izmjenama i dopunama Plana planirano je dvanaest (12) novih lokacija za građevine javne i društvene namjene i to u gradskim četvrtima: Trnje (2), Peščenica-Žitnjak (2), Novi Zagreb- istok (1), Novi Zagreb – zapad (2), Trešnjevka – sjever (1), Trešnjevka- jug (1), Gornja Dubrava (1) i Donja Dubrava (1). Na više lokacija došlo je do proširenja obuhvata postojećih zona (4) ili do usklađivanja kartografskog prikaza 1. Korištenje i namjena prostora sa stvarnim stanjem u prostoru (14).

Sve te izmjene dovele su do povećanja površine ostalih javnih društvenih namjena (D, D2, D3) za cca 20,9 ha tj. 3,6 % u odnosu na 2016. godinu.

U tablici 3. navedene su sve izmjene i dopune vezane za ostalu javnu i društvenu namjenu po gradskim četvrtima, a pregledno su prikazane na kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora.

Tablica 3. Izmjene i dopune obuhvata zona javne i društvene namjene (D, D2, D3)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA JAVNE I DRUŠTVENE NAMJENE (D)	POSTOJEĆE ZONE JAVNE I DRUŠTVENE NAMJENE (D, D2)
[1] Donji grad	› D (k.č. 6766 i dr. sve k.o. Centar)	› D – dio k.č. 2841/1, k.o. Centar Novi (proširenje) › D2 – k.č. 2823/1, k.o. Centar Novi (proširenje) › D (k.č. 2141 k.o. Centar Novi) (smanjenje)
[2] Gornji grad - Medveščak	-	-
[3] Trnje	› D – ugao Vukovarske i Hrvatske bratske zajednice › D – Paromlinska/Trg S. Radića, (dio k.č.br. 446 k.o. Trnje	› D3 – Nastavni Zavod za hitnu medicinu Grada Zagreba, Heinzelova (usklađenje) › D – gradska knjižnica Paromlin (usklađenje)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA JAVNE I DRUŠTVENE NAMJENE (D)	POSTOJEĆE ZONE JAVNE I DRUŠTVENE NAMJENE (D, D2)
[4] Maksimir	-	› D – Područni ured Maksimir, Petrova ul. (usklađenje) › D – KBC Zagreb, Božidarevićeva ul. (usklađenje) › D – k.č. 1072/2 i dr., k.o. Peščenica (prenamjena iz D4) › UPU Lašćina – prenamjena obuhvata u D
[5] Peščenica - Žitnjak	› D – Kozari Bok, k.č.br. 200/4 (dio), 200/9, 200/10, sve k.o. Žitnjak › D – Peščenica, k.č.br. 249/1, k.o. Peščenica	-
[6] Novi Zagreb - istok	› D – Dugave; k.č. 1819/1 i ostale prema kartografskom prikazu 1., k.o. Zaprudski Otok	› D – Sloboština/Otok – dijelovi k.č. 1605/1, 1606/1, 1907/1 i ostale prema grafičkom prikazu, k.o. Zaprudski Otok › D – Pučka škola Jakuševec (usklađenje) › D – centar za pružanje usluga u zajednici u Dugavama (prenamjena iz D5) (usklađenje)
[7] Novi Zagreb - zapad	› D – Sveta Klara; dio k.č. 2755, k.o. Klara › D – Sveta Klara; 2209/4, 2209/6, 2209/3, 2209/5, 2209/8, 2209/9, 2209/10, 2209/12, 2209/13, 2209/14, 2209/15, 2209/16 i dio k.č. 3477/1, sve k.o. Klara	› D – Sveta Klara; k.č. 2727/5 i druge, k.o. Klara (ukidanje) › D – Otočec; k.č. 1979 i dijelovi k.č. 1980, 1978, 1977 i 1974, sve k.o. Klara (proširenje, prenamjena u D5)
[8] Trešnjevka – sjever	› D – k.č.br. 3882 k.o. Rudeš	› D – Glazbena škola Rudolfa Matza, Selska cesta (usklađenje)
[9] Trešnjevka – jug	› D – k.č. 3790/4, k.o. Rudeš	› D – k.č. 5407/2 i dr., k.o. Trešnjevka (usklađenje)
[10] Črnomerec	-	› OŠ Pavleka Miškine/ DV Petar Pan (proširenje, namjena zone D) › D – k.č. 4462/1, k.o. Mikulići (preraspodjela) › D – k.č. 2975, 2976, 2974 k.o. Črnomerec (iz D8) › D (k.č. 5335, 5334 k.o. Šestine) (smanjenje zbog šuma)
[11] Gornja Dubrava	› D – Studentski grad, k.č.br. 2906/18, /21, /24 i dio k.č.br. 2906/1, sve k.o. Dubrava	› D – Dom za starije Dubrava – Zagreb (proširenje) › D – Kulturni centar Dubrava (usklađenje) › D – Poljanice, k.č. 4559 i dr., k.o. Dubrava (prenamjena iz D5) › D- k.č. 5014 i dr. sve k.o. Sesvete (prenamjena iz D4/D5)
[12] Donja Dubrava	› D – ulica Dubrava, k.č.br. 8225 i dio k.č.br. 8200/1, obje k.o. Dubrava	› D7 u Cerskoj ulici (ukidanje) › D – zgrada MO Čulinec, k.č.br. 580/6 k.o. Resnik (usklađenje) › D – crkva, k.č.br. 587/2 k.o. Resnik (usklađenje)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA JAVNE I DRUŠTVENE NAMJENE (D)	POSTOJEĆE ZONE JAVNE I DRUŠTVENE NAMJENE (D, D2)
		› D – zgrada MO „30. svibnja 1990.“, k.č.br. 7737/3 k.o. Dubrava (usklađenje)
[13] Stenjevec	-	› D – k.č. 4355 i dr., k.o. Vrapče (prenamjena iz D5) › D – dio k.č. 2412/13 i dr., k.o. Stenjevec (prenamjena iz D4) › D – k.č. 5363/3, k.o. Vrapče (prenamjena iz D3)
[14] Podsused Vrapče	-	› k.č. 4259/1 k.o. Gornji Stenjevec (prenamjena iz D8 u D)
[15] Podsljeme		› D – OŠ Markuševec – područna škola Bačun (prenamjena iz D5) › D – k.č. 2035 i dr. k.o. Gračani (ukidanje) › D – k.č. 15039 i dr. sve k.o. Markuševec (smanjenje)

3.1.2.2. Vjerske građevine (D8)

Temeljem „Zaključka o sklapanju Sporazuma o razumijevanju i podršci u vezi s rekonstrukcijom „Gradskog stadiona Maksimir“ i izgradnjom ili rekonstrukcijom objekata Katoličke Crkve na 10 lokacija u Gradu Zagrebu“ (Klasa: 024-01/23-03/559, Urbroj: 251-16-04-23-2, Zagreb, 13. prosinca 2023.) koji je usvojen na Gradskoj skupštini i objavljen u „Službenom glasniku GZ“ br. 42/23. te dostavljenim primjedbama u javnoj raspravi, ovim izmjenama i dopunama Plana planirane su ili proširene postojeće zone javne i društvene namjene- vjerske (D8) kako slijedi:

Tablica 4. Izmjene i dopune obuhvata zona javne i društvene namjene – vjerske (D8)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA VJERSKE NAMJENE (D8)	POSTOJEĆE CRKVE / ZONE VJERSKE NAMJENE (D8)
[Gornji grad – Medveščak]	› Župa sv. Kvirina biskupa i mučenika, k.č. 2153/1 k.o. Črnomerec	-
[3] Trnje	› Trnjanska Savica: dijelovi k.č.br. 5353/1 i 5353/2, sve k.o. Trnje	› Crkva Sv. Obitelji (smanjenje i prenamjena iz D, D8 u D8)
[6] Novi Zagreb-istok	-	› Jakuševec: dio k.č. 496/1, k.o. Jakuševec (preraspodjela)
[7] Novi Zagreb - zapad	› Sveta Klara / Podbrežje: dio k.č. 2329, k.o. Klara › Botinec: dijelovi k.č. 3706 i k.č. 3707/2, sve k.o. Blato	› Kajzerica: dijelovi k.č. 594/3, 3447/2, 198/17 i 594/1, sve k.o. Klara (proširenje) › Blato: dijelovi k.č. 3400 i 3401, sve k.o. Blato (proširenje) › Botinec – k.č. 3937/1, k.o. Blato (ukidanje)
[8] Trešnjevka sjever	-	› crkva sv. Leopolda Mandića k.č. 1930/1 k.o. Rudeš (iz D u D8)
[9] Trešnjevka – jug	-	› Crkva presvetog trojstva, k.č. 6286/2, k.o. Donje Vrapče (proširenje) › k.č. 6648, k.o. Rudeš (smanjenje)

GRADSKA ČETVRT	LOKACIJE NOVIH ZONA VJERSKE NAMJENE (D8)	POSTOJEĆE CRKVE / ZONE VJERSKE NAMJENE (D8)
[13] Stenjevec	-	› crkva i župa blažene djevice Marije žalosne, k.č. 4299 i 4300 sve k.o. Donje Vrapče
[15] Podsljeme	› crkva sv. Mihaela (k.č. 2686 i dr. sve k.o. Gračani)	-

Ovim izmjenama i dopunama Plana planirane su četiri (4) nove lokacija za građevine vjerske namjene i to u gradskim četvrtima: Gornji grad- Medveščak (1), Trnje (1) i Novi Zagreb – zapad (2).

3.1.3. Revizija smjernica za izradu urbanističkih planova uređenja u odnosu na planiranje javne i društvene namjene

Ovim izmjenama i dopunama Plana značajno su revidirani obuhvati i smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja po svim temama. U nastavku ovog poglavlja navode se samo UPU-i u čije je **smjernice unesena obveza planiranja javne i društvene namjene ili obveza ispitivanja potrebe za istom**, kako bi naglasili da će se, osim površina javne i društvene namjene planirane GUP-om na *kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora*, u budućnosti detaljnijom analizom i kroz procedure izrade UPU-a planirati i druge zone za javne i društvene građevine. **Ukupan broj takvih urbanističkih planova uređenja je četrdeset (40)**. Općeniti osvrt na izmjene i dopune po pitanju UPU-ova nalazi se u poglavlju *3.3.6. Urbanistički planovi uređenja*.

U svrhu lakše preglednosti ovih izmjena i dopuna izrađen je i *kartogram 5. Urbanistički planovi uređenja 5.a. Smjernice za izradu UPU-a* na kojem su načelno prikazane pozicije UPU-a s revidiranim smjernicama ili novi urbanistički planovi uređenja sa svojim smjernicama. U tablici 5. dan je popis urbanističkih planova sa smjernicama po pitanju javne i društvene namjene po gradskim četvrtima.

Tablica 5. Popis urbanističkih planova uređenja čije su smjernice nove ili revidirane u odnosu na potrebu planiranja javne i društvene namjene

GRADSKA ČETVRT	URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA SA SMJERNICAMA ZA JAVNU I DRUŠTVENU NAMJENU
[3] Trnje	› UPU Cvjetno naselje za zonu istočno od HRT-a › UPU Cvjetno naselje za zonu zapadno od HRT-a › UPU Heinzelova - Radnička - željeznička pruga › UPU Kruge › UPU Martinovka - zona istok › UPU Martinovka - zona zapad › UPU Njivice › UPU Potez uz Savu južno od ulice Prisavlje › UPU Savica - središnja zona › UPU Sigečica › UPU Središnjeg prostora Brezja › UPU Staro Trnje, Savica za zonu Prisavlje - Ulica V. Ruždjaka - planirana Strojarska › UPU Gredelj
[4] Maksimir	› UPU Kraš › UPU Lašćina › UPU Šimunska
[5] Peščenica Žitnjak	› UPU Savica – Šanci istok › UPU Borovje – istok

	› UPU Savica – središnja zona › UPU Slavonska – Heinzelova – Lovinčićeva › UPU Bivša tvornica papira Pan › UPU Vukomerec – sjever
[6] Novi Zagreb - istok	› UPU Jakuševec
[7] Novi Zagreb - zapad	› UPU Savski park – zapad › UPU Mrzljak – Otočec › UPU Prudnice › UPU Čizmešinka › UPU produžena Vatikanska -zapad
[8] Trešnjevka sjever	› UPU Samoborček › UPU Rudeš › UPU Zagrebačka - Golikova
[10] Črnomerec	› UPU Črnomerec › UPU Franck › UPU Müllerov breg
[11] Gornja Dubrava	› UPU Miroševec - jug
[12] Donja Dubrava	› UPU Dubrava – zapad › UPU Dubrava - Cerska
[13] Stenjevec	› UPU Stenjevec › UPU Jankomir – Samoborska cesta
[14] Podsused - Vrapče	› UPU Jamine Orešje

3.1.4. Integracija zahtjeva javnopravnih tijela

Na traženje **Hrvatskih šuma** Plan je izmijenjen i dopunjen u skladu sa Zakonom o šumama (NN 68/18, 115118, 98/19, 32/20, 145/20) i Šumskogospodarskim planovima kojima su obuhvaćene šume i šumsko zemljište kojima gospodare Hrvatske šume d.o.o., a koji definiraju što je prostornim planovima moguće planirati u šumi i na šumskom zemljištu. Hrvatske šume predale su zahtjev sukladno članku 90. Zakona o prostornom uređenju te mišljenje u javnoj raspravi sukladno članku 101. istog Zakona u kojima je tražen niz izmjena/prenamjena katastarskih čestica (ili njihovih dijelova) u površine javne ili zaštitne zelene površine. Tehničkom pogreškom u prijedlog plana za ponovnu javnu raspravu nisu ucrtane sve izmjene koje su prihvaćene nakon (prve) javne rasprave te je isto korigirano u nacrtu konačnog prijedloga plana.

U skladu sa zahtjevima **Hrvatskih voda** posebno su izdvojene vodne površine potoka. Svi potoci se štite i dodatnim zaštitnim pojasom u kojem je moguće uređenje parkova i gradnja pješačkih i biciklističkih staza. Ova tema detaljnije je obrađena u poglavlju *3.2. Zagreb zeleniji grad, 3.2.4. Obrazloženje izmjena i dopuna vezanih za zelenu infrastrukturu.*

Na zahtjev **Ministarstva obrane Republike Hrvatske** za vojnu lokaciju Remontni zavod „Jedinstvo“ utvrđuje se zona posebne namjene (N) sa zonom ograničenja zone od 100 m od granice zone posebne namjene.

Korigirani je prikaz mreže centralnog toplinskog sustava sukladno dostavljenim podacima od **HEP toplinarstva d.o.o.** te prikaz plinskog distribucijskog sustava sukladno dostavljenim podacima od **Gradske plinare d.o.o.**

Temeljem zahtjeva **HEP Operatora distribucijskog sustava d.o.o. Elektra Zagreb** TS 110/10(20) kV Kršnjavoga i Ružmarinka izdvojene su u površine infrastrukturnih sustava.

Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-27, 10. srpnja 2025.) u kojem se traži 2. ponovna dopuna prije ishođenja suglasnosti na Plan zaprimljena su i sljedeća mišljenja javnopravnih tijela:

- sukladno mišljenju **Ministarstva unutarnjih poslova, Ravnateljstva civilne zaštite** izmijenjeni su članci 56. i 98. tekstualnog dijela plana. U članku 56. (kojim se definiraju opće odredbe) na ovaj način se poziva na primjenu odgovarajućih mjera u cilju smanjenja rizika, prijetnji i opasnosti za život i zdravlje u slučaju katastrofa i velikih nesreća, terorizma i ratnih razaranja. U izmijenjenom članku 98. poziva se, kako je traženo, na relevantne dokumente Grada Zagreba a mjere zaštite dopunjene su odredbama kojima se omogućuje smanjenje štetnih posljedica i operativno djelovanje u slučaju katastrofa.
- sukladno mišljenju **Ministarstva gospodarstva** izmijenjen je članak 52. tekstualnog dijela plana čime je omogućena upotreba energije od budućeg postrojenja za termičku obradu otpada, a isključena mogućnost korištenja energije vjetra.
- sukladno mišljenju **Ministarstva mora, prometa i infrastrukture** izmijenjeni su članci 20. i 81. tekstualnog dijela plana čime je omogućeno uređenje plovnog puta na rijeci Savi te gradnja pristaništa s nužnom popratnom infrastrukturom na lokacijama Jarun istok, Lanište, Hendrixov most, Most slobode i Most mladosti.

3.1.5. Ukidanje i ažuriranje iznimaka

3.1.5.1. Ukidanje i ažuriranje iznimaka od urbanih pravila

U cilju revalorizacije i unapređenja prostornih kvaliteta, Planom su preispitani urbanistički parametri i uvjeti koji su određeni "iznimno". Sukladno detaljnim ciljevima 3.1., 3.4., 3.8. i 3.13. iz članka 6. Odluke o izradi analizirane su i ukidane te uklanjane iz tekstualnog i grafičkog dijela Plana iznimke koje:

- nisu zadovoljavale načelo jednake mogućnosti ostvarivanja pojedinačnih interesa ili nisu bile u skladu s načelom da pojedinačni interesi ne smiju štetiti javnom interesu,
- se odnose na zadržavanje pojedinačnih zgrada prema izvedenom stanju,
- omogućuju gradnju zgrada namjene suprotne planiranoj ili većih urbanističkih parametara, a ocijenjene su kao stručno neopravdane,
- ne omogućavaju laku i nedvosmislenu provedbu Plana,
- propisuju uvjete za provedbu projekata čija se provedba više ne planira ili
- na drugi način nisu u skladu s ciljevima definiranima Odlukom o izradi.

Određeni broj iznimaka u grafičkom i tekstualnom dijelu plana zadržan je budući da se radi o prilagodbi planskih rješenja značajkama prostora odnosno zatečenom stanju. Ažurirane su i dopunjene iznimke koje su, između ostalog:

- ocijenjene kao stručno opravdane, uz ažuriranje urbanističkih parametara sukladno ciljevima definiranima Odlukom o izradi;
- usklađene s planskim rješenjem, bilo u pogledu namjene, uvjeta za gradnju ili procedure;
- dopunjene radi omogućavanja lakše i nedvosmislene provedbe Plana ili
- vezane za provedbu natječaja.

Konačno, u Plan su uvedene i iznimke koje:

- omogućuju lakšu provedbu Plana u pogledu realizacije sadržaja javne i društvene namjene;
- određuju detaljnije uvjete za gradnju od onih propisanih urbanim pravilom, osobito za vrijedne, cjelovito planirane dijelove, bilo formalno zaštićene ili ne;
- omogućuju lakše korištenje obnovljivih izvora energije i gospodarenje otpadom.

U svrhu lakše preglednosti ovih izmjena i dopuna izrađen je i *kartogram* ***3. Urbana pravila 3.c. Iznimke urbanih pravila*** na kojem su prikazane gore navedene izmjene.

3.1.5.2. Ukidanje i ažuriranje gradskih projekata

Gradski projekti Planom su definirani kao složene aktivnosti uređenja i revitalizacije prostora koje se provode u skladu s posebnom gradskom Odlukom s ciljem povećavanja vrijednosti i kvalitete gradskog prostora te generiranja razvoja šireg urbanog područja u skladu s odrednicama ovog plana. Ovim izmjenama i dopunama Plana ukinut je cijeli niz gradskih projekata točnije od prijašnjih 58 područja/lokacija popis je sveden na **devet lokacija** u vlasništvu grada ili države što je podrobnije opisano u poglavlju *3.3.5. Gradski projekti*.

3.1.6. Prometni i infrastrukturni sustavi

3.1.6.1. Prometni sustav (cestovni, pješački i biciklistički)

Odlukom o izradi izmjena i dopuna GUP-a navedeni su detaljniji ciljevi 3.2. i 3.3. koji se, između ostalog odnose i na očuvanje i unapređenje prometnih koridora, preispitivanje normativa za određivanje potrebnog broja parkirališno garažnih mjesta i definiranju kriterija za

određivanje parkirališno garažnih mjesta za bicikle, razvoj cjelovite biciklističke infrastrukture te razvoj sustava održive urbane mobilnosti kroz rješenja koja nisu temeljena na dominaciji kolnog prometa.

Na području cijeloga grada, a osobito u gradskom središtu, planira se humanizacija i transformacija ulične mreže prioritizacijom pješačkog i biciklističkog prometa u raspodjeli prometnih površina te planiranjem zelenih zona uz preporuku korištenja rješenja utemeljenih na prirodi. Odredbe su dopunjene u članku 38. Odredbi za provedbu.

Ovim izmjenama i dopunama Plana preispitane su i redefinirane odredbe koje se odnose na koridore gradskih avenija, glavnih gradskih ulica, gradskih ulica te nekategoriziranih ulica. Koridor uz potok Črnomerec, označen je kao površina kombiniranog zelenog i infrastrukturnog sustava na kojoj se prednost daje javnom, pješačkom i biciklističkom prometu, a most istočno od Jarunskog jezera postaje pješačko – biciklistički. Uz to, ukida se koridor gradske ulice između produžetka Ulice Rudolfa Kolaka i Novoselečkog puta zbog retencije, a sve je prikazano na kartografskom prikazu 3. Prometna i komunalna infrastrukturna mreža – 3.a promet. Odredbe o širini prometnih traka se ne mijenjaju, ali se omogućuje planiranje užih traka s ciljem postizanja veće sigurnosti za sve sudionike u prometu i omogućavanja povećanja standarda i razvoja pješačke i biciklističke infrastrukture.

Omogućuje se gradnja prometnih površina za nemotorizirane oblike putovanja (pješačke i biciklističke površine) unutar profila ulica neovisno o rasporedu ostalih prometnih površina (do etapne ili konačne realizacije), te su i ostale odredbe za planiranje biciklističke i pješačke infrastrukture redefinirane i usklađene s podzakonskim propisima koji uređuju to područje (stručna terminologija, dimenzije biciklističkih i pješačkih prometnih površina i dr.). Ove odredbe su dopunjene u člancima 22., 38., 41., i 42. Odredbi za provedbu.

Kod planiranja novih glavnih gradskih ulica moraju se predvidjeti drvoredi, a preporuča se planiranje drvoreda i kod novih gradskih ulica. Također, kod rekonstrukcije postojećih gradskih avenija, glavnih gradskih i gradskih ulica preporuča se planiranje drvoreda. Ove odredbe izmijenjene su i dopunjene u članku 38. Odredbi za provedbu. Također, ova tema detaljnije je obrađena u poglavlju *3.2. [Cilj 2.] Zagreb zeleniji grad.*

Zbog potrebe za širenjem postojećih, ali i uvođenjem novih pješačkih zona, izmjenama i dopunama članka 42. Odredbi za provedbu omogućuje se uređivati ih i u koridorima glavnih gradskih ulica i gradskih ulica, uz mišljenje Zavoda za prostorno uređenje Grada Zagreba.

3.1.6.2. Parkirališta i garaže

Zbog ograničenja motornog prometa u središtu grada, u članku 39. Odredbi za provedbu, zadržava se odredba kojom se ne dopušta gradnja javnih garaža, ali se omogućuje gradnja garaža za potrebe bloka, odnosno stambenog susjedstva, te garaža za nestambene sadržaje do ukupno 40 PGM.

Ovim izmjenama i dopunama Plana unesene su odredbe kojima se definira parkirališno ili garažno mjesto za bicikl (PGMB) te normativi o potrebnom broju parkirališnih ili garažnim mjesta za bicikle, a sve sukladno važećim podzakonskim aktima.

Uz već omogućenu gradnju Park & Ride parkirališta (P+R) uz stajališta i terminale, izmjenama i dopunama Plana definiran je pojam za P+R kao parkirališta i javne garaže namijenjene pružanju kombinirane usluge prijevoza korištenjem parkirališta i javnog prijevoza putnika. Uz to, na kartografskom prikazu *3. PROMETNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA – 3.a. Promet* prikazane su površine za gradnju P+R. Prostorni raspored P+R lokacija određen

je sukladno postojećem stanju mreže javnog gradskog prometa, ali i temeljem planova za razvoj navedene mreže i biciklističke infrastrukture te kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri na značajnijim koridorima za ulazak u grad omogućio prelazak s individualnog motoriziranog oblika prijevoza u sustav javnog prijevoza ili korištenje nemotoriziranog oblika prijevoza. Ove odredbe su dopunjene u članku 39. Odredbi za provedbu.

3.2. [CILJ 2.] ZAGREB ZELENIJI GRAD

Osnovni **cilj 2. Zagreb zeleniji grad** obuhvaća i detaljnije ciljeve od 2.1. do 2.9. koji su obrađeni u ovom poglavlju. Osim obrazloženja izmjena i dopuna Plana dan je i kratki pregled o temi „zelene infrastrukture“, potrebama njenog planiranja i detaljnije obrazloženje izmjena i dopuna koje su se dogodile ovim Planom.

3.2.1. Zelena infrastruktura i zakonodavni okvir njenog planiranja

Zagreb zeleniji grad, usmjeren je na usklađivanje s EU zelenim politikama vezanima za povećanje otpornosti na klimatske promjene, zelenu infrastrukturu, primjenu rješenja temeljenih na prirodi, kružno gospodarenje prostorom i zgradama te korištenje alternativnih goriva i obnovljivih izvora energije. Ti koncepti ključni su alati za postizanje i jačanje otpornosti gradova na klimatske promjene.

Sukladno definiciji Europske komisije „zelena infrastruktura (ZI) je strateški planirana mreža prirodnih i doprirodnih površina koja je projektirana i upravljana na način da pruža niz usluga ekosustava. Ona uključuje zelene i vodene površine i druge fizičke elemente u kopnenim i vodenim područjima.“ (European Commission, 2013.). U tom smislu nisu sve zelene i vodene površine i drugi prirodni elementi u gradu nužno sastavnice zelene infrastrukture Kriteriji kojima se utvrđuje može li se neki (do)prirodni ekosustav ili element smatrati dijelom zelene infrastrukture su sljedeći (Building a GI, 2013): (1) zelena ili vodena površina ili element visoke kvalitete, (2) funkcionalno povezan/a s drugim zelenim i vodenim površinama i elementima i (3) u stanju pružiti više od puke zelene ili vodene površine (tj. pružiti niz usluga ekosustava).

Osnovna prednost primjene zelene infrastrukture u prostornom planiranju ogleda se u adresiranju i rješavanju urbanih potreba i problema za koje se tradicionalno koriste tzv. siva odnosno inženjerska rješenja koja su se pokazala dugoročno neodrživima uslijed svoje monofunkcionalnosti i razmjerno niske bilance troškova i koristi koje donose u odnosu na ZI. Urbane potrebe i problemi se u kontekstu ZI mogu podijeliti na klimatske, okolišne, ekološke, socijalne, urbanohigijenske i javnozdravstvene te potrebe i probleme koji proizlaze iz prirodnih rizika. Za većinu tih problema ZI može ponuditi rješenje bilo u vidu pojedinačnih funkcionalnih elemenata (poput kišnih vrtova, bioraznolike livade) bilo u vidu cjelovite mreže (primjerice za rješavanje toplinskog otoka, omogućavanje ekološke mobilnosti i sl.).

Znanstvena i stručna zajednica identificirale su niz načela koja bi se trebala primjenjivati u planiranju i upravljanju mrežom zelenih i vodenih površina kako bi se osigurala njihova sukladnost s kriterijima zelene infrastrukture. Među njima se osobito često navode sljedeća načela (Di Marino i ostali, 2019, Monteiro i ostali, 2020):

- razvijenost u različitim mjerilima;
- multifunkcionalnost;
- velika međupovezanost;
- integracija s drugim sadržajima i funkcijama u prostoru;
- diversificiranost zelenih i vodenih površina.

Zelenoj infrastrukturi srodan koncept su rješenja temeljena na prirodi (engl. Nature-based Solutions; dalje u tekstu: NbS). Radi se o rješenjima koja su „nadahnuta i podržana prirodom, isplativa te istovremeno pružaju ekološke, socijalne i ekonomske dobrobiti i pomažu u jačanju otpornosti. Takva rješenja povećavaju prisutnost i raznolikost prirode odnosno prirodnih obilježja i procesa u gradovima te kopnenim i vodenim krajobrazima putem lokalno prilagođenih, učinkovitih i sistemskih intervencija“ (Bulkeley, 2020, str.4). Budući da praktički

svi elementi ZI obavljaju na održiv i ekološki prihvatljiv način i funkcije za koje tradicionalno koriste tzv. siva rješenja (odvodnja oborinskih voda, obrana od poplava, zasjenjenje, inhibicija buke, sekvestracija ugljika…), mogu se smatrati rješenjima temeljenim na prirodi. Sama mreža ZI se može smatrati NbS-om u sitnom mjerilu odnosno na strateškoj razini.

Kružno gospodarenje prostorom i zgradama podrazumijeva učinkovito i neprekidno korištenje resursa (materijala, dijelova zgrada i samih zgrada i prostora) kojim se radikalno smanjuje količina otpada, racionalizira se potrošnja energije i uporaba materijala, sprječava stvaranje otpada, potiče recikliranje i smanjenje količine opasnih kemikalija prilikom čega posljedično dolazi do razvoja novih materijala i tehnologija (Program KG, 2021). Ovaj pristup razvijen je kao odgovor na klasične, linearne modele koji su uglavnom temeljeni na uskoj ekonomskoj analizi troškova i koristi koja sagledava troškove obnove i novogradnje, a isključuje dugoročne troškove odlaganja otpada i njegovog utjecaja na okoliš, bioraznolikost i ljudsko zdravlje. Kružno gospodarenje prostorom i zgradama obuhvaća revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada prema načelima kružnosti, kružnu obnovu i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada te planiranje i gradnju u skladu s načelima kružnosti. U tom pogledu su koncepti kružnog gospodarenja prostorom i zgradama i zelene infrastrukture međusobno komplementarni.

Strateško usmjerenje Grada Zagreba prema razvoju zelene infrastrukture i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama kao osobito važnim aspektima ublažavanja posljedica i prilagodbe klimatskim promjenama, unaprjeđenja urbane bioraznolikosti, povećanja kvalitete života i općenito održivog urbanog razvoja definirano je **Strategijom zelene urbane obnove Grada Zagreba** (dalje u tekstu: SZUOGZ) koja je kratko opisana u poglavlju *1. Polazišta*.

Planiranje zelene infrastrukture u sklopu izmjena i dopuna Plana uvjetovano je zakonodavnim okvirima Republike Hrvatske i Europske unije, ali i relevantnim dokumentima Ujedinjenih naroda (Program 2030 i Nova urbana agenda). Europski zakonodavni okvir obuhvaća Europski zeleni plan, Pariški sporazum, Zelena infrastruktura (ZI) – Unaprjeđenje europskog prirodnog kapitala, Smjernice za strateški okvir za daljnju podršku implementaciji zelene i plave infrastrukture na razini EU, Nova teritorijalna agenda 2030, Nova povelja iz Leipziga i Strategija Europske unije za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naše živote i Uredba o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu. Nacionalni zakonodavni okvir obuhvaća Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine (2021.), Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030. godine, Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine (2019), Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu, Dugoročnu strategiju obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine i Strategiju niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu.

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine (2021) izrađen je s ciljem uspostave održivih, otpornih, sigurnih i za život ugodnih gradova i općina u Republici Hrvatskoj što se potiče kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture te urbanu preobrazbu i sanaciju. Program razvoja ZI pruža strateškoplanski okvir za provedbu razvoja zelene infrastrukture uz identificiranje mjera, aktivnosti i ciljeva, nužnih okvira i preduvjeta za provedbu istih, kao i očekivane učinke razvoja ZI te predviđa izvore financiranja. U kontekstu ID Pana, Program posebno potiče povezivanje i umrežavanje krajobraznih prostora unutar grada u funkcionalnu cjelinu u čemu ključnu ulogu ima upravo zelena infrastruktura.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN br. 46/20) donesena je 2020. g. i ima za cilj osvještavanje prijetnji klimatskih promjena za društvo te nužnost integracije rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama u postojeće i nove politike kako bi se smanjila ranjivost i nepotrebni troškovi sanacija od posljedica. Sa stajališta ID Plana posebno je važno to što ukazuje na ulogu zelene infrastrukture u postizanju ciljeva prilagodbe i jačanja otpornosti na klimatske promjene te postizanja održivog razvoja primjenom rješenja temeljenih na prirodi, upravo onoga na što se novim izmjenama i dopunama Plana stavlja naglasak.

3.2.2. Potrebe planiranja zelene infrastrukture u GUP-u

Premda su zelene i vodene površine uvelike prisutne na teritoriju grada Zagreba, njihova prostorna distribucija i kvaliteta znatno variraju, a prostorna i funkcionalna povezanost među njima često izostaju. Strategija zelene urbane obnove Grada Zagreba utvrdila je sljedeće prostorne potrebe i probleme koji su relevantni za izradu ovih izmjena i dopuna Plana:

- toplinski otok grada,
- neravnomjerna distribucija zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina,
- vrlo niska međusobna povezanost zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina,
- nedostatna pokrivenost pješačkih i biciklističkih trasa krošnjama.

3.2.2.1. Toplinski otok grada

Toplinski otok grada uobičajena je pojava i problem modernih gradova koji se očituje u insularnoj pojavi veće temperature zraka i podloge na područjima gradova u odnosu na njihovu ruralnu okolicu. Gradovi tako postaju i do nekoliko stupnjeva topliji zbog zamjene prethodno prisutnog vegetacijskog pokrova dominantno izgrađenim površinama, korištenja mineralnih materijala za izgradnju koji upijaju toplinu i oslobađaju ju u zrak te antropogenih toplinskih emisija. Uslijed uznapredovalih klimatskih promjena problem toplinskog otoka postaje sve izraženiji, a njegovo rješavanje sve prioritetnije.

Toplinski otok prisutan je i u prostornom obuhvatu GUP-a grada Zagreba gdje se jasno ocrtavaju utjecaji izgrađenih i neizgrađenih terena na temperaturu zraka pri površini tla (vidljivo na kartogramu 9. Toplinski otoci).

U gradu Zagrebu jasno su izražene dvije „zelene“ zone – podsljemensko i savsko područje, odnosno velike pošumljene površine u podsljemenskom području te „hladni“ koridor zelenih i vodenih površina uz Savu. Podsljemenska zona osobito dobro pokazuje povoljne termalne učinke razvijene prostorne distribucije zelenih površina unutar izgrađenog gradskog tkiva. Od manjih točkastih „zelenih“ zona izdvajaju se Gradska park-šuma Dotrščina, park Maksimir i znanstveno-učilišni kampus Borongaj koje predstavljaju vrijednu zelenu transverzalu odnosno „hladni klin“ zelenih površina u izgrađenom tkivu grada.

Visoko zelenilo neizostavno je za ublažavanje efekta toplinskog otoka u izgrađenim područjima grada. Dijelovi grada nastali tijekom druge polovice 20. st. kao što su Novi Zagreb, ali i druga naselja duž Save i na zapadu grada znatno se slabije zagrijavaju od ostatka grada zbog velikog udjela zelenih površina s drvećem. Indikativna su i područja grada koje izgradnja još velikim dijelom nije zahvatila – Savska Opatovina, središnji dio Resnika i južni dio Žitnjaka – smještena na krajnjem istočnom i zapadnom rubu grada. Ova područja još uvijek karakteriziraju prvenstveno poljoprivredne i pošumljene površine koje tijekom ljetnih dana mogu u prosijeku biti i do 10 °C hladnije od izgrađenih dijelova grada. Konačno, treba naglasiti važnost parka Maksimira koji izvrsno dočarava važnost zelenih površina s visokom

vegetacijom u gradu. Jasno je vidljiv kontrast u zagrijavanju površina na području parka u odnosu na okolna izgrađena područja, osobito u Dubravi koja uz centar grada čini najzagrijaniji dio grada.

S druge strane površine izgrađenih dijelova grada Zagreba znatno se više zagrijavaju u odnosu na pošumljena područja i zone vodenih površina. Tako se najviše temperature bilježe u visokourbaniziranom središtu Zagreba koje je ujedno i najgušće izgrađeno područje grada. Zelene i neizgrađene površine na ovom su području relativno malene površinom i nedovoljno prostorno distribuirane pa ne uspijevaju neutralizirati učinak zagrijavanja koji je prisutan u njihovom okruženju. Unatoč tome, manje se zagrijavaju od okoline i pružaju neophodna svježa zelena utočišta usred gusto izgrađenih područja. U tom se kontekstu po svojoj vrijednosti osobito ističu Lenucijeva zelena potkova te potezi zaštitnog zelenila i parkova uz gradske potoke.

3.2.2.2. Neravnomjerna distribucija zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina

Prostorna distribucija temperatura podloge dobar je pokazatelj prostorne distribucije zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina u gradu i jasno ukazuje na četiri zone:

- podsljemensko područje (otprilike sjeverno od Aleje grada Bologne, Ilice, Vlaške, Maksimirske ceste i Dubrave) – velik broj zelenih površina i to većih dimenzija uvjetovani plastičnim reljefom u kojem se naselja formiraju u dolini, a šume zadržavaju u višim dijelovima, intervencije su najmanje potrebe i trebale bi uključivati stvaranje i unaprjeđenje zelenih veza (drvoredi, linearni parkovi) te uređenje funkcionalnih zelenih površina;
- zelena zona duž rijeke Save s jezerima - potrebno je očuvati ekološke funkcije postojećih zelenih i vodnih površina te unaprijediti javno i rekreativno korištenje, prijetnje cjelovitosti zone prisutne su na potezu od Blata do remetinečkog rotora i od Racinjaka do odlagališta Prudinca gdje su planirane zone mješovite i gospodarske namjene;
- modernistička stambena naselja s razmjerno velikim udjelom zelenih površina (Novi Zagreb te na istoku i zapadu Zagreba) - zbog dominantnog uređenja zelenih površina (kao redovito košenih travnjaka) koji omogućuje snažnije zagrijavanje tla i emitiranje topline u okolni zrak, učinak zelenih površina na toplinski otok je nedostatan. Primjereno krajobrazno uređenje tih prostora uključivalo bi grmoliku i drvenastu vegetaciju neophodnu za većinu ekoloških funkcija, smanjilo bi toplinske otoke i povećalo javno i rekreativno korištenje tih prostora. Veće zelene površine s pojačanim klimatskim i ekološkim funkcijama prisutne su uz tok Dubravice sjeverno od Ljubljanske avenije, na prostoru kampusa Borongaja i u Retkovcu.
- središte grada (prostor Donjeg grada, Trnja, sjeverne Trešnjevke i zapadnih dijelova Maksimira i Peščenice) - prisutnost zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina je najmanja. Radi se o razmjerno gusto izgrađenom prostoru u kojem su prisutne sporadične male i nepovezane zelene površine što znatno minimizira njihove klimatske i ekološke funkcije. U ovoj zoni su potrebne znatnije intervencije kroz očuvanje postojećih zelenih površina, a zbog nedostatka prostora za uređenje zelenih površina potrebno je povećati površine prirodnog terena prilikom izgradnje novih građevina. Osobito je važno formirati zelene veze u prostoru kroz ulične drvorede i ostvarivanje ozelenjene pješačke ulice. Povoljne klimatske, ekološke, okolišne i estetske funkcije mogu se osigurati i primjenom zelenih konstruktivnih elemenata na zgradama i nadstrešnicama javnog prijevoza.

3.2.2.3. Međusobna povezanost zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina

Niz Medvednicu se slijeva velik broj potoka koji pravcem sjever–jug povezuju podsljemenske zone sa savskom zonom te čine posebnu vrijednost zelene i plave infrastrukture Grada Zagreba. Krajem 19. i početkom 20. stoljeća mnogi potoci su kanalizirani i regulirani kako bi se smanjio rizik od poplava dok su na nekim dijelovima potoci, poput Medveščaka, potpuno zacijevljeni i prekriveni prometnicama (Klemar, 2019).

Većina zelenih i vodenih površina uz potoke nalazi upravo u podsljemenskoj zoni ili u savskoj zoni dok u središnjem dijelu grada takve površine gotovo da u potpunosti izostaju. Pri planiranju budućeg uređenja i oblikovanja zaštitnih koridora potoka nužno je voditi računa o mogućnostima povezivanja i umrežavanja istih s okolnim zelenim i vodenim površinama i površinama za sport bez gradnje kako bi se gradske potoke pretvorilo u visokovrijedne koridore plave i zelene infrastrukture.

3.2.2.4. Nedostatna pokrivenost pješačkih i biciklističkih trasa krošnjama

Drvoredi predstavljaju jedan od ključnih elemenata zelene infrastrukture svakog grada. Drvoredi pružaju niz usluga ekosustava poput zasjenjenja, rashlađivanja prostora, smanjenja učinka toplinskog otoka, održavanja funkcionalnosti površinskih slojeva tla, usporavanja brzine površinskog otjecanja te upijanja dijela oborinskih voda. Isto tako, drvoredi čine važno stanište i sklonište velikom broju različitih organizama u gradovima, podržavaju održavanje zdrave populacije oprašivača. Drvoredi imaju i vizualno estetsku ulogu u doživljaju gradskih ulica, doprinose osjećaju ugode i ambijentalnoj vrijednosti prostora, smanjuju prijenos buke s prometnica na okolna područja i uklanjaju dio onečišćujućih spojeva koje proizvodi promet.

Nakon nagle motorizacije u drugoj polovici 20. stoljeća, cestovne prometnice u mnogim su ulicama proširene dodatnim trakama i parkirnim mjestima nauštrb drvoreda i širine pločnika. Postavljanje parkirnih mjesta između drveća u drvoredu predstavlja još jednu posljedicu modernizacije i prijetnju integriranosti zelene infrastrukture u gradu jer prekida kontinuitet drvoreda. Grad Zagreb ima dugu tradiciju oplemenjivanja izgleda i ambijenta ulica drvoredima. Danas je u Katastru zelenila (Zrinjevac, 2024.) evidentirano preko 50.000 stabala zasađenih u gradskim drvoredima.

Na kartogramu 10. Drvoredi uz prometnice i vodne površine prikazani su postojeći i planirani drvoredi Grada Zagreba koji se nalaze uz ceste i uz vodotoke iz čega je vidljivo u kojim dijelovima grada su drvoredi zastupljeni, a u kojima kronično nedostaju. Vidljivo je tako da su drvoredi najviše zastupljeni u središtu grada, Novom Zagrebu, posebice u istočnom dijelu, te da su općenito češće prisutni uz prometnice koje se pružaju pravcem istok–zapad. Drvoredi uz potoke prisutni su sporadično i rascjepkano, a najviše ih ima uz potoke na Trešnjevki (Vrapčak, Kustošak i Črnomerec) te uz potoke Dubravicu, Bliznec, Štefanovec i Trnavu. Od područja koja su posebno prepoznata kao ona koja imaju veliki potencijal za dodatno ozelenjivanje i postavljanje novih drvoreda su područja gradske četvrti Donja Dubrava, Peščenica Žitnjak, Trešnjevka- sjever, Stenjevec i Novi Zagreb- zapad.

3.2.3. Osvrt na dosadašnje stanje planiranja zelene infrastrukture

Analizirani prostorni problemi i potrebe u prethodnom poglavlju jasno ukazuju na nužnost razvoja mreže zelene infrastrukture u gradu Zagrebu. Sami koncepti zelene infrastrukture, kružnog gospodarenja prostorom i zgradama te rješenja temeljenih na prirodi ne spominju se u ranijim verzijama GUP-a.

GUP 2016. je u vrlo ograničenoj mjeri regulirao uređenje i oblikovanje zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina. Za gotovo sve tipove takvih površina je definirao mogućnost gradnje građevina (prema funkciji) dok su se za javne zelene površine u određenoj mjeri regulira struktura vegetacijskog pokrova (javni park, gradska park-šuma) ili minimalni udio prostora s vegetacijskom komponentom (tematski park). Nadalje, definirao je da se parkovi, dječja igrališta, sportsko-rekreacijske površine te zaštitne zelene površine mogu uređivati na površinama pojedinih drugih osnovnih namjena. U tom pogledu GUP nije poticao niti aktivno osiguravao međusobnu ni internu diversificiranost zelenih i vodenih površina.

Također, izmjene i dopune iz 2016. nisu eksplicitno predviđala rješenja temeljena na prirodi za probleme i potrebe koji se javljaju u gradu Zagrebu. Integracija s drugim sadržajima i funkcijama u prostoru tek je implicitno vidljiva iz obveze osiguravanja prirodnog terena u okviru gotovo svih urbanih pravila koji bi mogao imati povoljne ekološke, okolišne, klimatske i urbanohigijenske koristi. U kontekstu zgradarstva nisu predviđeni zeleni konstruktivni elementi koji se potiču kroz politike razvoja ZI i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji. Zeleni konstruktivni elementi spomenuti su tek u urbanom pravilu 1.4, odnosno u detaljnim pravilima za zonu stambene i mješovite namjene gdje se za dopuštene iznimke od pravila navodi mogućnost gradnje ukopanih garaža s ozelenjenim krovom.

3.2.4. Obrazloženje izmjena i dopuna vezanih za zelenu infrastrukturu

Kroz ove izmjene i dopune Plana započinje proces osiguravanja prostorno-planskih preduvjeta koji će omogućiti realizaciju cjelovitog sustava zelene infrastrukture u prostoru. To podrazumijeva promjene u korištenju i namjenama prostora kao i urbanih pravila na kartografskim prikazima, izmjene odredbi u svim poglavljima plana te ažuriranje kartografskog prikaza *4. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora - 4.c. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode*.

Mreža ZI obuhvaća čvorišta (arealni zeleni, vodeni i drugi prirodni elementi) i koridore (linearni zeleni, vodeni i drugi prirodni elementi) koji su fizički i/ili funkcionalno povezani u jedinstveni sustav koji obavlja niz okolišnih, klimatskih, ekoloških, socijalnih, javnozdravstvenih i urbanohigijenskih funkcija te sinergijski generira niz koristi za stanovništvo, infrastrukturu i bioraznolikost. ID Plana osiguravaju inicijalne preduvjete za definiranje čvorišta i koridora ZI unutar prostornog obuhvata GUP-a. Premda sva čvorišta i koridori ne moraju biti definirani na kartografskom prikazu *1. Korištenje i namjena prostora*, određivanjem dijela njih osiguravaju se zaštita i očuvanje zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina i poteza koji mogu činiti osovine za razvoj lokalnih mreža ZI i njihovu kasniju integraciju u gradski sustav ZI.

Zelene, vodene i druge prirodne površine koje imaju potencijala biti uključene u mrežu ZI mogu se podijeliti na one izdvojene s obzirom na namjenu površina i pojavni oblik. Kroz izmjene i dopune Plana nije se mijenjala sistematizacija korištenja i namjena površina te se ovim putem definiraju namjene površina koje bi se mogle uključiti u mrežu ZI i u daljnjem tekstu nazivamo ih **„namjenama iz mreže zelene infrastrukture“**, a to su:

- sportsko-rekreacijska namjena: *sport bez gradnje* (R2) i *uvjetno sport s gradnjom* (R1),
- javne zelene površine: javni park (Z1), gradska park-šuma (Z2), tematski park (Z3) i javna gradska površina–tematske zone (Z4),
- zaštitne zelene površine (Z),
- vode i vodna dobra: površine pod vodom (V1) i površine povremeno pod vodom (V2),
- *uvjetno* groblje,
- *uvjetno* površine infrastrukturnih sustava (IS) i
- površina zelenog i infrastrukturnog sustava (ZIS*)*.

Površine namijenjene za sport s gradnjom (R1), infrastrukturne sustave (IS) i groblje uvjetno bi se mogle uključiti u mrežu ZI i to ukoliko uključuju znatnije površine pod vegetacijskim pokrovom. Površine infrastrukturnih sustava često uključuju zelene površine (primjerice, zaštitno zelenilo, drvorede, živice...). Ovdje treba spomenuti i odnos Plana i stvarnog stanja u prostoru gdje se nerealizirane površine infrastrukturnih sustava često čuvaju desetljećima i kao takve uključuju razvijen vegetacijski pokrov. Pored ovih isključivih namjena površina u GUP-u se na manje sistematičan i obuhvatan način izdvajaju i pojavni oblici zelenih, vodenih i drugih prirodnih površina koji se mogu graditi u okviru drugih namjena. To su prije svega parkovi, dječja igrališta, sportsko-rekreacijske površine te zaštitne zelene površine.

Izniman doprinos ovih ID Plana Zagrebu kao zelenijem gradu očituje se u ukupnom povećanju površina pod namjenama iz mreže zelene infrastrukture (Z1, Z2, Z3, Z4, ZIS, Z, V1, V2, V3, R2) do kojeg je došlo u svim gradskim četvrtima, osiguravanju i unaprjeđenju važnih transverzalnih veza između podsljemenskog i savskog područja kojima se stvaraju osnovni preduvjeti za formiranje gradske mreže ZI, povećavanju minimalne površine prirodnog terena kojeg treba osigurati na građevnim česticama u zonama gotovo svih urbanih pravila te očuvanju i zaštiti brojnih postojećih zelenih površina.

U postupku izrade izmjena i dopuna Plana zahtjeve za izmjenama koji se odnose na planiranje ZI poslala su 23 javnopravna tijela (vijeća gradskih četvrti, gradski uredi, JU Maksimir, Zagrebački holding d.o.o., Hrvatske šume i Hrvatske vode).

3.2.4.1. Promjene u površinama namjena iz mreže zelene infrastrukture

Ovdje je prvenstveno važno naglasiti da je ciljem 3.12. iz članka 6. Odluke o izradi ovim izmjenama i dopunama Plana onemogućena prenamjena javnih i zaštitnih zelenih površina osim iznimno zbog javnih potreba od interesa Grada Zagreba ili Republike Hrvatske.

Po pitanju svih namjena koje vežemo za zelenu infrastrukturu (Z1, Z2, Z3, Z4, ZIS, Z, V1, V2, V3, R2) kartografski prikaz 1. Korištenje i namjena površina mijenjao se na sljedeći način:

1. uvedene su dvije nove planske kategorije namjene:
   a. vodotoci sa zaštitnim koridorom (V3) i
   b. površine zelenog i infrastrukturnog sustava (ZIS).
2. planirane su nove zone javnih zelenih površina ili su izdvojene i dodatno planski afirmirane postojeće sukladno zatečenom stanju kroz izmjenu planske oznake,
3. izmijenjene su površine postojećih javnih i zaštitnih zelenih površina (Z1, Z2, Z3, Z4, Z) :
   a. proširene (u većoj mjeri) ili
   b. smanjene (u manjoj mjeri),

4. izmijenjene su planske oznake iz jedne javne zelene namjene u drugu.

Najvažnije promjene kod prenamjene iz drugih namjena (stambenih, mješovitih, gospodarskih ili javnih i društvenih) u namjene iz mreže zelene infrastrukture uključuju prenamjene u zone novih kategorija namjena – vodotoke sa zaštitnim koridorom (V3) i površine zelenog i infrastrukturnog sustava (ZIS) koji uz zaštitu postojećih zelenih i vodenih površina osiguravaju i bolju povezanost među ostalim zelenim namjenama površina. ZIS zona planirana je duž gotovo cijelog potoka Črnomerec.

U nastavku u tablici 6. prikazane su izmijene postojećih javnih i zaštitnih zelenih površina (Z1, Z2, Z3, Z4, Z) i sportsko-rekreacijske namjene (R2).

Tablica 6. Izmjene i dopune namjena iz mreže zelene infrastrukture

GRADSKA ČETVRT	NAMJENA	NOVE ZONE	POSTOJEĆE ZONE
[1] Donji grad	Z1	› k.č. 6218, k.o. Centar › k.č. 6897/4, k.o. Centar › k.č. 6910, k.o. Centar › k.č. 6306 i dio k.č. 7522, k.o. Centar › dio k.č. 6079/3, k.o. Centar › k.č. 3635, k.o. Črnomerec	-
	R2	-	› k.č. 2841/1, k.o. Centar (smanjenje, prenamjena u D od važnosti za Grad)
[2] Gornji Grad - Medveščak	Z1		› k.č. 1451/3, 1451/4, 1451/1 k.o. Centar (proširenje)
	Z2	-	› dio k.č. 4104, k.o. Šestine (proširenje) › dio 760/1, k.o. Centar (proširenje) › k.č. 4525 k.o. Šestine (proširenje) › dio k.č. 3510/1 k.o. Gračani (proširenje)
	Z	-	› k.č. 3492/2 k.o. Šestine (prenamjena iz Z1 u Z)
[3] Trnje	Z1	› dio k.č. 4568/1 i dr., k.o. Trnje › dio k.č. 335/20 i dr., k.o. Trnje › k.č. 2190, k.o. Trnje (prenamjena iz D5) › k.č. 125 i dr., k.o. Trnje › k.č. 2566/5 i dr., k.o. Trnje › dio k.č. 2729/17, k.o. Trnje › dio 2566/8 i dr., k.o. Trnje › k.č. 5111/12, k.o. Trnje › k.č. 2351/1 k.o. Trnje	› k.č. 2204 i dr., k.o. Trnje (proširenje, prenamjena iz D, D8) › park Marije Ružičke Strozzi (prenamjena iz Z4) › park Adolfa Mošinskog (proširenje) › k.č. 4123, 4122, 4121 i dr., k.o. Trnje (prenamjena iz Z4) › park 148. brigade Hrvatske vojske i park Petra Stipetića (proširenje)
	Z4	-	› dijelovi k.č. 5611/1, 431, 432, 433 i dr., k.o. Trnje (smanjenje zbog koridora od važnosti za Grad)
	Z	› 2404 k.o. Trnje	-
[4] Maksimir	Z1	› Park Otti Berger	› k.č. 146/1 i dr., k.o. Peščenica
	Z2	› dio k.č. 3983/2, k.o. Maksimir	› k.č. 3153 i 3152/1, k.o. Remete (preraspodjela)

GRADSKA ČETVRT	NAMJENA	NOVE ZONE	POSTOJEĆE ZONE
			› dio k.č. 2830/1, k.o. Remete (proširenje)
	R2	› k.č. 138/1 i dr. sve k.o. Peščenica (Mandlova Maksimirska)	-
[5] Peščenica - Žitnjak	Z1	› k.č. 4357/1 i dr., k.o. Peščenica › k.č. 492, 490/1, 510/48, 445/1, 445/2 i dr., k.o. Peščenica › dijelovi k.č. 3939/13 i 3939/5, k.o. Peščenica (usklađivanje s UPU Heinzelova – Vukovarska) › k.č. 867/2 i dr. k.o. Žitnjak (UPU Munja)	› k.č. 663/5 i dr., k.o. Žitnjak (proširenje) › dijelovi k.č. 4080/1, 4081 i dr., k.o. Peščenica
	R1	› dio 1814 k.o. Peščenica (izdvojeno iz D5)	-
	Z	› dio k.č. 4109/1, k.o. Peščenica › k.č. 3939/31 i dr. sve k.o. Peščenica (usklađivanje s UPU Heinzelova – Vukovarska)	› k.č. 4448/1 i dr., k.o. Resnik (smanjenje zbog izmjene granica GUP-a)
[6] Novi Zagreb - istok	Z1	› Travno, k.č. 2349/3 i dr., k.o. Zaprudski otok › dijelovi k.č. 710/216 i 710/93, k.o. Zaprudski otok (prenamjena iz D, D5) › Dugave, k.č. 1409/1 i dr., k.o. Zaprudski otok › Jakuševec, k.č. 328/1, 386/1 i dr., k.o. Jakuševec › Sloboština, dio k.č. 1447/1, k.o. Zaprudski otok › POS Zapruđe, k.č. 16 i 17, k.o. Jakuševec	› k.č. 1684/1 i dr., k.o. Zaprudski otok (preraspodjela D i Z1) › Dugave, dio k.č. 2381/1, k.o. Zaprudski otok (proširenje) › Dugave – jug, k.č. 1874, k.o. Zaprudski otok › k.č. 394/1 i dr., k.o. Jakuševec (prenamjena iz V2 i Z, IS u Z3, IS) › Racinjak – k.č. 27/1 i dr., k.o. Zaprudski otok
	R1	-	› k.č. 404 i dr., k.o. Jakuševec (preraspodjela zone D8 i R1)
[7] Novi Zagreb - zapad	Z1	› Lanište, k.č. 1191/1 i dr., k.o. Blato › Kajzerica, k.č. 146/1, k.o. Klara (prenamjena iz D) › dio k.č. 3707/2, k.o. Blato › Sveta Klara - k.č. 2886/13 i dr., k.o. Klara › Blato – dijelovi k.č. 3309, 3398 i 3397, k.o. Blato › Trg botinečkih branitelja › Kajzerica, k.č. 594/1 i dr., k.o. Klara › k.č. 3937/1 i dr., k.o. Blato (prenamjena iz D8)	› k.č. 2598 i 2597, k.o. Klara (smanjenje, prenamjena u namjenu „groblje“ od važnosti za Grad) › dio k.č. 4191/1 i dr., k.o. Blato (prenamjena iz R2) › k.č. 645/1 k.o. Klara (proširenje, prenamjena iz K1 u Z1)
	R1	-	› k.č. 1056 i dr., k.o. Blato (proširenje)

GRADSKA ČETVRT	NAMJENA	NOVE ZONE	POSTOJEĆE ZONE
	R2	› k.č. 2886/1, k.o. Klara	› k.č. 6 i dr., k.o. Blato (prenamjena iz Z3) › Hipodrom, k.č. 5/1 i 5/3, k.o. Klara (prenamjena iz R1 u R2, Z1)
	Z	› dio k.č.2727/4 i dr., k.o. Klara	› dijelovi k.č. 2747, 2748, 2749, k.o. Klara (smanjenje, prenamjena u D5 zbog važnosti za Grad) › dio k.č. 3300, k.o. Klara (proširenje)
[8] Trešnjevka – sjever	Z1	› k.č. 355/1, k.o. Trešnjevka › dio k.č. 2252, k.o. Trešnjevka › k.č. 583/6 i dio k.č.583/1, k.o. Trešnjevka › k.č. 1128, k.o. Trešnjevka › k.č. 781/1, k.o. Trešnjevka › k.č. 3908, 3909 i dr., k.o. Rudeš › k.č. 3353/3 i dio k.č. 3353/4, k.o. Rudeš › k.č. 2246 i 2247, k.o. Rudeš › k.č. 2464/1 i dr., k.o. Trešnjevka › dio k.č. 208, k.o. Rudeš	› k.č. 2682/114, k.o. Trešnjevka (proširenje)
	Z4	› dio k.č. 490/1 i dr., k.o. Trešnjevka	-
	Z	› dijelovi k.č. 4049/1 i 4050/1, k.o. Trešnjevka	-
	R2	› k.č. 549/1 i dr. k.o. Trešnjevka nova (iz R1)	-
[9] Trešnjevka – jug	Z1	› k.č. 5921/4 i dr., k.o. Rudeš › dio k.č. 5401/1, k.o. Trešnjevka › k.č. 4901/23, k.o. Trešnjevka › dio k.č. 5562/24, k.o. Vrapče › dio k.č.3033/1, k.o. Rudeš › k.č. 4708/1, k.o. Rudeš › dijelovi k.č. 5156/2 i dr., k.o. Trešnjevka › dio k.č. 4901/1 k.o. Trešnjevka	› Park Hrvatskog proljeća (proširenje) › dio k.č. 4901/38, k.o. Trešnjevka (proširenje) › dio k.č. 5682/1, k.o. Vrapče (proširenje) › dijelovi k.č. 6641, 6642, 6643, 6644, 6645, 6646 6647 i 3954/1, k.o. Rudeš (prenamjena iz Z) › dio k.č. 4647/1, k.o. Rudeš (proširenje) › k.č. 5673 i dijelovi k.č. 5669, 5670 i 5672, k.o. Trešnjevka
	R1	-	› dijelovi k.č. 5725/1, 5725/4 i dr., k.o. Vrapče (proširenje)
	Z	› k.č. 6535/1, k.o. Trešnjevka	› dijelovi k.č. 5799/19, 5799/17 i dr., k.o. Vrapče (proširenje) ›
[10] Črnomerec	Z1	› k.č. 3165/1, 3165/2, 3165/3 i dr., k.o. Črnomerec › k.č. 2631/1, 2631/2 k.č. Vrapče	› k.č. 4652, k.o. Mikulići (proširenje) › k.č. 3188, 3187 i dr., k.o. Črnomerec (smanjenje, prenamjena u D4 od važnosti za Grad)
	Z2	› k.č. 5036 k.o. Gornje Vrapče (Hrvatske šume)	› dio k.č. 1812, k.o. Vrapče (proširenje)

GRADSKA ČETVRT	NAMJENA	NOVE ZONE	POSTOJEĆE ZONE
			› k.č. 1829 i dr., k.o. Vrapče (preoblikovanje i prenamjena iz Z1) › k.č. 4710/1 i dr., k.o. Gornje Vrapče (djelomična prenamjena iz R1) › dio k.č. 1137/1, k.o. Črnomerec (prenamjena iz Z2) › dio k.č. 1092 i dr., k.o. Črnomerec (proširenje) › dio k.č. 966 i dr., k.o. Črnomerec (proširenje) › dio k.č. 806, k.o. Črnomerec (proširenje) › dio k.č. 1236/1, k.o. Črnomerec (proširenje) › k.č. 5010 k.o. Gornje Vrapče (Hrvatske šume)
	Z	-	› dio k.č. 278, k.o. Črnomerec › dio k.č. 3448 k.o. Črnomerec (proširenje)
[11] Gornja Dubrava	Z1	› k.č. 6200/2 i dr., k.o. Dubrava › k.č. 4471/5, k.o. Dubrava	-
[12] Donja Dubrava	Z1	› k.č. 7737/1, k.o. Dubrava › k.č. 6895, k.o. Dubrava › k.č. 8575/351, k.o Dubrava › Park malina › dio k.č. 8200/1, k.o. Dubrava › k.č. 8705/11, 8696 i dr., k.o. Dubrava	-
	R2	› k.č. 7738/1, k.o. Dubrava › k.č. 1101/1, k.o. Resnik › k.č. 7089, 7088, 7087, 7091 i dr., k.o. Dubrava (prenamjena iz D5)	-
	Z	› k.č. 561/8 i 561/9, k.o. Resnik › k.č. 8705/29, 8691/1, 8694/5 k.o. Dubrava	-
[13] Stenjevec	Z1	› k.č. 1776/3, 1776/4, 1776/5 i 1776/1, k.o. Stenjevec › k.č. 2339 i 2340/4 sve k.o. Stenjevec › sa zapadne strane potoka Vrapčak (između ulice Brlić Mažuranić i Šoljanove)	› k.č. 4995/2 i dr. sve k.o. Vrapče (proširenje)
	R1	› k.č. 4986/129, k.o. Vrapče	› dio k.č. 5208/2, k.o. Vrapče (proširenje)
	R2	› k.č. 1094 i dr., k.o. Stenjevec	› k.č. 2571 i dr., k.o. Podsused (proširenje i prenamjena iz R1)
[14] Podsused – Vrapče	Z1	› k.č. 852/1 i dijelovi k.č. 860, k.o. Stenjevec ST-14_04 › k.č. 977/4, k.o. Podsused	-

GRADSKA ČETVRT	NAMJENA	NOVE ZONE	POSTOJEĆE ZONE
		› k.č. 947/1 i dr., k.o. Podsused › k.č. 252/1 k.o. Stenjevec › k.č. 644/2 k.o. Stenjevec › k.č. 1452 i dio 1458 sve k.o. Vrapče	
	Z2	-	› dio k.č. 1664/1, k.o. Vrapče (proširenje)
	R1	› k.č. 225/2,226, 227, 229, 230, 282 sve k.o. Podsused (prenamjena iz R2)	-
	R2	-	› dijelovi k.č. 266/1, 265/1, 263/1 i dr., k.o. Podsused (smanjenje, prenamjena u D5)
	Z	› dijelovi k.č. 100, 99/1 i 96/2 k.o. Stenjevec	›
[15] Podsljeme	Z		› dio 2010/2 i dr. sve k.o. Gračani
	R2	› dio k.č. 11448/1, k.o. Markuševec (prenamjena iz D5)	-

Ovim izmjenama i dopunama granica obuhvata GUP-a grada Zagreba usklađena je sukladno Zakonu o prostornom uređenju s Prostornim planom Grada Zagreba (plan višeg reda). U tom smislu obuhvat se smanjio za cca 300 ha odnosno iz njega je izuzet prostor pročistača otpadnih voda u GČ Peščenica-Žitnjak. Na to trebamo posebno misliti kad uspoređujemo povećanje odnosno smanjenje površina zelene infrastrukture (Z1, Z2, Z3, Z4, Z, ZIS, R2, V1, V2, V3). Za usporedbu, u tablici 7. uspoređivani su obuhvati koji se razlikuju ukupnom površinom (2016. godina je računata bez izuzeća), tako da dobiveno povećanje površina zelene infrastrukture naizgled manje od onog što bi pokazala usporedba da su obuhvati iste površine odnosno da za GUP-a 2016. ne računamo dio koji je izuzet ovim izmjenama i dopunama.

Tablica 7. Usporedba površina zelene infrastrukture 2016. i 2025. godine

Namjena	2016.	2025.	promjena	
	ha	ha	ha	%
Javni park (Z1)	973,15	1.009,46	36,31	3,7
Gradske park-šume (Z2)	1.823,51	1.804,17	-19,34	-1,1
Tematski park (Z3)	627,43	722,03	94,60	15,1
Javne gradske površine–tematske zone (Z4)	42,53	13,2	-29,33	/
Zaštitne zelene površine (Z)	2.880,64	2.641,2	-239,44	-8,3
Površine zelenog i infrastrukturnog sustava (ZIS)	0,00	23,57	23,57	/
Sport bez gradnje (R2)	274,03	384	109,97	39,5
Površine pod vodom (V1)	478,15	419,7	-58,45	-12,2
Površine povremeno pod vodom (V2)	858,94	818,3	-40,64	-4,7
Vodotok sa zaštitnim koridorom (V3)	0,00	184,1	184,1	/
Ukupno	7.958,38	**8.019,73**	**61,35**	**0,77**

Ukupna površina zona iz skupine namjena zelene infrastrukture, u odnosu na GUP iz 2016. povećala su se u svim gradskim četvrtima. Jedino podatke za gradsku četvrtu Peščenicu–

Žitnjak treba analizirati oprezno budući da je upravo unutar granica ove gradske četvrti došlo do usklađenja prostornog obuhvata GUP-a s prostornim planom višeg reda. Kad govorimo o udjelu skupine tih namjena u ukupnoj površini GČ najveće povećanje dogodilo se u GČ Novi Zagreb – zapad u kojoj imamo povećanje za 2,4%, a povećanje udjela od skoro 2 % prisutno je i u Stenjevcu, Trešnjevki–jug i Črnomercu. S druge strane do najmanjeg povećanja je došlo u gradskim četvrtima Gornji gradu–Medveščak, Donji grad, Podsused–Vrapče i Maksimir (ispod 0,25 %). Ovdje je međutim važno napomenuti kako sve navedene gradske četvrti osim Donjeg grada imaju razmjerno mnogo postojećih zelenih površina zbog čega će ove promjene na njihovom području imati manji utjecaj nego, primjerice, na području Trnja ili Trešnjevke–sjever. S druge strane, Donji grad je visokokonsolidiran prostor pretežno građen prije sredine 20. stoljeća i kao takav zaštićen zbog čega ne pruža prostor za uređenje novih zelenih površina.

Tablica 8. Zastupljenost površina iz skupine namjena zelene infrastrukture u površinama gradskih četvrti i promjena udjela u odnosu na 2016. godinu

GRADSKA ČETVRT	UDIO POVRŠINA ZONA IZ SKUPINE NAMJENA ZELENE INFRASTRUKTURE U UKUPNOJ POVRŠINI GČ UNUTAR OBUHVATA PLANA (%)		PROMJENA UDJELA
	2016.	2025.	
1. Donji grad	9,42	9,60	0,19
2. Gornji grad - Medveščak	45,46	45,52	0,06
3. Trnje	16,12	16,77	0,65
4. Maksimir	42,49	42,73	0,24
5. Peščenica - Žitnjak	35,59	36,08	0,49
6. Novi Zagreb - istok	27,81	28,56	0,75
7. Novi Zagreb - zapad	35,11	37,49	2,39
8. Trešnjevka – sjever	3,51	4,92	1,42
9. Trešnjevka – jug	44,97	46,77	1,80
10. Črnomerec	38,03	39,80	1,78
11. Gornja Dubrava	50,42	51,31	0,90
12. Donja Dubrava	27,24	28,07	0,84
13. Stenjevec	22,99	24,94	1,95
14. Podsused Vrapče	37,88	38,11	0,22
15. Podsljeme	59,41	59,97	0,56

Iako je ukupna promjena udjela zona iz skupine namjena zelene infrastrukture naizgled malena, ipak pokazuje pozitivan trend ozelenjivanja grada te postavlja dobar temelj za razvoj gradske mreže zelene infrastrukture. Posebno je važno to što se naglasak stavlja na povezujuće elemente među već postojećim zelenim jezgrama čime se osigurava protočnost i komunikacija, a time i postižu dodatne usluge ekosustava.

Izmijenjene su i odredbe vezane za javne zelene površine u namjenama tematskog parka (Z3) i javnih gradskih površina–tematskih zona (Z4) na način da se naglasila vegetacijska odnosno krajobrazna komponenta. Za (Z3) zonu je definirano da je potrebno osigurati najmanje 70 % površina s vegetacijskom komponentom odnosno prirodnim terenom i vodom umjesto dosadašnjih 50 %.

Premda nisu određeni posebnom kategorijom korištenja i namjene prostora, gradski vrtovi oformljeni Zaključkom o provođenju programa „Gradski vrtovi“ (2013) definirani su kao dio sustava zelene infrastrukture kojim se privremeno slobodna gradska zemljišta daju građanima na privremeno korištenje. Gradski vrtovi regulirani su ovim izmjenama i dopunama Plana na način da je određeno da se mogu oblikovati u zoni zaštitnih zelenih površina (Z) te kao privremeno korištenje na neizgrađenim površinama drugih namjena sukladno gradskoj odluci. Na taj način u okviru mreže ZI oblikuju se specifične, multifunkcionalne zelene površine koje omogućuju drukčije tipove društveno-rekreativnih aktivnosti, pružaju mogućnost susreta s prirodom (rad sa zemljom i biljem) i sukladno tome generiraju drukčije koristi za korisnike, ali i sredinu u kojoj se nalaze.

3.2.4.2. Dopuna posebno vrijednih područja i cjelina

Posebno vrijedna i osjetljiva područja i cjeline utvrđena su radi zaštite i očuvanja, a uključuju posebno vrijedne dijelove prirode (gradske park-šume, krajobrazi, vrijedni pojedinačni dijelovi prirode i parkovna arhitektura), vode i vodno dobro te posebno vrijedna izgrađena područja. U cilju očuvanja zelenih površina koje bi se mogle uključiti u gradsku mrežu ZI dopunjen je popis posebno vrijednih područja i cjelina te su dopunjene odredbe njihova očuvanja i zaštite. Najveće promjene dogodile su se u popisu posebno vrijednih dijelova prirode gdje su dodana 132 elementa parkovne arhitekture. Premda je dio elemenata na ovom popisu izdvojen i na karti korištenja i namjene prostora u zone zelenih namjena, najveći dio elemenata čine parkovno uređene površine u okviru zona drugih namjena koje se na ovaj način štite od izgradnje i ogoljenja od vegetacije.

U cilju jačanja zaštite dodana je odredba da se elementi parkovne arhitekture štite na način da je svo visoko zelenilo vidljivo na zračnom snimku Državne geodetske uprave iz 2011. g. potrebno sačuvati, a ako je isto u međuvremenu uklonjeno, potrebno ga je ponovno zasaditi. Pored toga na zaštićenim prostorima parkovne arhitekture nije dopuštena gradnja, osim građevina koje su u funkciji korištenja parka, uz uvjete određene urbanim pravilima. Za gradske park-šume je određeno da se moraju očuvati postojeći šumski kompleksi i specifična obilježja pripadajućeg šumskog područja, a zabranjena je i sva gradnja osim onih zahvata koji su omogućeni posebnim propisima. Pored toga se ograničava i mogućnost gradnje na površinama koje su na udaljenosti manjoj od 50 m od ruba šume.

Za zaštitu parkovnih površina lokalnog značaja osobito su važne novododane odredbe za zaštitu posebno vrijednih izgrađenih područja, vrijednih prostora cjelovito planiranih naselja i dijelova naselja. Naime, štite se vrijedni prostori cjelovito planiranih naselja i dovršenih dijelova naselja za koje je određeno urbano pravilo 1.6. Zaštita i uređenje dovršenih naselja i dovršenih dijelova naselja; to uključuje urbanističku matricu i fizionomiju naselja kao cjeline, izvornu tipologiju i elemente identiteta naselja koje zajedno sa građevinama čini i krajobrazno rješenje naselja, parkovne površine, drvorede, grupacije stabala, soliterna stabla, vrtove i druge oblike krajobraznog uređenja.

Znatnim proširenjem popisa posebno vrijednih područja i cjelina i propisivanjem strožih odredbi koje se odnose na očuvanje i zaštitu tih područja osigurat će se prisutnost zelenih površina u stambenim naseljima koje su neophodne za ostvarenje pravila 3–30–300 predviđenog Strategijom zelene urbane obnove Grada Zagreba, ali i za formiranje lokalnih mreža ZI čijim umrežavanjem i povezivanjem s čvorištima i koridorima gradskog značaja će se ostvariti i gradska mreža ZI.

3.2.4.3. Urbana pravila / minimalni postotak prirodnog terena

Dok su javne zelene i vodene površine neizostavan dio urbane matrice i gradske mreže ZI, u cilju osiguravanja različitih funkcija i generiranja koristi koje iz njih proizlaze zelena infrastruktura ne ograničava se na javne prostore već uključuje i zelene, vodene i druge prirodne površine na privatnim parcelama. U urbanom tkivu je to primarno **prirodni teren** koji predstavlja neizgrađenu površinu građevne čestice koja je uređena kao zelena površina bez podzemne ili nadzemne gradnje i natkrivanja, parkiranja, bazena, teniskih igrališta i sl., a temeljna mu je svrha osiguravanje prirodne upojne površine. Načini i uvjeti gradnje koji uključuju minimalni postotak prirodnog terena određuje se urbanim pravilima. Slijedeći pravilo 3–30–300, u svim zonama urbanih pravila u kojima je određen najmanji prirodni teren on iznosi najmanje 30 % građevne čestice (Tablica 9.), osim iznimno u urbanom pravilu 1.2. koje se odnosi na povijesne graditeljske cjeline i pojedinim iznimkama u urbanom pravilu 1.4. koje se odnose na prostore individualne gradnje. **Najmanji prirodni teren povećan je u jedanaest (11) urbanih pravila**. U urbanom pravilu 1.3. određen je najmanji prirodni teren za javnu i društvenu namjenu koji iznosi 30 %, a u novom urbanom pravilu 2.9.1 određeno je da najmanji prirodni teren iznosi najmanje 30 % građevne čestice.

Tablica 9. Pregled promjena najmanjeg postotka prirodnog terena prema urbanim pravilima u ID Plana 2016. i 2025.

PODR.	URBANO PRAVILO	NAJMANJI PRIRODNI TEREN	
		ID PLANA 2016. (%)	ID PLANA 2025. (%)
VISOKOKONSOLIDIRANO PODRUČJE	Zaštita i očuvanje povijesnih graditeljskih cjelina (1.1.)	-	-
	Zaštita, uređenje i dogradnja u povijesnim graditeljskim cjelinama (1.2.)	-	20
	Zaštita, uređenje i dogradnja osobito vrijednoga središnjeg dijela podsljemenskog područja (1.3.)	40 - 30	**40** **30** **30**
	Zaštita i uređenje vrijednog prostora individualne gradnje (1.4.)	30 20 (iznimke) 30	**30** **20-60** **(iznimke)** **30**
	Zaštita i uređenje vrijednog prostora niske gradnje (1.5.)	30	**30**
	Zaštita i uređenje dovršenih naselja i dovršenih dijelova naselja (1.6.)	-	**-**
	Zaštita urbanog koncepta i uređenje prostora visoke i niske gradnje (1.7.)	-	**-**
	Zaštita i uređenje cjelovitih kompleksa jedne namjene (1.8.)	-	**-**
	Zaštita, održavanje i njegovanje parkova i gradskih park-šuma (1.9.)	-	**-**
	Održavanje i njegovanje zaštitnih zelenih površina (1.10.)	-	**-**
KONSOLIDIRANO PODRUČJE	Zaštita, uređenje i dogradnja najsjevernijeg dijela podsljemenskog područja (2.1.)	60	**60**
	Zaštita, uređenje i dogradnja zapadnoga, središnjeg i istočnog dijela podsljemenskog područja (2.2.)	40 30	**40** **30**
	Zaštita, uređenje i dogradnja zapadnog i istočnog dijela podsljemenskog područja – povijesna urbana cjelina i kontaktno područje (2.3.)	30	40
	Uređenje i urbana obnova prostora individualne gradnje (2.4.)	20 30	30 **30**
	Sanacija, uređenje i urbana obnova prostora individualne gradnje (2.5.)	20 30	30 **30**

PODR.	URBANO PRAVILO	NAJMANJI PRIRODNI TEREN	
		ID PLANA 2016. (%)	ID PLANA 2025. (%)
	Uređenje i urbana obnova rubnih prostora individualne gradnje (2.6.)	20 30	30 **30**
	Uređenje i urbana obnova prostora niske gradnje (2.7.)	20	30-40
	Uređenje i urbana obnova prostora mješovite gradnje (2.8.)	20	30
	Uređenje i urbana obnova prostora visoke gradnje (2.9.)	20	30
	Uređenje i urbana obnova prostora visoke gradnje – kontaktna područja s Donjim Gradom (2.9.1.)	/	30
	Uređenje, zaštita i urbana obnova kompleksa jedne namjene (2.10.)	30 20	**30** 30
	Uređenje javnih zelenih površina (2.11.)	-	-
	Uređenje zaštitnih zelenih površina (2.12.)	-	-
	Gradnja na građevnim česticama najmanje površine 5000 m² (2.13.) na zaštitnim zelenim površinama (2.13.)	-	-
	Uređenje rijeke Save (2.14.)	-	-

Najvažnija izmjena i dopuna, radi stvaranja preduvjeta za razvoj gradske mreže ZI, odnosi se na urbano pravilo *1.6. Zaštita i uređenje dovršenih naselja i dovršenih dijelova naselja*. U zonama ovog urbanog pravila obavezno je čuvanje i održavanje postojećih vrijednih parkovnih površina (definiranih čl. 54. Odredbi za provedbu i prikazanih na kartografskom prikazu *4. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora - 4c. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode*) te maksimalno očuvanje vrijednog zelenila prilikom gradnje novih sadržaja javne i društvene namjene, garaža i drugih sadržaja komunalnog standarda. Kvaliteta i multifunkcionalnost neuređenih javnih zelenih površina i igrališta prilikom uređenja osigurat će se izradom i provedbom **projekta krajobraznog uređenja**. Radi usklađivanja s izmjenama i dopunama odredbi urbanog pravila 1.6. došlo je do promjena u njegovoj prostornoj raspodjeli na način da je su pojedini manji prostori pripojeni zoni ovog urbanog pravila dok su drugi manji ili veći prostori pripojeni zonama drugih urbanih pravila. Primjerice, veliki prostori Parka mladenaca i Parka Vjekoslava Majera pripojeni su zoni urbanog pravila *1.9. Zaštita, održavanje i njegovanje parkova i gradskih park-šuma*.

Važna izmjena odnosi se na urbano pravilo *2.10. Uređenje, zaštita i urbana obnova kompleksa jedne namjene* u čijoj zoni je prilikom nove i zamjenske gradnje i rekonstrukcije moguće **uređenje zelenih krovova, zelenih vrtova i zelenih pročelja** u skladu s prostornim mogućnostima i programom određene namjene.

Isto tako u zonama urbanog pravila *3.2 Nova regulacija na neizgrađenom prostoru* koje se odnosi na novu regulaciju na neizgrađenom prostoru treba osigurati najmanje 16 m^2 zelenih površina po stanovniku ili 30 % od površine stambene (S) odnosno mješovite (M) namjene u svrhu ublažavanja klimatskih promjena. U te se površine ubrajaju i otvorene sportsko-rekreacijske površine ako imaju svojstvo upojnosti.

3.2.4.4. Ozelenjivanje građevnih čestica

Nastavno na najmanji postotak prirodnog terena određen urbanim pravilima, odredbama za uređenje građevne čestice definirani su i drugi aspekti koji su sastavnim dijelovima zelene infrastrukture i doprinose njenim funkcijama i koristima koje iz njih proizlaze.

Veliki iskorak učinjen je odredbom u članku 35. koja kaže da pri uređenju okućnica u pravilu u jednakim omjerima treba biti zastupljeno visoko i nisko zelenilo što se obavezno prikazuje u grafičkim prikazima u projektu za izdavanje akta za građenje kojima se daje rješenje uređenja građevne čestice. Isto tako je propisano da se na okućnicama unutar visokokonsolidiranog i konsolidiranog područja obavezno mora zadržati visoko zelenilo i uklanjanje nije dopušteno.

Propisano je i da se ograde između građevnih čestica izgrađuju u kombinaciji čvrstog materijala i živice kako bi se osiguralo prozračivanje okućnice.

3.2.4.5. Definiranje koridora u mreži zelene infrastrukture

Budući da je s aspekta razvoja mreže ZI u obuhvatu GUP-a jedan od glavnih problema nedostatak veza među zelenim, vodenim i drugim prirodnim površinama, uvedene su dvije nove kategorije korištenja i namjene prostora:

- › površine zelenog i infrastrukturnog sustava (ZIS) i
- › vodotok sa zaštitnim koridorom (V3)

Navedene će izmjene i dopune doprinijeti razvoju kvalitetnih i multifunkcionalnih koridora koji će moći postati sastavnicama mreže ZI.

Potoci

Kao ekološki koridori, zagrebački potoci nezamjenjive su prirodne veze u budućoj mreži zelene infrastrukture grada. Stoga je izmijenjen i dopunjen niz odredbi koje se odnose na potoke:

- › uvedena je nova kategorija korištenja i namjene prostora,
- › dopunjene su odredbe o uređenju građevne čestice u koridoru posebnog režima potoka,
- › dopunjene su odredbe o građevinama i uređajima za uređenje potoka i voda,
- › izmijenjene su odredbe relevantnih urbanih pravila.

Pored površina pod vodom (V1) i površina povremeno pod vodom (V2) uvedena je nova kategorija korištenja i namjene prostora – **vodotok sa zaštitnim koridorom (V3)**. Vodotok sa zaštitnim koridorom predviđen je za manje vodotoke i njihove zaštitne koridore (u širini 6,0 m od ruba korita sa svake strane) koji se uređuju pretežito otvorenog korita i s ciljem očuvanja postojećih biljnih i životinjskih vrsta na tekućim i stajaćim vodama i u njihovom neposrednom okolišu. Na osobito vrijednim područjima se vodotok sa zaštitnim koridorom uređuje pejsažno u skladu s načelima renaturalizacije. Označavanje koridora potoka ovom kategorijom korištenja i namjene prostora doprinijet će obnovi potočnih staništa i usluga ekosustava koje potoci u gradu pružaju te će područje uz potoke pretvoriti u prostor velike estetske i okolišne kvalitete u kojem je ugodno obitavati.

Uz vodotok za zaštitnim koridorom obostrano se definira i koridor posebnog režima potoka širine 4,0 m od ruba vodotoka sa zaštitnim koridorom. Taj se koridor uređuje kao zelena površina u kojoj se osiguravaju uvjeti za revitalizaciju potoka te pješačke, a ovisno o lokalnim uvjetima, i biciklističke komunikacije. Na dijelovima građevne čestice koji se nalaze u koridoru posebnog režima potoka nije moguća gradnja ni smještanje ograda, predvrtova, terasa, potpornih zidova, stuba, kolnih i pješačkih rampi za pristup građevinama, bazena, teniskih igrališta i potrebnih parkirališnih mjesta, no moguće je uređenje prirodnog terena. Na ovaj način se dobivaju široki zeleno-plavi koridori (4,0 + 6,0 + širina potoka + 6,0 + 4,0) koji će

omogućiti kvalitetno ekološko i pješačko-biciklističko povezivanje podsljemenskog i savskog područja i činiti osovinu razvoja gradske mreže ZI.

Da bi se osigurale ekološke i okolišne funkcije na površinama vodotoka za zaštitnim koridorom, u članku 48. Odredbi za provedbu dane su preporuke za uređenje potoka koje podrazumijevaju:

- ozelenjivanje korita potoka i prostora uz potoke korištenjem autohtonih biljnih vrsta;
- sanaciju oštećenih/erodiranih obala korištenjem isključivo prirodnih materijala;
- izbjegavanje jednoličnog oblikovanja korita i korištenje kamena, šljunka i vodenog bilja radi poticanja biološke raznolikosti;
- poboljšanje kontrole poplava i krajobrazne kvalitete;
- omogućivanje migracije riba uređivanjem ribljih prolaza, i dr.

Budući da su prostori uz potoke mogući pravci društvenog i gospodarskog razvoja i integriranja grada, osobito kada služe odmoru i rekreaciji, definira se da se tematski uređuju kao:

- parkovni, sportsko-rekreacijskih koridori uz mogućnost uređivanja pješačkih i biciklističkih staza;
- prostori korištenja za edukaciju i kulturu – edukacijske rute, rute skulptura u prirodnom okruženju i dr.

U uređenju zelenih površina uz potoke nije dopušteno asfaltiranje izuzev šetnica i biciklističkih staza, a preporuča se i primjena podloga koje imaju svojstvo upojnosti.

Za osiguravanje kontinuiteta koridora i očuvanja postojećih veza u budućoj gradskoj mreži ZI izmijenjen je niz odredbi koji se odnosio na pojedine potoke. Prije svega su mijenjane odredbe koje su predviđale zatvaranje potoka Črnomerca, Kustošaka i Dubravice kao i prespajanje potoka Kustošaka u zatvoreni potok Črnomerec. Kroz smjernice za izradu UPU-a za potoke Dubravicu i Starču predviđena je renaturalizacija, za potok uz ulicu Ravnice preispitivanje mogućnosti otvaranja potoka i za potok Bliznec afirmacija parkovnog poteza.

Zeleni i infrastrukturni koridori

Neka od temeljnih svojstava zelene infrastrukture su multifunkcionalnost i integriranost s urbanom infrastrukturom. To podrazumijeva da dijelovi zelene infrastrukture kombiniraju izgrađene elemente s prirodnima u cilju jačanja njihovih funkcija i koristi koje nose. Stoga je za prostore na kojima se planira razvoj infrastrukturnih sustava na način da taj razvoj bude uravnotežen i da se očuvaju prirodne vrijednosti prisutnih zeleno-plavih koridora ovim izmjenama i dopunama Plana uvedena nova kategorija korištenja i namjene prostora – površine zelenog i infrastrukturnog sustava (ZIS) (novi članak 18.a. Odredbi za provedbu). Na površinama ove namjene moguća je gradnja linijskih infrastrukturnih i prometnih građevina pri čemu se prednost daje javnom pješačkom i biciklističkom prometu. Pored toga se mogu uređivati vodotoci i zelene površine uz njih prema uvjetima za uređenje javnih parkova (Z1) i zaštitnih zelenih površina (Z) te manje rekreacijske površine prema uvjetima za sport bez gradnje (R2). Pritom je kroz krajobrazno uređenje (koje uključuje sadnju visokog zelenila) obavezno osigurati da ono ne onemogući gradnju obvezne prometne i druge infrastrukture. Svrha ZIS zona je formiranje zeleno-plavih koridora sadnjom biljnog materijala i krajobraznim uređenjem koji će biti dijelom mreže zelene infrastrukture.

Ozelenjivanje infrastrukturnih koridora

Postojeća ulična mreža koja je planirana s fokusom na automobilski promet humanizirat će se kroz transformaciju i prioritizaciju pješačkog i biciklističkog prometa u raspodjeli prometnih površina te ozelenjivanjem uz preporuku korištenja rješenja utemeljenih na prirodi. Ozelenjivanje je primarno predviđeno kroz obvezno uređenje drvoreda prilikom gradnje novih gradskih avenija i glavnih gradskih ulica te preporučeno uređenje drvoreda prigodom gradnje novih gradskih ulica, a ovisno o prostornim mogućnostima uređenje drvoreda se preporuča i prilikom rekonstrukcije postojećih gradskih avenija, glavnih gradskih i gradskih ulica. Isto tako je određeno da se na nenatkrivenim parkirališnim površinama s više od 20 PGM, između parkirališnih mjesta moraju formirati kazete s visokim zelenilom na način da se planira najviše 4 PGM između pojedinih kazeta (članak 39. Odredbi za provedbu izmjena i dopuna Plana).

Također, u članku 47. određeno je da će se izraditi rješenje utemeljeno na integralnom pristupu planiranja odvodnje. Svrha takvog pristupa je omogućiti što dulje zadržavanje vode na vlastitom slivu, smanjivanje koeficijenata otjecanja te planiranje gradskih prostora u skladu s principima obzirnog gospodarenja s vodom i urbanog oblikovanja vodenih površina (Water Sensitive Urban Design, WSUD) i koristeći se rješenjima utemeljenim na prirodi. U skladu s tim ovim izmjenama i dopunama Plana se omogućuje akumuliranje, retencioniranje, korištenje infiltracijskih ili filtracijskih sustava, kišnih vrtova, bioretencija i ostalih krajobrazno-tehničkih rješenja upravljanja vodom uz suglasnost nadležnog upravnog tijela.

3.3. [CILJ 3.] REVALORIZACIJA I UNAPREĐIVANJE PROSTORNIH KVALITETA

Osnovni cilj 3. Revalorizacija i unapređivanje prostornih kvaliteta obuhvaća niz od 15 detaljnijih ciljeva navedenih u poglavlju *2. Ciljevi*, točnije sveobuhvatne izmjene i dopune Plana-njegovog grafičkog i tekstualnog dijela. U nastavku su dana kratka obrazloženja najvažnijih izmjena i dopuna po temama.

3.3.1. Mješovita namjena gradskog središta (M0)

Veliki dio gradskog središta do sada je bio planiran kao područje mješovite pretežito poslovne namjene što je ugrožavalo stanovanje kao osnovnu namjenu gradskoga središta. Izmjenama je uvedena nova namjena gradskog središta (M0) koja fleksibilnije određuje moguće sadržaje i omogućuje reafirmaciju stanovanja u gradskome središtu.

Odredbama Plana (2016.) u članku 11. bilo je propisano kako će se **„u gradskom središtu unutar zaštićene povijesne cjeline posebnim mjerama osigurati zaštita stanovanja“.** Istovremeno, veliko je područje gradskog centra određeno kao područje mješovite namjene – pretežito poslovne (M2) za koju je istim člankom bilo propisano kako su na tom području „postojeće i planirane građevine u pravilu poslovne i stambene, s tim da prevladava poslovna namjena (uredi, trgovine, ugostiteljstvo i sadržaji koji ne ometaju stanovanje kao osnovnu namjenu grada)“.

Uvjetovanjem da u predjelima mješovite-pretežito poslovne namjene (M2) prevladava poslovna namjena GUP-om je de facto onemogućen uravnoteženi razvoj stanovanja u gradskom središtu, što je osnovna gradska funkcija. Ovo je vidljivo i u popisima stanovništva: na području gradske četvrti Donji Grad 2011. godine živjelo je 37.024 stanovnika, a 2021. njih 31.209 ili njih 5.815 manje. Na području gradske četvrti Gornji Grad – Medveščak 2011. godine zabilježeno je 30.962 stanovnika a 2021. 26.423 stanovnika (4.539 stanovnika manje). Istovremeno, raste broj stanova koji se stavljaju u kratkoročni najam što dovodi do daljnjih složenih društvenih problema.

Polazište za specifične izmjene i dopune u pogledu gradskog središta pronalazimo u **Programu cjelovite obnove Povijesne urbane cjeline grada Zagreba (2023.)** na kojem se temelji cjelovita obnova tog dijela grada, a koji je opisan u poglavlju *1. Polazišta, 1.3. Program cjelovite obnove Povijesne urbane cjeline grada Zagreba*.

Ovim izmjenama i dopunama Plana u novom članku 10.a. Odredbi za provedbu u središnjem gradskom području omogućene su sve one funkcije koje spadaju u gradsko središte, ali bez obveze zadovoljavanja principa prevladavajuće namjene. **Gradsko središte predstavlja mješavinu različitih namjena gdje upravo stanovanje treba poticati, a ne ga ograničavati.**

Na površinama mješovite namjene gradskog središta (M0) planira se uravnoteženi odnos stambenih, stambeno-poslovnih, poslovnih i javnih namjena s pratećim sadržajima što podrazumijeva da se mogu graditi i sljedeći sadržaji:

- gradske robne kuće, trgovački sadržaji;
- predškolske ustanove, škole, visokoškolske ustanove te ostale obrazovne ustanove;
- ustanove zdravstvene zaštite i socijalne skrbi;
- tihi obrti;
- društvene organizacije i sadržaje kulture, vjerske zajednice;

- pošte, banke i sl.;
- posebnu namjenu;
- sport i rekreaciju u manjim dvoranama bez gledališta;
- sportsko-rekreacijska igrališta;
- druge namjene koje dopunjuju stanovanje, ali ga ne ometaju (osobne usluge, poslovni prostori, uredi i sl.);
- ugostiteljske objekte, uz ograničenje kapaciteta hotela do 75 ležajeva;
- garaže za potrebe bloka/stambenog susjedstva i javne garaže ako je to dozvoljeno ovom odlukom;
- parkove i dječja igrališta;
- tržnice
- manje energetske i komunalne građevine.

Dodatno, na površinama mješovite namjene gradskog središta na obodu bloka prenamjena stambenih građevina u stambeno-poslovne nije moguća.

Postojeći hoteli kapaciteta većeg od 75 ležajeva mogu se zadržati i rekonstruirati bez povećanja postojećih kapaciteta. Urbanističkim planom uređenja (koji kao najmanji obuhvat mora obuhvaćati jedan blok) moguće je planirati i hotele većeg kapaciteta uz razmatranje utjecaja na okolni prostor predmetnog bloka i ulice.

3.3.2. Standardi gradnje i građevni red

U članku 6. Plana navedeni su izrazi i pojmovi koji se upotrebljavaju u Odredbama za provedbu ovog Plana. S obzirom na Zakon o prostornom uređenju (NN br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), pogotovo na izmjene ZPU koje su se dogodile od zadnjih izmjena i dopuna Plana, te novi Pravilnik o prostornim planovima (NN br. 152/23) definicije izraza i pojmova ažurirane su i usklađene s navedenim propisima i praksama.

Kako bi se poboljšala razumljivost i olakšala provedba Plana, a ujedno osigurala usklađenost s najnovijim propisima i doprinijelo uređenom urbanom prostoru, ključne definicije pojmova u Planu izmijenjene su i dopunjene na sljedeći način:

- definiraju se pojmovi poput ***regulacijske linije*** koja razgraničava prometnu površinu od površina drugih namjena, te ***građevinskog pravca***, odnosno ***obaveznog građevinskog pravca*** koji određuju udaljenost pročelja građevine od regulacijske linije te ***građevinske (bruto) površine (GBP) zgrade***,
- preciznije su određene definicije za nadzemne etaže: ***suteren (S), prizemlje (P), kat (K), potkrovlje (Pk) i uvučeni kat***,
- uvode se pojmovi kao što su ***tehnička etaža*** i ***samostalna uporabna jedinica*** prema kojem svaki posebni dio građevine predstavlja samostalnu jedinicu,
- detaljnije je pojašnjen pojam ***visine građevine*** s preciznijim definiranjem što se sve uračunava u visinu zgrade,
- detaljnije su opisani dijelovi građevine - ***balkoni, lođe i istaci***, koji su konzolno izbačeni izvan građevnog pravca prizemlja u pravilu na višim etažama,
- definirani su tipovi građevina prema namjeni: ***hotel*** (građevina ugostiteljsko-turističke namjene), ***gradska robna kuća*** (trgovački sadržaj usklađen s posebnim propisima), ***opskrbni centar*** (prodaja na veliko s dostavom i parkingom), ***prodavaonica robe dnevne potrošnje*** (nespecijalizirana prodavaonica pretežito hranom, pićem i duhanskim proizvodima), ***trgovački centar*** (maloprodajni, uslužni i drugih komercijalni objekti s parkingom za kupce) i ***ugostiteljski sadržaji*** (restorani, barovi),

- definiran je i pojam ***tihi obrt*** (obrt koji se sukladno posebnom propisu može obavljati u stambenim prostorijama te drugi obrti koji nemaju negativan utjecaj na okolni prostor bukom, neugodnim mirisom, prometnim opterećenjem i sl.),
- s obzirom na pristigle inicijative za objašnjenje pojmova vezanih za zelenu infrastrukturu neki su samo jasnije definirani kao npr. ***prirodni teren*** (neizgrađena zelena površina za apsorpciju vode s ciljem ublažavanja posljedica, odnosno prilagodbe klimatskim promjenama), a uvode se i novi pojmovi kao što su ***gradski vrtovi*** (projekti urbanog vrtlarenja na privremeno slobodnim gradskim zemljištima) i ***koridor posebnog režima potoka*** (područje uz potok gdje se ne može graditi, a koje je uređeno kao prirodni teren),
- od prostornih pokazatelja detaljnije je definiran ***koeficijent iskoristivosti***, ali su određeni i ***koeficijent iskoristivosti nadzemno i podzemno***,
- ***niskokonsolidirana područja*** osim područja na kojem ne postoji ni ulična mreža niti mreža drugih javnih površina smatraju se i područja neuređenih dijelova građevinskog područja ili izgrađenih dijelova građevinskog područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju,
- Plan uvodi definicije za građevinske zahvate. ***Rekonstrukcija*** je izvedba građevinskih i drugih radova na postojećoj građevini kojima se utječe na ispunjavanje temeljnih zahtjeva za tu građevinu ili kojima se mijenja usklađenost te građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena (dograđivanje, nadograđivanje, uklanjanje vanjskog dijela građevine, izvođenje radova radi promjene namjene građevine ili tehnološkog procesa i sl.), odnosno izvedba građevinskih i drugih radova na ruševini postojeće građevine u svrhu njezine obnove. Također se definira ***zamjenska građevina*** kao gradnja nove na mjestu ili u neposrednoj blizini uklonjene građevine, uz uvjet da se ne mijenja namjena, izgled, veličina i utjecaj na okoliš dotadašnje građevine,
- uvodi se definicija priuštivog stanovanja koja glasi „***priuštivo stanovanje*** - predstavlja široki spektar načina stambenog zbrinjavanja u skladu s nacionalnim propisima, planovima i drugim aktima nacionalne i lokalne razine“,
- definirani su pojmovi „***javni arhitektonski natječaji***“ i „***javni urbanističko-arhitektonski natječaji***“.

3.3.3. Urbana pravila

Prema detaljnom cilju 3.1. *„preispitivanje mogućnosti promjena uvjeta za korištenje, uređenje i zaštitu prostora, posebice u dijelu koji se odnosi na preispitivanje koeficijenta iskoristivosti i izgrađenosti, propisane udaljenosti između građevina, postotka i cjelovitosti udjela prirodnog terena u svrhu postizanja optimalnih prostornih rješenja“* detaljno su preispitane Odredbe za provedbu vezane za sva urbana pravila i analizirana su područja koja su pokrivena istima.

S obzirom da je GUP provedbeni dokument i da se akti za provedbu prostornog plana i akti za građenje izdaju neposrednom provedbom ovog Plana nedostatak u tom smislu je nekontrolirana gradnja koja stavlja preveliko opterećenje na postojeći prometni i infrastrukturni sustav (vodovod, odvodnju, struju, toplovode i sl.). Osnova premisa bila je revidirati mehanizme kontrole gustoće stanovanja odnosno iskoristivosti prostora, jer za neka od njih uglavnom nisu postojala ograničenja. Važni mehanizmi za ostvarenje ovog cilja koji su dodani ili postroženi su:

- › povećanje postotka minimalnog prirodnog terena odnosno povećanje zelenila,
- › određivanje maksimalnog broj samostalnih uporabnih jedinica i/ili
- › određivanje minimalne površine građevne čestice po stanu te
- › udaljenost od međe.

U nastavku su u tablicama 10. i 11. prikazane izmjene u urbanim pravilima za visokokonsolidirana i konsolidirana područja. Tablice zorno i usporedno prikazuju unesene izmjene u člancima od 58. do 81.

Važno je naglasiti da se ovim izmjenama uvodi novo pravilo 2.9.1. koji obuhvaća dijelove GČ Črnomerec i Trešnjevke- sjever, a koji su zadnjim izmjenama iz 2016. bili pokriveni iznimkom od urbanog pravila 2.9. (koja se ovim izmjenama i dopunama Plana ukida).

Ograničavanjem najveće dozvoljene bruto građevinske površine obiteljskih kuća te maksimalnog broja uporabnih jedinica štite se predjeli planirani za obiteljsku, individualnu izgradnju. U takva se naselja vraća primjereno mjerilo, a zahvati koji dovode do prevelikog opterećenja infrastrukture se onemogućavaju.

Urbana pravila (obuhvati i pripadajuće oznake) prikazane su na kartografskom prikazu *4. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora – 4.a. Urbana pravila.*

Tablica 10. Izmjene i dopune urbanih pravila za visokokonsolidirana područja (članci od 58. do 67. Odredbi za provedbu)

URBANA PRAVILA ZA VISOKOKONSOLIDIRANA PODRUČJA									
URBANO PRAVILO	**NAČIN GRADNJE**	**MIN. POV. GRAĐ. ČESTICE**	**K_{ig} (%)**	**K_{is}**	**MAX GBP (m^2)**	**BROJ ETAŽA**	**BR. PGM/STAN**	**UDALJENOST OD MEĐE**	**SAMOSTALNA UPORABNA JEDINICA**
1.1.	SS/PU/UG	-	-	-	-	-	1	-	-
1.2.	SS/PU/UG	post.	60 80	3,0	-	pretežita dvorišna 4E	1	3,0	-
1.3.	SS iznimno PU/UG	700	25	0,7	500	3E	2	4,0	3
1.4.	SS/PU/UG	post./ iznimno spajanje	30 40 50	1,0	400	3E	1	3,0	3
1.5.	SS/PU/UG	500 300 180	40	1,0 1,5 1,5	500	4E	1	4,0	4
1.6.	izvorna tipologija	-	-	-	post.	-	1	4,0	-
1.7.	izvorna tipologija	-	-	-	post.	-	1	-	-
1.8.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.9.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.10.	-	-	-	-	-	-	-	-	-

SS- slobodnostojeća, PU- poluugrađena, UG – ugrađena građevina

Tablica 11. Izmjene i dopune urbanih pravila za konsolidirana područja (članci od 68. do 81. Odredbi za provedbu)

URBANA PRAVILA ZA KONSOLIDIRANA PODRUČJA										
URBANO PRAVILO	**NAČIN GRADNJE**	**MIN. POV. GRAĐ. ČESTICE**	**K_{ig} (%)**	**K_{is}**	**MAX GBP (m^2)**	**BROJ ETAŽA**	**BR. PGM/STAN**	**UDALJENOST OD MEĐE**	**MIN. POV. GRAĐ. ČESTICE PO STANU**	**BROJ SAMOSTALNIH UPORABNI JEDINICA**
2.1.	SS	800	20	0,5	400	2E	2	3,0	-	3
2.2.	SS/PU	600	30	0,6	400 300	3E	2	3,0	-	3
2.3.	SS/PU	600	30	0,8	500 / 350	3E	2	3,0	-	3
2.4.	SS/PU/UG	350 220 132	30 40 50	1,0 1,2 1,2	400	3E	1	3,0	-	3
2.5.	SS/PU/UG	350 220 132	40 40 50	1,2	400	3E	1	3,0	-	3
2.6.	SS/PU/UG	500 300 180	40 40 50	1,0	500	3E	1	3,0	-	3/4
2.7.	SS/PU/UG	500 300 180	30 40 50	1,2	600	4E	1	4,0	80	8
2.8.	REKONSTRUKCIJA- čl. 71. (2.4.) ili čl. 74. (2.7.) ili čl. 76. (2.9.) OBAVEZNA IZRADA UPU-a za transformaciju (20% javne površine)									
2.9.	SS/PU/UG	-	50	M 1,0- 2,0 / iznimno 3,0 K1 1,5-3,0	-	Čl. 56 9E	1	H/2	50	-
2.9.1.	SS/PU/UG	-	50 (80)	2,0	-	6E	1	H/2	50	-
2.10.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.11.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.12.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.13.	SS	5000	-	-	400	2E	-	-	-	3
2.14.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

SS- slobodnostojeća, PU- poluugrađena, UG – ugrađena građevina

3.3.4. Standardi stanogradnje

Izmjenama i dopunama Plana onemogućava se gradnja stanova sa substandardnim prostornim rješenjima. Do donošenja nacionalnih smjernica za standarde stanogradnje propisana je obvezna primjena minimalnih prostornih standarda propisanih u Pravilniku minimalnih tehničkih uvjeta za projektiranje i gradnju stanova iz Programa društveno poticane stanogradnje.

3.3.5. Gradski projekti

Generalnim urbanističkim planom određeni su prostori gradskih projekata koji su od strateške važnosti za razvoj grada i na kojima se provode složene aktivnosti u skladu s odrednicama ovog plana, a u skladu s posebnom gradskom odlukom.

Početkom 2000-ih Grad Zagreb je definirao gradske projekte kao projekte uređenja prostora koji doprinose razvoju Grada. Grad je trebao biti partner u realizaciji, ili kao vlasnik zemljišta ili kao ulagač, kako bi stvorio novu gradsku kvalitetu. Bez kriterija za utvrđivanje razvojnih prioriteta i sustava, od same ideje uvođenja takvog alata u Prijedlog GUP-a grada Zagreba 2000., do posljednje izmjene i dopune GUP-a 2016., broj planiranih gradskih projekata ubrzano je rastao, uglavnom zbog mogućnosti korištenja iznimke od uvjeta gradnje navedenih u pojedinim urbanim pravilima. Ovakvom brojnošću i raznovrsnošću kriterija, gradski projekti izgubili su svoju ekskluzivnu poziciju u GUP-u: naime, gradski projekti su trebali biti razvojni instrumenti za povećavanje vrijednosti i kvalitete prostora (primarno u vlasništvu Grada Zagreba ili Republike Hrvatske) koji su trebali reafirmirati i uravnotežiti vrijednosti šire lokacije. Procedure provedbe gradskih projekata postale su preregulirane, a time i neprovedive. Alat se u praksi pokazao nedovoljno učinkovitim i potrebno ga je redefinirati.

U pripremnoj fazi izrade ovih izmjena i dopuna GUP-a:

- istraživani su gradski projekti europskih gradova i europske prakse i svi istraženi gradski projekti europskih gradova, bez obzira da li gradovi njima saniraju postojeća prostorno-funkcionalna ograničenja i nedostatke ili razvijaju nove mogućnosti, imali su jasno utvrđene kriterije za odabir projekata koji bi trebali dati u budućnosti novi impuls razvoju grada, a istovremeno i značajno utjecati na lokalnu zajednicu te su jedan od temeljnih usmjeravajućih postupaka kontroliranog razvoja i preobrazbe gradova;
- utvrđeni su najčešće korišteni kriteriji za odabir: važnost lokacije u prostoru, neprimjereno postojeće stanje, nedostatni sadržaji, površina obuhvata, vrijednost zemljišta, konačna svrha, integrirani razvoj i dugoročni razvoj;
- analizirani su i valorizirani GUP-om utvrđeni gradski projekti Grada Zagreba prema različitim kriterijima: lokaciji u gradu, veličini obuhvata, namjeni prostora, kriteriju napuštenosti/ nedovoljne korištenosti, kriteriju izgrađenosti, veličini, vlasničkoj strukturi, kulturnoj baštini i zaštiti prirode, obliku intervencije u prostoru, značaju i procedurama koje prethode njihovoj realizaciji;
- analizirani su i valorizirani GUP-om utvrđeni gradski projekti Grada Zagreba prema različitim temama: prenamjeni stare industrije, afirmaciji gradskih poteza, javnim programima stanovanja, javnim i društvenim sadržajima, rekreaciji, parkovima i zelenoj infrastrukturi, nosiocima identiteta urbanističkih cjelina i urbanim potezima grada, afirmaciji postojećih i novih gradskih poteza;

Uzimajući u obzir usklađenost s razvojnim mogućnostima i potrebama te usklađenost s vizijom razvoja Grada, provjere financijskih i drugih kapaciteta, integraciju manjih projekata u veće, redefiniranje naziva tema prepoznatljivih naslova, redukcije na isključivo strateški određena područja razvoja/ transformacije bez točkastih projekata kao i redukcije na projekte s karakteristikama urbanog, arhitektonskog i sadržajnog razvoja grada (iako je ključna i prioritizacija) kako bi sustav upravljanja razvojem bio održiv, **izdvojeno je devet lokacija gradskih projekata** koji bi svojom realizacijom najviše mogli doprinijeti razvoju grada Zagreba te koji se stoga zadržavaju. To su prostori obuhvata obavezne izrade urbanističkih planova uređenja:

1. UPU Gredelj i Glavni kolodvor;
2. dio UPU Heinzelova-Radnička-željeznička pruga – zona bivšeg industrijskog sklopa „Zagrepčanka“;
3. UPU Vlaška-Šubićeva-Martićeva-Derenčinova;
4. UPU Studentski kampus Borongaj;
5. UPU Zagrebački Velesajam;
6. UPU Zagrebački velesajam – istok;
7. UPU Termalno kupalište Blato;
8. UPU Park Novi Zagreb;
9. UPU Sajam automobila u Jakuševcu.

Izmjene i dopune Plana na temu gradskih projekata mogu se pronaći u članku 101. Odredbi za provedbu.

3.3.6. Urbanistički planovi uređenja (UPU)

Sukladno cilju 3.12. Odluke o izradi ovim Izmjenama i dopunama Plana preispitane su obveze donošenja urbanističkih planova uređenja i njihovih obuhvata, uključujući uvjete i način gradnje utvrđene kroz smjernice za izradu istih kao i ispitivanje opravdanosti zadržavanja obveze donošenja za one koji su pretežito realizirani ili ih više nije moguće realizirati.

Članak 99. Odredbi za provedbu usklađen je sa Zakonom o prostornom uređenju i omogućeno je da se Odlukom o izradi plana odredi uži ili širi obuhvat UPU-a u odnosu na obuhvate prikazane grafičkim prikazom *4. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA, 4.b. Procedure urbano-prostornog uređenja*, te se mogu kombinirati (spajati više planova u jedan) i mijenjati nazivi planova u odnosu na one određene ovim Planom.

Urbanistički planovi uređenja mogu se izrađivati i za druga područja osim onih označenih na grafičkom prikazu *4. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA, 4.b. Procedure urbano-prostornog uređenja*, u svrhu urbane obnove, promjene tipologije gradnje te uređenja prostora.

Izmjene i dopune obuhvata urbanističkih planova uređenja (UPU-a) podijeljene su u sljedeće kategorije:

1. **planiranje novih urbanističkih planova uređenja** na mjestima gdje do sada nije postojala obveza i određivanje detaljnijih smjernica za planiranje unutar planiranog obuhvata,
2. **izmjena obuhvata planiranih urbanističkih planova uređenja** na mjestima gdje je utvrđena potreba za sagledavanjem šireg ili užeg prostora s obzirom na zatečeno stanje u prostoru, na sljedeće načine:
    - 2.1. proširivanje obuhvata planiranog UPU-a,
    - 2.2. smanjivanje obuhvata planiranog UPU-a,
    - 2.3. objedinjavanje u obuhvat više planiranih UPU-ova;
3. **ukidanje planiranih urbanističkih planova uređenja** na mjestima gdje se pokazalo da za njima više nema potrebe,
4. **izmjena i/ili dopuna smjernica za planirane urbanističke planove uređenja** ovisno o utvrđenim potrebama, a uglavnom u svrhu budućeg planiranja ili ispitivanja potrebe za javnom i društvenom namjenom,
5. **ucrtavanje urbanističkih planova uređenja odnosno detaljnih planova uređenja (DPU) na snazi,** a prethodno nisu bili ucrtani.

U *tablici 12. Izmjene i dopune obuhvata urbanističkih planova uređenja po gradskim četvrtima* navedeni su nazivi novih UPU-a kao i postojećih koji su imali neke izmjene (obuhvata i/ili smjernica).

Ovim izmjenama i dopunama Plana planirano je **dvadeset (20) novih urbanističkih planova uređenja**.

Tablica 12. Izmjena i dopuna obuhvata urbanističkih planova uređenja po gradskim četvrtima

GČ	NOVI UPU	POSTOJEĆI UPU	
		izmjene obuhvata	izmjene smjernica
[1] Donji grad**			UPU Ilica - Medulićeva - Deželićeva - Kačićeva UPU Ilica - Frankopanska - Dalmatinska - Medulićeva UPU Ilica - Gundulićeva - Varšavska - Frankopanska UPU Ilica - Preobraženska - Preradovićev trg - Varšavska - Gundulićeva UPU Berislavićeva - Gajeva - Hebrangova - Preradovićeva UPU Trg bana Jelačića - Petrinjska - Amruševa - Trg. N. Š. Zrinskoga - Praška UPU Kršnjavoga - Kačićeva - Pierottijeva - Jukićeva UPU Hebrangova - Preradovićeva - Žerjavićeva - Gundulićeva - Trg Petra Svačića UPU Vlaška - Šubićeva - Martićeva - Derenčinova UPU Bornina - Erdödyjeva - Branimirova - Domagojeva
[2] Gornji grad - Medveščak		UPU proširenje groblja Mirogoj (proširenje)	
[3] Trnje	UPU Gredelj i Glavni kolodvor	UPU Heinzelova-Radnička-željeznička pruga (proširenje) UPU Martinovka-zona istok (proširenje)	UPU Cvjetno naselje za zonu istočno od HRT-a UPU Cvjetno naselje za zonu zapadno od HRT-a UPU Heinzelova-Radnička-željeznička pruga UPU Kruge UPU Martinovka - zona istok UPU Martinovka - zona zapad UPU Njivice UPU Potez uz Savu južno od ulice Prisavlje UPU Savica - središnja zona UPU Sigečica UPU Središnjeg prostora Brezja UPU Staro Trnje, Savica, za zonu Prisavlje - Ulica V. Ruždjaka - planirana Strojarska
[4] Maksimir		UPU Melinište (smanjivanje)	UPU Kraš UPU Lašćina UPU Šimunska

GČ	NOVI UPU	POSTOJEĆI UPU	
		izmjene obuhvata	izmjene smjernica
[5] Peščenica - Žitnjak	UPU Slavonska – Heinzelova – Lovinčićeva UPU Bivša tvornica papira Pan UPU Vukomerec - sjever		UPU Studentski kampus Borongaj UPU Ulica grada Gospića – sjeveroistok UPU Ulica grada Gospića – jugozapad UPU Savica – Šanci istok UPU Borovje – istok
[6] Novi Zagreb - istok		UPU Dugave – jug (smanjivanje) UPU Park Novi Zagreb (smanjivanje) UPU Sajam automobila (povećanje)	UPU Park Novi Zagreb UPU Jakuševec UPU Sajam automobila
[7] Novi Zagreb - zapad	UPU Prudnice UPU Čizmešinka UPU Zagrebački velesajam UPU Zagrebački velesajam – zona istok UPU produžena Vatikanska – zapad	UPU groblje Sv. Klara (proširenje) UPU Mrzljak – Otočec (bivši naziv UPU Otočec – istok) (proširenje) UPU Remetinec – zona Ventilator (proširenje) UPU Mladoles I (proširenje) UPU Savski park – zapad (objedinjavanje obuhvata UPU Savski park – zapad i UPU Savski park – istok)	UPU Remetinec – zona Ventilator UPU Remetinec rotor – istok UPU Mladoles I UPU Mladoles II
[8] Trešnjevka – sjever	UPU Samoborček UPU prostor središta Trešnjevke UPU Zagrebačka avenija - Anina		UPU Zagrebačka - Golikova UPU Savska - Šarengradska – sjever UPU Klanječka – Tomislavova UPU Rudeš UPU Zagorska – Selska - Meršićeva
[9] Trešnjevka – jug		UPU Savska – Šarengradska – jug (proširenje)	UPU Savska - Šarengradska – jug UPU Prečko - istok UPU Prečko - jug UPU Sportski park Jarun UPU RSC Jarun
[10] Črnomerec	UPU Črnomerec	UPU Franck (proširivanje)	UPU Ciglana UPU Müllerov breg UPU Grmoščica UPU Gradišćanska - Cankareva - Prilaz baruna Filipovića UPU Franck
[11] Gornja Dubrava	UPU Miroševec – jug*	UPU Branovečina I (proširivanje)	UPU Branovečina I
[12] Donja Dubrava	UPU Dubrava - zapad UPU Dubrava - Cerska		
[13] Stenjevec	UPU Stenjevec UPU Medarska – produžena Ulica Ivane Brlić Mažuranić UPU Jankomir – Samoborska cesta UPU Stara Loza - jug		UPU Stara Loza -zapad

GČ	NOVI UPU	POSTOJEĆI UPU	
		izmjene obuhvata	izmjene smjernica
[14] Podsused Vrapče			UPU područja nekadašnje Tvornice cementa u Podsusedu UPU Jamine – Orešje
[15] Podsljeme			UPU Gračanski Ribnjak

*Ukinut je UPU groblja Miroševec –jug i umjesto njega (ali i šire) planiran je UPU Miroševec-jug.

Od urbanističkih planova koji su ukinuti to su: UPU NK Zagreb, UPU Munja i UPU Oporovec jug.

****URBANISTIČKO-KONZERVATORSKI PLAN**

Najvažnije unaprjeđenje za područje Donjega grada je **utvrđivanje obveze izrade urbanističko-konzervatorskog plana** u članku 102. stavak 4. Odredbi za provedbu Plana, a koji će integrirati urbanističke i konzervatorske smjernice. Granice tog plana neće se ucrtavati u kartografski prikaz, budući da je granice zaštite Povijesne urbane cjeline potrebno preispitati.

Sve izmjene i dopune obveza izrade urbanističkih planova uređenja prikazane su na kartografskom prikazu *4. UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA – 4.b. Procedure urbano-prostornog uređenja*.

3.3.7. Postupanje s otpadom

GUP preuzima sastavnice Plana gospodarenja otpadom iz plana više razine (Prostornog plana Grada Zagreba). Glavni centar za gospodarenje otpadom planiran je izvan obuhvata GUP-a grada Zagreba. Planom se omogućuje rekonstrukcija prostora odlagališta Prudinec do privođenja novoj namjeni.

Na području GUP-a otpadom se gospodari u skladu s cjelovitim sustavom gospodarenja otpadom Grada Zagreba, pri čemu se djelatnosti gospodarenja otpadom (sakupljanje, oporaba i zbrinjavanje) realizira na postojećim lokacijama za koje ne postoje ograničenja iz odluke o zaštiti izvorišta te su za iste pribavljeni uvjeti sukladno posebnim propisima.

Izmjenama plana podrobnije su propisani uvjeti gradnje komunalnih građevina koje služe za obavljanje javnih komunalnih djelatnosti te uvjeti za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom (sakupljanje, oporaba, zbrinjavanje). Ove djelatnosti dozvoljene su u gospodarskim zonama i to na postojećim lokacijama za koje su izdane dozvole za gospodarenje otpadom unutar površina gospodarske namjene oznaka I, K1 i G, pod uvjetom da isto nije onemogućeno odlukom o zaštiti izvorišta. Dugoročni planski cilj je sustavno izmještanje djelatnosti gospodarenja otpadom izvan obuhvata Generalnog urbanističkog plana, stoga se ne omogućuje izdavanje dozvola za prenamjenu i uporabu građevine za djelatnost gospodarenja otpadom na česticama za koje prethodno nisu bile izdane dozvole za djelatnost gospodarenja otpadom sukladno posebnom propisu.

Izmjenama plana podrobnije su propisani i uvjeti za smještaj spremnika za komunalni otpad (mobilnih, poluukopanih, podzemnih) na javnim površinama. Propisano je i kako je prilikom nove gradnje potrebno predvidjeti površine za smještaj spremnika za komunalni otpad na građevnoj čestici, a prilikom gradnje novih visokih građevina potrebno je planirati prostor za spremnike komunalnog otpada unutar građevine ili prostor za podzemne spremnike na čestici.

3.3.8. Obnovljivi izvori energije

Inzistiranje na novom pristupu razvoju i održavanju infrastrukture i jačanju udjela obnovljivih izvora energije postaje imperativ kako bi se ublažile klimatske promjene i osigurala održiva budućnost. Ambiciozne mjere integracije elementa zelene energetske tranzicije u ove izmjene i dopune Plana, usmjerene su na ostvarenje održivog razvoja, koji će biti ključan za ublažavanje klimatskih promjena te jačanja otpornosti na njene učinke korištenjem elemenata baziranim na prirodi i zelene infrastrukture. S obzirom na izazove s kojima se susrećemo, postavljanje novih standarda i mjera postaje neophodno.

Osim toga, dok se približavamo rokovima za smanjenje emisija i revidiranog EU cilja za udio obnovljivih izvora energije u energetskom miksu do 2030. godine, jasno je da će energetska učinkovitost i povećanje udjela obnovljivih izvora energije biti ključni za uspješan prijelaz prema klimatskoj neutralnosti do 2040. Revidirana Direktiva EU o obnovljivim izvorima energije EU/2023/2413 povećava obvezujući cilj EU-a za udio obnovljivih izvora energije za 2030. godinu na minimalno 42,5%, u odnosu na prethodni cilj od 32%, s ambicijom dostizanja i 45%. Grad Zagreb je i potpisnik Misije 100 klimatski neutralnih i pametnih gradova čime se obvezao na dekarbonizaciju do 2030. g. Iako je to realno teško ostvarivo, smjer i opredjeljenje je jasno postavljeno. Stoga je ključno da nova i infrastruktura koja se rekonstruira bude energetski učinkovita, prilagođena za integraciju obnovljivih izvora energije, omogućavajući efikasno dijeljenje energije te upravljanje potražnjom na lokalnoj razini i otporna na učinke klimatskih promjena. Ključne mjere proizašle su iz usklađivanja s europskim direktivama i inicijativama kao što su Direktiva o obnovljivim izvorima energije, Direktiva o energetskoj učinkovitosti, Europski zeleni plan, RePower EU, Fit for 55 i Renovation Wave.

Ovim izmjenama i dopunama Plana u Odredbe za provedbu dodan je novi naslov 6.5.4. Smjernice za energetsku učinkovitost i članak 53.a. u kojem su dodane sljedeće smjernice:

1. Opskrba energijom za grijanje prostora i pripremu potrošne tople vode
Preporuča se korištenje individualnih ili mrežnih obnovljivih izvora energije ili centralnog toplinskog sustava Grada Zagreba za zadovoljavanje 100% potražnje za energijom za grijanje prostora i pripremu potrošne tople vode na cijelom području GUP-a grada Zagreba i to u slučajevima:

1. gradnje novih građevina;
2. cjelovitih obnova građevina javne i društvene namjene;
3. cjelovite obnove građevina stambene namjene;
4. cjelovite obnove građevina gospodarske (poslovne) i mješovite namjene.

2. Energetska učinkovitost
Preporuča se primjena energetskog nad-standarda, odnosno veće razine energetske učinkovitosti te primjena obnovljivih izvora energije na cijelom području GUP-a Grada Zagreba i to u slučajevima:

1. gradnje novih građevina;
2. cjelovitih obnova građevina javne i društvene namjene;
3. cjelovite obnove građevina stambene namjene;
4. cjelovite obnove građevina gospodarske (poslovne) i mješovite namjene.

3. Integrirane fotonaponske elektrane

Preporuča se primjena fotonaponskih elektrana na krovovima objekata do maksimalne tehničke razine iskorištenja krovne površine ili zadovoljavanja 100% predviđenih potreba za električnom energijom na godišnjoj razini, kada je to god izvedivo, i to u slučajevima:

1. gradnje novih građevina javne i društvene te gospodarske (poslovne) namjene;
2. cjelovite obnove građevina javne i društvene namjene;
3. gradnje novih građevina stambene namjene;
4. cjelovite obnove građevina gospodarske (poslovne) namjene.

3.3.9. Transformacija i homogenizacija dijela plana

Sukladno Uredbi o informacijskom sustavu prostornog uređenja („Narodne novine“ br. 115/15) službena kartografska projekcija u Republici Hrvatskoj je Hrvatski Terestrički Referentni Sustav za epohu 1995.55 - skraćeno HTRS96/TM. S obzirom da je Generalni urbanistički plan Grada Zagreba bio izrađen u Gauss-Kruger kartografskoj projekciji (tzv. starom koordinatnom sustavu) ovim Izmjenama i dopunama Plana odrađena je transformacija i homogenizacija te su svi kartografski prikazi preneseni u službenu kartografsku projekciju.

Digitalni katastarski plan je u proteklom razdoblju, osim promjena do kojih dolazi redovnim održavanjem katastarskog operata (provedbom geodetskih elaborata), doživio promjene uslijed homogenizacije na dijelovima sa starom katastarskom izmjerom, usklađenja granica katastarskih općina u sklopu projekta Državne geodetske uprave „Usklađenje granica katastarskih općina RH“ te znatnije promjene stupanjem na snagu katastarskog operata nove katastarske izmjere za k.o. Granešina Nova i k.o. Čučerje Novo.

Budući da se promijenila katastarska podloga za gore navedene katastarske općine odnosno za središnji dio GČ Gornja Dubrava, bilo je potrebno prilagoditi i kartografske prikaze novim podlogama. Zbog toga je došlo do manjih promjena u geometriji koje nemaju obilježja izmjena i dopuna korištenja i namjena površina i nisu prenamjena prethodno planiranih namjena.

3.4. PREGLED IZMJENA U TEKSTUALNOM DIJELU PLANA (ODREDBE ZA PROVEDBU) PREMA ČLANCIMA PRIKAZA ODLUKE

U nastavku se daje pregled izmjena tekstualnog dijela Plana. Manje tiskarske i nomotehničke korekcije se ne navode posebno.

Sve izmjene povezane su s ciljevima iz članka 6. Odluke o izradi Generalnog urbanističkog plana grada Zagreba („SG GZ“ broj 15/23.). U poglavlju ***2. Ciljevi*** dana je tablica s tri osnovna cilja prema kojima su dalje presloženi, raščlanjeni i numerirani detaljniji ciljevi na koje se nadalje pozivamo u tablici ispod.

Tablica 13. Pregled izmjena u tekstualnom dijelu Plana (Odredbe za provedbu)

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
I. TEMELJNE ODREDBE		
Članak 6.	Izrazi i pojmovi su korigirani i usklađeni s važećim zakonima i pravilnicima odnosno temeljem stručnog stava i prema nizu prihvaćenih primjedbi u javnoj raspravi kako bi se omogućila lakša i nedvosmislena provedba Plana. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-10 od 27. ožujka 2025.) članak je usklađen sa ZPU.	3.13., 3.15.
II. ODREDBE ZA PROVEDBU		
1. UVJETI ODREĐIVANJA I RAZGRANIČENJA POVRŠINA JAVNIH I DRUGIH NAMJENA		
1.2. Korištenje i namjena prostora		
Članak 8.	Ažurirane i dodane nove površine javnih i drugih namjena temeljem stručnog stava izrađivača te brisane boje sukladno prihvaćenoj primjedbi. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	1.1., 3.13.
1.2.1. Stambena namjena - S		
Članak 9.	Korigiran je članak koji definira stambenu namjenu prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti kako bi se omogućila lakša realizacija sadržaja javne namjene te sukladno prihvaćenim primjedbama.	1.1., 3.8., 3.13.
1.2.2. Mješovita namjena - M		
Članak 10.	Korigiran je članak koji definira mješovitu namjenu prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti i zaprimljenoj primjedbi u JR.	1.1., 3.8., 3.13.
Članak 10.a.	Dodan je novi članak 10.a. kojim je određena nova kategorija namjene: mješovita namjena gradskog središta – M0, koji detaljno propisuje mogućnost gradnje unutar gradskog središta prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti te je izmijenjen i dopunjen u skladu s nizom prihvaćenih primjedbi u JR i PJR.	3.6., 3.7., 3.8., 3.12., 3.13.
Članak 10.b.	Dio članka 10. izdvaja se u članak 10.b. i definira mješovitu – pretežito stambenu namjenu - M1 prema stručnom stavu izrađivača, a izmijenjen je i dopunjen u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti te prihvaćenim primjedbama u JR i PJR.	3.8., 3.9., 3.13.
~~Članak 10.c.~~	Briše se sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.).	3.11.
Članak 11.	Korigiran je članak koji definira mješovitu – pretežito poslovnu namjenu – M2 prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti, i prema prihvaćenim primjedbama u JR.	3.8., 3.9., 3.13.
1.2.3. Javna i društvena namjena - D		

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
Članak 12.	Korigiran je članak koji definira javnu i društvenu namjenu - D prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti, i prema prihvaćenim primjedbama u JR.	1.1., 3.4., 3.8., 3.13.
1.2.4. Gospodarska namjena (proizvodna, poslovna, trgovački kompleksi i ugostiteljsko - turistička) - G		
Članak 13.	Korigiran je članak koji definira gospodarsku namjenu – G prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je dopunjen za 2PJR.	3.4., 3.8., 3.13.
1.2.5. Sportsko-rekreacijska namjena - R		
Članak 14.	Korigiran je i dopunjen članak koji definira sportsko-rekreacijsku namjenu – R, posebno za gradnju pratećih građevina u (R2) prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti te prihvaćenim primjedbama u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je dopunjen za 2PJR.	3.4., 3.8., 3.13.
1.2.6. Javne zelene površine		
Članak 15.	Korigiran je članak koji definira javne zelene površine prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti te prihvaćenim primjedbama u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	2.1., 3.4., 3.8., 3.13.
1.2.7. Zaštitne zelene površine – Z		
Članak 16.	Korigiran je članak koji definira zaštitne zelene površine - Z prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti.	2.1., 3.4., 3.8., 3.13.
1.2.8. Posebna namjena – N		
Članak 17.	Usklađenje sa zakonskim propisima.	3.12., 3.15.
1.2.9. Površine infrastrukturnih sustava – IS		
Članak 18.	Korigiran je članak koji definira površine infrastrukturnih sustava - IS prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti te prihvaćenim primjedbama u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	2.1., 2.7. 3.8., 3.4., 3.13.
1.2.9.a. Površine zelenog i infrastrukturnog sustava		
Članak 18.a.	Dodan je novi članak 18.a. koji definira novu namjenu površina: površine zelenog i infrastrukturnog sustava, koji detaljno propisuje mogućnost korištenja i gradnje na tim površinama u skladu sa zahtjevima gradskih četvrti i stručnim stavom izrađivača, a izmijenjen je i dopunjen prema prihvaćenoj primjedbi Hrvatskih voda u JR.	2.1., 2.9. 3.2., 3.8., 3.13.
1.2.11. Vode i vodna dobra		
Članak 20.	Korigiran je članak koji definira površine voda i vodnog dobra, prema zahtjevu Hrvatskih voda (142 -37). Uvedena je nova namjena površina – V3 (vodotok sa zaštitnim koridorom) prema zahtjevu Hrvatskih voda i stručnom stavu izrađivača, a izmijenjen je i dopunjen prema prihvaćenim primjedbama u JR. Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-27, 10. srpnja 2025.) u kojem se traži 2. ponovna dopuna napravljeni su manji ispravci.	2.1., 2.9. 3.8., 3.13.
1.2.12. Površine svih namjena		
Članak 22.	Korigiran je članak koji definira moguće zahvate u površinama svih namjena a odnosi se na omogućavanje gradnje pješačkih i biciklističkih staza, obnovljivih izvora energije, uređenje i planiranje javnih površina prema stručnom stavu izrađivača, a u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrt i te prihvaćenim primjedbama u JR i PJR.	1.1., 2.1., 2.7., 3.2., 3.8., 3.13.
1.3. Razgraničenja namjena površina i urbanih pravila		

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
Članak 23.	Izmijenjen i dopunjen članak 23. s uvjetima razgraničenja namjene površina i urbanih pravila prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo (124-21-5), a dodatno dopunjen po djelomično prihvaćenim primjedbama u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	3.1., 3.13. 3.14.
3. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI		
Članak 25.	Tehničko usklađivanje pojmova te dopunjavanje prema prihvaćenoj primjedbi Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	3.13., 3.15.
4. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI		
Članak 26.	Tehničko usklađivanje pojmova. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	3.13., 3.15.
Članak 27.	Tehničko usklađivanje pojmova.	3.13., 3.15.
Članak 31.	Tehničko usklađivanje pojmova.	3.13., 3.15.
5. UVJETI I NAČIN GRADNJE STAMBENIH GRAĐEVINA		
5.1. Uvjeti gradnje stambenih građevina		
Članak 32.	Tehničko usklađivanje pojmova i dodavanje novih uvjeta za standarde gradnje stambenih građevina prema stručnom stavu izrađivača i zahtjevu Vijeća gradske četvrti Trešnjevka Jug (138-33-57) i prihvaćenim primjedbama u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	3.8., 3.9., 3.13., 3.15.
Članak 33.	Izmijenjeno i dopunjeno sukladno stručnom stavu Izrađivača i Nositelja izrade Plana zbog nedvosmislene provedbe Plana i prihvaćenim primjedbama u JR i PJR.	3.13.
5.3. Način gradnje pomoćnih građevina		
Članak 34.	Tehničko usklađivanje pojmova (uvjeti gradnje ugrađeni iz pojmovnika u članku 6.).	3.13., 3.15.
5.4. Uređenje građevne čestice		
Članak 35.	Izmijenjen i dopunjen s uvjetima uređenja građevne čestice prema stručnom stavu izrađivača te prema primjedbama u JR i PJR.	2.1., 2.9. 3.1., 3.13.
6. UVJETI UTVRĐIVANJA TRASA I POVRŠINA PROMETNE, ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE I KOMUNALNE INFRASTRUKTURNE MREŽE		
Članak 36.	Dopunjeno sukladno nacionalnim smjernicama za održivost i rješenja temeljenima na prirodi.	3.2., 3.13.
6.1. Prometni infrastrukturni sustavi		
Članak 37.	Dopunjeno temeljem stručnog stava izrađivača Plana i Pravilnika o biciklističkoj infrastrukturi te prihvaćenih primjedbi u JR.	3.2., 3.13.
6.1.1. Ulična mreža i trgovi		
Članak 38.	Dopunjeni uvjeti za planiranje i gradnju uličnih mreža i trgova sukladno zahtjevu Gradskog ureda za mjesnu samoupravu, civilnu zaštitu i sigurnost (122-19-14) i stručnim stavovima izrađivača Plana. Dodatno korigiran prema primjedbama u JR i PJR.	3.2., 3.8. 3.13.
6.1.2. Parkirališta i garaže (promet u mirovanju)		
Članak 39.	Izmjene i dopune odredbi vezanih za parkirališta i garaže sukladno zahtjevima Društva arhitekata Zagreb, vijeća gradskih četvrti (117-14-42, 118-15-19 i 20), Gradskog ureda za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove- Sektor za promet (136-31-4), Zagrebačkog holdinga (137-32-22), usklađenje s posebnim propisima o biciklističkom prometu te izmjene temeljem stručnog stava Izrađivača i Nositelja izrade te prihvaćenih primjedbi u JR.	3.2., 3.3. 3.8., 3.13. 3.15.

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
6.1.3. Mreža tramvajskog i željezničkog prometa		
Članak 40.	Usklađenje s postojećim stanjem i dopuna sukladno zahtjevu HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o. za upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture (146-41-3) te korekcija prema djelomično prihvaćeni primjedbama u JR i PJR.	3.2.
6.1.4. Mreža biciklističkih prometnih površina		
Članak 41.	Usklađenje s Pravilnikom o biciklističkoj infrastrukturi. Poopćen naziv propisa sukladno prihvaćenoj primjedbi u JR.	3.2., 3.15.
6.1.5. Pješačke zone, putovi i drugo		
Članak 42.	Dopunjeni uvjeti za pješačke zone, putove i druge prometne površine temeljem stručnog stava izrađivača Plan i usklađenja s posebnim propisima.	3.2., 3.13. 3.15.
6.1.6. Benzinske postaje i punionice goriva		
Članak 43.	Dopunjeno kako bi se omogućila infrastruktura za električna vozila sukladno zahtjevima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (111-9-3) i Gradskog ureda za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo, komunalne poslove i promet (136-31-5) te prihvaćene primjedbe u JR i PJR.	3.2., 3.8. 3.15.
Članak 43.b.	Dodan novi članak vezan na uvjete gradnje kamp odmorišta.	3.13., 3.15.
6.2. Telekomunikacije i pošte		
Članak 44.	Izmijenjeno i dopunjeno sukladno zahtjevu Odašiljači i veze d.o.o. (120-17-1) te tehnička usklađenja. Nakon JR cijeli članak je preformuliran nastavno na mišljenje HAKOM-a.	3.8., 3.15.
6.3. Vodnogospodarski sustav		
6.3.1. Građevine i uređaji za opskrbu vodom		
Članak 46.	Izmijenjeno sukladno mišljenju javnopravnog tijela u JR.	3.8., 3.15.
6.3.2. Građevine i uređaji za odvodnju voda		
Članak 47.	Izmijene dopune vezane za građevine i uređaje za odvodnju voda sukladno zahtjevu Hrvatskih voda (142-37-1) te prihvaćene primjedbe javnopravnog tijela u JR.	2.1., 2.2. 2.7., 3.15.
6.3.3. Građevine i uređaji za uređenje potoka i voda		
Članak 48.	Izmijene i dopune vezane za uređenje potoka i voda sukladno zahtjevu Hrvatskih voda (142-37-1), zahtjevima vijeća gradskih četvrti i stručnom stavu izrađivača te prihvaćenoj primjedbi JPT u JR i PJR.	2.1., 2.2., 2.9., 3.8. 3.13., 3.15.
6.4. Postupanje s otpadom		
Članak 49.	Izmjene i dopune vezane za postupanje s otpadom temeljem zahtjeva Gradskog ureda za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje (148-43-1), Zagrebačkog holdinga (137-32-1) te prihvaćenoj primjedbi JPT u JR.	1.4., 3.15.
6.5. Energetski sustav		
Članak 50.	Dopuna zbog nedvosmislene provedbe Plana.	3.13., 3.15.
6.5.1. Građevine za opskrbu električnom energijom		
Članak 51.	Terminološko usklađenje i pojašnjenje procedure zbog nedvosmislene provedbe Plana, manja izmjena i dopuna sukladno primjedbi JPT u JR i PJR.	3.15.
6.5.2. Građevine za opskrbu toplinskom energijom		
Članak 52.	Usklađenje sa Zakonom o prostornom uređenju i Uredbi o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (regionalnog) značaja temeljem zahtjeva Gradskog ureda za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje (148-43-1) i Agencije za ugljikovodike (126-23-1) te prema primjedbi u JR. Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-27, 10. srpnja 2025.) u kojem se traži 2. ponovna dopuna napravljeni su manji ispravci.	3.15.
Članak 53.	Izmijenjen i dopunjen sukladno primjedbi Plinacro d.o.o. u JR.	3.15.
Članak 53.a.	Ugrađene smjernice za energetsku učinkovitost sukladno stručnom izrađivaču, a vezano za sastanke s Regionalnom energetsko-klimatskom agencijom Sjeverozapadne Hrvatske i druge zakone i propise.	3.8., 3.15.

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
7. UVJETI UREĐENJA POSEBNO VRIJEDNIH I/ILI OSJETLJIVIH PODRUČJA I CJELINA		
7.1. Posebno vrijedna područja i cjeline		
Članak 54.	Ažuriran i dopunjen popis posebno vrijednog i osjetljivog područja i cjelina te uvjeti i mjere njihove zaštite sukladno stručnom stavu Zavoda. Usklađivanje Odredbi za provedbu i oznaka s kartografskog prikaza 4. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora, 4.c. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode. Manje korekcije prema primjedbi JPT u JR.	2.1., 2.3., 2.4., 2.5., 3.13.
7.2. Posebno osjetljiva područja i cjeline		
Članak 55.	Manje izmjene i dopune sukladno prihvaćenoj primjedbi JPT u JR i PJR.	3.8., 3.15.
8. URBANA PRAVILA		
8.1. Opće odredbe		
Članak 56.	Usklađeni su pojmovi s novim/korigiranim pojmovima iz pojmovnika (čl. 6.) i izmijenjen i dopunjen sukladno stručnom stavu i zahtjevima JPT te prihvaćenim primjedbama u JR. Definirane su minimalne širine ulica za gradnju na regulacijskoj liniji. Omogućuje se istraživanje i eksploatacija geotermalnih voda u energetske svrhe sukladno posebnim propisima temeljem zahtjeva Agencije za ugljikovodike (126-23-1). Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR. Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-27, 10. srpnja 2025.) u kojem se traži 2. ponovna dopuna dodan je novi stavak 4.	2.2., 3.1. 3.2., 3.8. 3.11., 3.15.
8.2. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora		
Članak 57.	Popis urbanih pravila usklađen s korekcijama u naslovu pojedinog urbanog pravila i dopunjen novim urbanim pravilom.	3.15.
8.2.1. Visokokonsolidirana gradska područja		
Članak 58.	Usklađenje s izmijenjenim odredbama za javne natječaje (čl. 99.) i preciziran broj PGM za stambenu namjenu. Korekcije su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-10 od 27. ožujka 2025. članak je usklađen sa ZPU.	3.8., 3.11., 3.13.
Članak 59.	Korekcije su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prihvaćenim primjedbama/mišljenjima u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-10 od 27. ožujka 2025. članak je usklađen sa ZPU.	3.1., 3.4., 3.6., 3.8., 3.11., 3.15.
Članak 60.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenim primjedbama/mišljenjima u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	3.1., 3.4. 3.8., 3.15.
Članak 61.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenim primjedbama/mišljenjima u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	3.1., 3.4. 3.8., 3.11. 3.15.
Članak 62.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenim primjedbama/mišljenjima u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	3.1., 3.8. 3.15.

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
Članak 63.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenoj primjedbi Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-10 od 27. ožujka 2025. članak je usklađen sa ZPU.	3.4.,3.5., 3.8., 3.13. 3.15.
Članak 64.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenoj primjedbi Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	3.1., 3.8., 3.15.
Članak 65.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenoj primjedbi Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	3.1. 3.4., 3.18., 3.10., 3.15.
Članak 66.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenoj primjedbi Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	2.8., 3.4., 3.8., 3.15.
Članak 67.	Usklađenje s Prostornim planom Grada Zagreba (plan višeg reda).	3.15.
8.2.2. Konsolidirana gradska područja		
Članak 68.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenoj primjedbi Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	2.4., 3.1., 3.4., 3.8., 3.15.
Članak 69.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenim primjedbama u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	3.1., 3.4., 3.8., 3.15.
Članak 70.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenim primjedbama/mišljenjima u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	2.1., 3.1., 3.4., 3.8., 3.15.
Članak 71.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenoj primjedbi Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	3.1., 3.4., 3.8., 3.15.
Članak 72.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti. Dodatno je izmijenjen i dopunjen prema prihvaćenim primjedbama u JR i PJR, a zatim i sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) izmijenjen je i dopunjen za 2PJR.	2.1., 3.1., 3.15.
Članak 73.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti. Dodatno je izmijenjen i dopunjen prema prihvaćenim primjedbama u JR i PJR, a zatim i sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) je izmijenjen je i dopunjen za 2PJR.	2.1., 3.1., 3.8. 3.4., 3.15.
Članak 74.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti. Dodatno je izmijenjen i dopunjen prema prihvaćenim primjedbama u JR i PJR,	2.1., 3.1., 3.8. 3.4., 3.15.

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
	a zatim i sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) je izmijenjen je i dopunjen za 2PJR.	
Članak 75.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti. Manje korekcije napravljene su sukladno zaprimljenim primjedbama u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	3.1., 3.4., 3.10., 3.13., 3.15.
Članak 76.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti. Dodatno je dopunjen prema prihvaćenim primjedbama u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	2.1., 3.1., 3.4., 3.8., 3.10., 3.15.
Članak 76.a.	Definirana su opća i detaljna pravila za sve namjene u novom urbanom pravilu prema stručnom stavu izrađivača, a povećan je udio prirodnog terena na 30% sukladno prihvaćenoj primjedbi u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	3.1., 3.13.
Članak 77.	Izmjene i dopune su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti te zahtjevom Hrvatskih voda. Dodatno je dopunjen prema prihvaćenim primjedbama u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR, a nakon 2PJR ispravljena je s tim povezana tehnička greška u grafičkom dijelu Plana (karta 4. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora 4a. Urbana pravila ZG 44 i 45).	2.1., 2.2., 3.4., 3.8., 3.10., 3.11., 3.15.
Članak 78.	Korekcije su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevom Sektora za graditeljstvo i zahtjevima vijeća gradskih četvrti. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR.	2.5., 3.1., 3.8., 3.10., 3.15.
Članak 79.	Opća pravila su dopunjena odredbama za obavezno očuvanje autohtonih elemenata pejzaža i zaštitu vodotoka i njihovih obilježja. Iznimka za prostor sanitarnog odlagališta Prudinec prebačena je u čl. 78. zbog prenamjene prostora u Z3.	2.4. 2.9.
Članak 80.	Brisana je iznimka na Gornjem Prekrižju sukladno stručnom stavu izrađivača Plana.	3.1., 3.4.
Članak 81.	Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-27, 10. srpnja 2025.) dopunjen je stavak 3.	3.15.
8.2.3. Niskokonsolidirana gradska područja		
Članak 82.	Izmjene i dopune napravljene su prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti te manje dopune prema prihvaćenim primjedbama u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	1.1., 1.2., 1.3., 1.4. 2.1., 2.2., 2.4., 2.5., 2.6., 2.8., 2.9. 3.1., 3.2., 3.8., 3.10., 3.11., 3.12., 3.13., 3.15.
Članak 83.	Korekcije su napravljene prema stručnom stavu izrađivača i u skladu sa zahtjevima javnopravnih tijela i vijeća gradskih četvrti te prema prihvaćenim primjedbama u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	1.1., 1.3., 1.4. 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.8., 2.9. 3.1., 3.2., 3.4., 3.8., 3.10., 3.11., 3.12., 3.13., 3.15.

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
9. MJERE OČUVANJA I ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA		
9.1. Mjere očuvanja i zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti		
Članak 86.	Tehničko određivanje pojma „gradske park šume“. Poopćeni nazivi propisa sukladno prihvaćenoj primjedbi u JR.	2.3., 2.4.
9.1.1. Zaštićeni dijelovi prirode (A)		
Članak 87.	Usklađivanje Odredbi za provedbu i oznaka s kartografskog prikaza 4. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora, 4.c. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode. Dopunjena su područja ekološke mreže sukladno Zakonu o zaštiti prirode. Poopćeni nazivi propisa sukladno prihvaćenoj primjedbi u JR.	2.4., 2.8., 3.13.
9.1.2. Dijelovi prirode preporučeni za zaštitu (B)		
Članak 88.	Restrukturiranje postojećih podataka i usklađivanje teksta članka s oznakama na kartografskom prikazu 4. Uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora, 4.c. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode i poopćeni nazivi propisa sukladno prihvaćenoj primjedbi u JR.	2.1., 2.3., 2.4., 2.5., 2.8., 3.13.
9.2. Mjere zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara		
Članak 90.	Poopćeni nazivi propisa sukladno prihvaćenoj primjedbi u JR.	3.15.
Članak 91.	Brisan je arheološki pojedinačni lokalitet prema prihvaćenoj primjedbi Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u JR i PJR.	1.2., 3.15.
2. Povijesna graditeljska cjelina		
Članak 92.	Poopćeni nazivi propisa sukladno prihvaćenoj primjedbi u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen za 2PJR. Manja izmjena unesena je nakon 2PJR zbog usklađenja s člankom 55. Zakona o prostornom uređenju.	3.15.
3. Povijesni sklop i građevina		
Članak 93.	3.a. Graditeljski sklop Dodan je graditeljski sklop Instituta Ruđer Bošković sukladno mišljenju Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u JR. Manja izmjena unesena je nakon 2PJR zbog usklađenja s člankom 55. Zakona o prostornom uređenju.	1.2., 3.13., 3.15.
	3.b. Civilna građevina Izmijenjen je i dopunjen popis zaštićenih civilnih građevina sukladno mišljenju Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u JR.	
	3.c. Sakralne građevine Izmijenjen je i dopunjen popis zaštićenih sakralnih građevina sukladno mišljenju Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u JR.	
4. Memorijalna baština		
Članak 94.	Izmijenjen i dopunjen sukladno mišljenju Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u JR.	1.2., 3.15.
Članak 95.	Izmijenjen sukladno prihvaćenoj mišljenju Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u JR.	1.2., 3.15.
10. GOSPODARENJE OTPADOM (sakupljanje, oporaba i zbrinjavanje)		
Članak 97.	Izmijenjeni i dopunjeni uvjeti za cjeloviti sustav gospodarenjem otpadom sukladno Zakonu o gospodarenju otpadom, zahtjevu, Gradskog ureda za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje (Sektor za ekološku održivost), Gradskog ureda za obnovu, izgradnju, prostorno uređenje, graditeljstvo i komunalne poslove (Sektor za prostorno uređenje i graditeljstvo), stručnom stavu izrađivača Plana i prihvaćenim primjedbama u JR i PJR.	3.15.
Članak 97a.	Dodan je novi članak 97.a. kojim je određeno postavljanje i/ili gradnja spremnika za komunalni otpad sukladno traženjima vijeća gradskih četvrti te stručnom stavu izrađivača Plana.	3.8., 3.13., 3.15.
11. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ		

BROJ ČLANKA	OBRAZLOŽENJE	TEMELJ ZA IZMJENU (cilj)
Članak 98.	Dodana odredba da se u slučaju donošenja nove odluke o zaštiti izvorišta ona primjenjuje bez obzira na Odredbe Plana.	3.15.
	Izmijenjene i dopunjene odredbe za zaštitu i poboljšanje kvalitete zraka i smanjenje prekomjerne buke prema mišljenju Gradskog ureda za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje u JR.	3.15.
	Dopunjene mjere zaštite od svjetlosnog onečišćenja sukladno Zakonu o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja i Pravilnika o zonama rasvijetljenosti, dopuštenim vrijednostima rasvjetljavanja načinima upravljanja rasvjetnim sustavima. Prema zahtjevu Javne ustanove Maksimir (br. 140-35-19).	3.8., 3.15.
	Manje korekcije pojmova u cijelom članku unesene su sukladno mišljenju Gradskog ureda za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje u JR.	3.15.
	Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-27, 10. srpnja 2025.) dopunjen je stavak 22. i 23.	3.15.
12. MJERE PROVEDBE PLANA		
12.1. Obveza donošenja urbanističkih planova uređenja i provedbe javnih natječaja		
Članak 99.	Odredbe vezane za urbanističke planove uređenja usklađene su sa Zakonom o prostornom uređenju. Preciznije određeno za koje građevine je obvezna provedba javnih natječaja sukladno Zakonu o prostornom uređenju. Unesene manje korekcije prema prihvaćenim primjedbama u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-10 od 27. ožujka 2025. članak je usklađen sa ZPU.	3.10., 3.15.
		1.4., 3.11., 3.13.
12.2. Mjere uređenja i zaštite zemljišta		
Gradski projekti		
Članak 101.	Smanjen je broj gradskih projekata na devet i propisana je izrada urbanističkih planova uređenja sukladno stručnom stavu izrađivača Plana, a prema traženju niza vijeća gradskih četvrti. U JR dodano je da se u programu gradskog projekta podrobnije određuje udio priuštivog stanovanja prema prihvaćenoj primjedbi. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	1.3., 1.4., 3.8., 3.11.
Članak 102.	Ažuriran popis studija koje je potrebno izraditi na području GUP-a temeljem stručnog stava Izrađivača Plana i primjedbi u JR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	1.2., 3.6.
2.3. Druge mjere		
Članak 104.	Preciznije određene mogućnosti rekonstrukcije gradnje novih građevina na područjima za koja je propisana obveza donošenja UPU-a temeljem ZPU, stručnog stava Izrađivača Plana i zahtjeva Nositelja izrade, mišljenja Sektora za prostorno uređenje i graditeljstvo i prihvaćenih primjedbi/mišljenja u JR i PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-10 od 27. ožujka 2025. članak je usklađen sa ZPU. Temeljem očitovanja Ministarstva (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-06-01-01-25-27, 10. srpnja 2025.) izmijenjen je i dopunjen stavak 3.	3.8., 3.13.
Članak 105.b.	Poopćeni nazivi propisa sukladno prihvaćenoj primjedbi u JR.	3.13., 3.15.
Članak 107.	Zamijenjeni nazivi Zavoda za prostorno uređenje grada Zagreba i Gradskog ureda za strategijsko planiranje i razvoj Grada za neutralne i/ili skraćene izraze (Zavod i nositelj izrade) i dopunjene odredbe sukladno zahtjevu Nositelja izrade. Sukladno očitovanju MPGI (KLASA: 350-02/24-10/3, URBROJ: 531-08-1-1-25-3, od 22. siječnja 2025.) dodatno je izmijenjen i dopunjen za 2PJR.	3.15.
Članak 108.	Uvodi se rani participativni proces kao način sudjelovanja javnosti te se usklađuje sa Zakonom o prostornom uređenju.	3.13., 3.15.

3.5. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA

Obvezni sadržaj GUP-a prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04, 45/04, 163/04, 9/11) je i tablica s iskazom prostornih pokazatelja, koja je izmijenjena sukladno navedenim promjenama u prethodnim poglavljima.

ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA					
R. br.	Namjena		Oznaka	Ukupno ha	% od površine GUP-a
1.	**STAMBENA NAMJENA**	**ukupno**	**S**	**3713,1**	**17**
2.	**MJEŠOVITA NAMJENA**	**ukupno**		**4124,1**	**19,3**
	- mješovita		M	865,4	3,8
	- mješovita namjena gradskog središta		M0	175,7	0,8
	- mješovita namjena pretežito stambena		M1	2688,4	12
	- mješovita pretežito poslovna		M2	394,6	1,9
3.	**JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA**	**ukupno**		**1024,1**	**4,7**
	- javna i društvena namjena svih vrsta		D	489,3	2,2
	- upravna		D1	28,2	0,1
	- socijalna		D2	24,6	0,1
	- zdravstvena		D3	85,4	0,4
	- predškolska		D4	84,3	0,4
	- školska		D5	215,6	1
	- visoko učilište i znanost, tehnološki parkovi		D6	40,3	0,2
	- kulturna		D7	10,7	0,05
	- vjerska		D8	45,7	0,2
4.	**GOSPODARSKA NAMJENA**	**ukupno**		**1773,41**	**7,9**
	- gospodarska namjena		G	345,4	1,6
	- proizvodna		I	453,9	2,1
	- poslovna		K1	735,7	3,1
	- trgovački kompleksi		K2	228,5	1,1
	- ugostiteljsko-turistička		T	9,52	0,05
	- tržnica		TR	0,39	0,02
5.	**SPORTSKO- REKREACIJSKA**	**ukupno**	**R**	**713**	**3,3**
	- sport s gradnjom		R1	319,2	1,5
	- sport bez gradnje		R2	393,8	1,8
6.	**JAVNE ZELENE POVRŠINE**	**ukupno**		**2642,65**	**16,3**
	- javni park		Z1	99,68	4,6
	- gradske park šume		Z2	1809,2	8,3
	- tematski park		Z3	720,6	3,3
	- tematske zone		Z4	13,2	0,1
7.	**ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE**	**ukupno**	**Z**	**2639,9**	**12,1**
8.	**POSEBNA NAMJENA**	**ukupno**	**N**	**100,6**	**0,4**
9.	**VODE I VODNO DOBRO**	**ukupno**	**V**	**1443,9**	**6,5**
	- površine pod vodom		V1	442,4	1,9
	- površine povremeno pod vodom		V2	817,3	3,7
	- vodotok sa zaštitnim koridorom		V3	184,2	0,8
10.	**GROBLJE**	**ukupno**	**G**	**182,2**	**0,8**
11.	**POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA**	**ukupno**	**IS**	**3417,76**	**11,6**
12.	**POVRŠINE ZELENOG I INFRASTRUKTURNOG SUSTAVA**	**ukupno**	**ZIS**	**25,28**	**0,1**
	GUP GRADA ZAGREBA	**ukupno**		**21.800**	**100%**

U odnosu na Izmjene i dopune GUP-a iz 2016. povećala se površina zona javne i društvene namjene (D4 i D8), zona javnih i zelenih površina (Z1, Z3) i zona sportsko-rekreacijske namjene – sport bez gradnje (R2).

3.6. KARTOGRAMI

1. Granice gradskih četvrti
2. Zone javne i društvene namjene
3. Urbana pravila
   3.a. Granice urbanih pravila
   3.b. Promjena uvjeta zona individualne gradnje
   3.c. Iznimke od urbanog pravila
4. Gradski projekti
5. Urbanistički planovi uređenja
6. Zelena infrastruktura
7. Sport i rekreacija, zelene i vodene površine
8. Vode i vodna dobra
9. Toplinski otoci
10. Drvoredi uz prometnice i vodene površine
11. Zaštićeni i evidentirani dijelovi prirode i urbano pravilo 1.6.
12. Minimalni udio prirodnog terena prema urbanim pravilima